

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęłmickowski
wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 442

Poznań, środa dnia 28 września 1932

Rok XXVII

Prawda

Rezolucja Rady Naczelnej Stronnictwa Narodowego, stanowiąca częściowe streszczenie jej niedzielnych obrad, zaczyna się od nawiązania do uchwał tejże Rady sprzed roku, jako do tych wskazań, „bez których przesilenia obecnego nie można ani opanować, ani nawet przetrwać“.

Że obóz polityczny, opierający swą działalność na określonych założeniach ideowych i posiadanym programie, stara się o ciągłość swej polityki, to jest zupełnie naturalne. Ale z drugiej strony nieczęsto się zdarza — zwłaszcza w dzisiejszych czasach, — żeby konkretne wskazania polityczne i gospodarcze wytrzymały o tyle próbę, iżby można było bez żadnych zmian i dopełnień powołać się na nie, jako na ciągle aktualne środki walki z przesileniem.

Taką właśnie roczną próbę przeszedł program polityczno-gospodarczy Stronnictwa Narodowego i wyszedł z niej zwycięsko. Zwycięstwo to polega bądź na tem, że nawet przeciwnicy polityczni pod naciskiem życia musieli bodaj w teorii przyznać słusność jednym punktom tego programu, bądź też na tem, że w postępowaniu, z tym programem — niezgodnym, wykazały się dalsze ujemne wyniki.

Nie będziemy tutaj punkt po punkcie konfrontować zeszłorocznych uchwał Rady Naczelnej z tem, co się w ich zakresie przez rok działo i dzieje. Ograniczymy się do kilku najważniejszych spraw.

Zacznijmy od stosunku do Niemiec. Kiedy przed rokiem obóz narodowy wzywał do „zdecydowanego odparcia wrogiego ataku“ na Pomorze, do stanowczej polityki wobec Niemiec, obóz rządowy łudził siebie i społeczeństwo, że ustępstwami umowy likwidacyjnej i traktatu handlowego uda mu się doprowadzić do normalnego współżycia z tym wrogiem. Dzisiaj już inaczej się tam mówi, chociaż wciąż jeszcze szerzy się niekonsekwencję, a nie już nie zdoła zwrócić Polsce strasznych kosztów, jakie mieniem narodowym zapłaciła w umowie likwidacyjnej, i nie zdoła odrobić skutków na terenie międzynarodowym polskiego kilkoletniego w sprawie niemieckiej bezwładu politycznego.

Przejdźmy do zagadnień gospodarczych, gdzie z powodu powszechnego zaburzenia o wiele trudniej aniżeli w polityce zagranicznej ustalić zasady postępowania choćby tylko na rok naprzód. Tu znów, nie wchodząc we wszystkie szczegóły, wskażemy na najważniejsze tylko sprawy, zaczynając od poglądu na gospodarke państwa.

Wskazaliśmy przed rokiem, że należy zwężyć zakres tej gospodarki przez likwidację niektórych funkcji państwa przede wszystkim w charakterze przedsiębiorcy. Tam, gdzie państwo musi samo bezpośrednio działać, a więc w dziedzinie administracji państwowej, domagaliśmy się jednoci budżetów i ściślejszej, niezależnej kontroli. Pierwsza

Echa rozwiązania Obozu Wielkiej Polski na Pomorzu

Oszczerczy komunikat „sanacyjnej“ agencji prasowej „Iskra“

Toruń, 27. 9. (Tel. wł.) Wiadomość o rozwiązaniu Obozu Wielkiej Polski wywołała zrozumiałe wrażenie w całym województwie pomorskiem. Niemcy i Żydzi nie ukrywają swej radości.

W ciągu dnia dzisiejszego policja toruńska zatrzymywała na ulicach miasta przechodniów, którzy mieli na pierśiach godło organizacyjne O. W. P. „mieczyk Chrobrego“. Zatrzymanych odprowadzano na komisariaty dla spisania protokołów. Jeden z nich oświadczył, że mieczyka nie zdejmie, ponieważ to jest symbol jego najświętszych ideałów. Policja zdjęła mu „mieczyk“

i spisała protokół o opór władzy.

Przeciwko decyzji, rozwiązującej Obóz Wielkiej Polski, wniesione zostało dziś odwołanie do ministerstwa spraw wewnętrznych.

Ogromne oburzenie wywołał tu komunikat agencji „Iskra“ (zamieszczony przez dzienniki „sanacyjne“, m. in. przez „Il. Kurjer Codzienny“), w którym wyliczonych jest 28 rzekomych członków O. W. P. na Pomorzu, skazanych za różne przestępstwa kryminalne. Otóż stwierdzić należy kategorycznie, że ani jeden z wymienionych w tym komunikacie nie był nigdy

członkiem Obozu Wielkiej Polski.

Oszczerstwo „Iskry“ i prasy „sanacyjnej“ jest tem bardziej niemoralne, że te same czynniki nigdy nie piętnują rzeczywistych kryminalistów ze „Strzelca“, których liczba jest zastraszająco wielka.

Berlin, 27. 9. (Tel. wł.) Dzisiejszy „Berliner Tageblatt“ podaje na widocznym miejscu wiadomość, że wojewoda pomorski rozwiązał „nacjonalistyczną organizację młodzieży O. W. P.“

Niemcy płoną żądzą odwetu

Zgoda na reorganizację Reichswehry byłaby zarzewiem nowej wojny — stwierdza „Manchester Guardian“

Londyn, 27. 9. (PAT). „Manchester Guardian“ zamieszcza artykuł swego berlińskiego korespondenta o istotnych celach wojskowych Niemiec.

Korespondent stwierdza, że Niemcy ludzą się, jakoby deklaracja brytyjska nie reprezentowała istotnej polityki Anglii, lecz wyobrażała tylko przejściowe podporządkowanie się Francji. Każdą krytyczną wzmiankę w Anglii cytują się skwapliwie i wyolbrzymia w Niemczech, natomiast przemilcza się poprostu słowa, podtrzymujące deklarację brytyjską.

Rzesza wciąż żywi nadzieję, że żądania niemieckie częściowo uwzględni się, lecz w obecnej sytuacji nie może być mowy ani o kompromisie, ani też o półśrodkach. O ile przyjmie się żądanie równouprawnienia, wówczas automatycznie nastąpiłaby zgoda na wszystko. A zgoda na reorganizację Reichswehry uczyniłaby z Niemiec naród uzbrojony. Wszyskich Niemców, zdolnych do noszenia broni wówczas przygotowanoby odpowiednio do wojny.

Do prowadzenia wojny — pisze korespondent — niezbędne są dwie rzeczy: materiał ludzki i materiał techniczny. Zezwolenie Niemcom na przebudowę Reichswehry, równałoby się zezwoleniu na wszystko co dotyczy materiału ludzkiego.

W sprawie środków technicznych, to Niemcy żądają, aby zezwolono im produkować takie rodzaje broni, na jakie ewentualna konwencja rozbrojeniowa udzieliłaby pozwolenie innym państwom. Tymczasem rozdział 5 traktatu Wersalskiego nie mówi o ograniczeniu ciężkiej artylerji, czołgów i samolotów bombowych w Niemczech, lecz o zupełnym ich wykreśleniu.

Jeżeli Niemcy nie mogą dziś prowadzić wojny to tylko dlatego, że nie mają tych rodzajów broni. Gdy jednak samą zasadę obalono, to wówczas przygotowanie Rzeszy do wojny jest tylko kwestją czasu.

Zezwolić na równe prawa Niemcom

Gen. Seeckt oświadcza, że obecnie nic nie może przeszkodzić Niemcom w ich dążeniach zbrojeniowych

Berlin, 27. 9. (PAT). W wywiadzie z przedstawicielem jednej z angielskich agencji prasowych gen. v. Seeckt oświadczył, że niema dziś na świecie siły, któraby mogła przeszkodzić Niemcom w odzyskaniu ich stanowiska wielkiej potęgi militarnej. Świat nie powinien się dziwić, jeżeli Niemcy dla odbudowania swej siły zbrojnej zastosują swe własne metody. Gdyby Rzesza niemiecka nie znajdowała się w krytycznej sytuacji finan-

w zakresie materiału technicznego nawet z ograniczeniami — to znaczy zgodzić się na wszystko. Oto dlaczego kompromis jest niemożliwy. Może być tylko odrzucenie, albo kapitulacja wobec żądań niemieckich.

Wszyscy Niemcy, którzy nie są militarystami rozumieją, że bezpieczeństwo musi być wytworzone stopniowo przez Ligę Narodów i że równouprawnienie nastąpi dopiero wówczas, gdy rozbrojenie pokonanych ujednoczi się z rozbrojeniem zwycięzców. Nie ulega wątpliwości, że większość Niemców nie tylko komunistów lub socjalistów czułaby się szczęśliwą, gdyby mogła żyć w stanie nieuzbrojonego bezpieczeństwa, podobnie jak Danja lub Holandia.

Wobec olbrzymich wpływów „Manchester Guardian“ w kołach liberalnych i radykalnych inteligencji angielskiej, cytowany artykuł wywołał w Londynie wielkie wrażenie.

sowej, to w ciągu kilku lat odzyskałaby swe stanowisko jako mocarstwo militarne.

Spotkanie Herriota z Simonem

Paryż, 27. 9. (PAT). Komunikat Havasa zaznacza m. in., że wczorajsze spotkanie między Herriotem a Simonem trwało zaledwie pół godziny. Simon podzielił się z Herriotem wrażeniami, jakie wyniósł z sobotniej rozmowy z Neurathem.

Sam fakt, że Simon nie uważał za wskazane odroczyć swego wyjazdu do Londynu w dniu otwarcia Ligi Narodów, stwierdza, że nie znalazł on u niemieckiego kolegi przychylnych intencji co do podjęcia rozmów o równości zbrojeń.

Pierwszym krokiem Herriota w Genewie, mówi dalej komunikat Havasa, będzie porozumienie się z przedstawicielami Małej Ententy.

Konfiskata „Słowa Pomorskiego“

Toruń, 27. 9. (Tel. wł.). Wczorajszy numer „Słowa Pomorskiego“ został dwukrotnie skonfiskowany z powodu zamieszczenia uchwały rady naczelnej Stronnictwa Narodowego. Nadmienić należy, że uchwały te nie zostały skonfiskowane ani w Poznaniu, ani w Warszawie, ani w Bydgoszczy.

M. K.

część tego programu realizuje się pod presją konieczności, druga natomiast wykazuje dalsze ujemne skutki.

W zakresie rozwoju gospodarstwa prywatnego i jego stosunku do państwa wskazaliśmy na politykę karteli i wystąpiliśmy przeciw przymusowej kartelizacji. Była to konieczna odpowiedź na mowę p. premiera Prystora, który w dniu 1 października zeszłego roku wystąpił przed Sejmem z programem przymusowego kartelizowania rozmaitych dziedzin przemysłu i handlu. Minął rok. Rząd częściowo wykonuje swój program i popiera tworzenie się nowych karteli; ale ten sam rząd i cały jego obóz potwierdza to, że największym złem naszego położenia gospodarczego jest zubożenie wsi, do którego w niemałym stopniu przyczyniły

się t. zw. nożyce, czyli rozpiętość cen rolnych i kartelowych.

Nie będziemy mnożyli przykładów. Cały zeszłoroczny program nasz jest od a do z aktualny i nie wymaga ani jednej kreski dla zmiany czy choćby retuszu. Tę cechę niezmienności posiada tylko prawda. To, co nie jest prawdą, zmienia oblicze, co chwila zależnie od warunków i potrzeby. Prawda jest zawsze ta sama.

Ale nie wystarczy, aby prawda była napisana i głoszona. Trzeba się starać, aby ona weszła w życie. Stanie się to wtedy, gdy program obozu narodowego stanie się sztandarem i wyznaniem wiary większości narodu. Na ziemiach zachodnich już to się stało. Kolej na inne ziemie, a przede wszystkim na stolicę kraju.

Naród bez przestrzeni, czy naród bez młodzieży?

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Berlin, 27 września.

W Prusach Wschodnich panowało przez czas jakiś duże zaniepokojenie. Roztrząsano mianowicie pomysł osuszenia Zalewu Wiślanego (Frisches Haff). Miano w ten sposób uzyskać dość dużo ziemi ornej. Z tego powodu wkrótce nietylko w Prusach Wschodnich, ale w samej Rzeszy uderzono na alarm. Ziemia orna? Poco? „Deutsche Allgemeine Zeitung” zamieściła na ten temat nawet osobny artykuł. „Mamy — pisała — nadzieję, że doniesienie to uprzeda fakty. Albowiem osuszenie Zalewu Wiślanego byłoby wobec obecnego położenia rolnictwa i nietylko wobec tego położenia największym głupstwem, jakiego można zrobić. Rolnictwo wschodnio-pruskiemu i nietylko wschodnio-pruskiemu powodzi się dzisiaj tak źle, że nie wie ono, jak ma wyżyć. Wytwory jego uzyskują tak niskie ceny, że prosto ze sprzedaży nie może już żyć. I wtedy zamierza się kosztem milionów stworzyć nową ziemię dla nowych właścicieli, którzy z dochodu swojej wytwórczości nie mogą istnieć”. W dalszym ciągu pisma rozpacza nad ewentualnym zniszczeniem krajobrazu wschodnio-pruskiego i kończy zdaniem: „Należy mieć nadzieję, że te miliony, które kosztowałyby wykonanie tego pomysłu, zużyte zostaną na coś rozumniejszego i lepszego, niż na przedsięwzięcie, w którym strony ujemne zdecydowanie przeważają”.

Słowa te należałyby oprawić w ramki i zawiesić w każdej redakcji niemieckiej, która pisze dzień w dzień o tem, że Niemcy duszą się w swoich granicach i że mają za mało ziemi, którą muszą odebrać Polsce. Należałoby je także zawiesić w ważniejszych ośrodkach, w których skupia się międzynarodowe życie polityczne, ażeby i zagranica wiedziała, jak w istocie wygląda w Niemczech tak zwany „głód ziemi”.

Pismo wspomniane otrzymało zresztą ze strony urzędowej zapewnienie, że od wykonania osuszenia odstąpiono. Stanowisko „Deutsche Allgemeine Zeitung” dla znajomego stosunki niemieckie jest zupełnie zrozumiałe. Kiedyś już wskazywaliśmy na to, że największą troską Niemiec zaczęło być wkrótce utrzymanie dotychczasowego stanu liczebnej ludności. W książce „Międzynarodowy strajk urodzin” Ernst Kahn wyciąga wniosek, że Niemcy w roku 1975 będą liczyli tylko 49,5 milionów ludności. Znany badacz tych spraw, dr. Fryderyk Burgdörfer oblicza coprawda, że Niemcy dopiero za lat 68 spadną do 47 milionów. Czy tak, czy inaczej, są to dla Niemiec horoskopy bardzo pesymistyczne, a do tego trzeba dodać, że w niestychanie szybkim tempie zmienia się również stosunek liczebny ludzi starych do ludzi młodych.

Wymieniony dr. Fryderyk Burgdörfer wydał niedawno książkę p. t. „Naród bez młodzieży”. Jest to bardzo poważny statystyk i uczyony, którego prace należy brać jak najbardziej na serio. Oblicza on, że w roku 1990 będzie w Niemczech 16 proc. ludzi starych wobec 6 proc. w r. 1930. Jak się zdaje, w krótkim czasie Niemcy, chcąc nie chcąc, będą musiały porzucić hasło o „narodzie bez przestrzeni” („Volk ohne Raum”). W gruncie rzeczy hasło to jest już obecnie wyłącznie hasłem politycznym, uzasadniającym sztucznie niemiecką politykę ekspansji. Z głębin narodowego życia niemieckiego wpływa hasło drugie, groźne dla Niemiec, ale uspakajające dla sąsiadów, mianowicie hasło, zawarte w tytule książki Burgdörfera: „Naród bez młodzieży”.

W głowach tych ludzi w Niemczech, którzy zdają sobie sprawę ze stanu rzeczy, rośnie w tych warunkach przerażenie przed rozrodzością słowiańską, a specjalnie polską. W r. 1960 — powiadają Niemcy — to znaczy za lat 28, Francja i Polska będą miały już 14,8 milionów zdolnych do noszenia broni, podczas gdy Niemcy wtedy będą miały już tylko 11,7 milionów. Każde dziesięciolecie, a nawet każdy rok dalej będzie przesuwał ten stosunek na korzyść zwłaszcza Polski, a na niekorzyść Niemiec. I tu następuje w kołach niemieckich zupełnie nieoczekiwany wniosek. Mianowicie dr. Caspari napisał dosłownie przed kilku tygodniami w „Vossische Zeitung”: „To przesunięcie punktu ciężkości zawiera

najpoważniejsze niebezpieczeństwa dla pokoju europejskiego, a zwłaszcza dla Niemiec”.

Karkołomność tego wniosku jest naprawdę wzruszająca. Bo przecież jasnym jest, że właśnie niemiecka polityka wobec Polski i jej granic, zmierzająca najwyraźniej do zgnębienia Polski w takim momencie, w którym stosunek liczebny obu narodów wykazuje przewagę po stronie Niemiec, jest powodem wyraźnego niebezpieczeństwa wojennego, które ustanie natych-

miast, gdy Niemcy stracą wszelką nadzieję przerwania tego rozwoju siłą. Możemy coprawda w Polsce z zinną krwią patrzeć na to nerwowe szarpnięcie się. Rozwój dziejów i prawa rządzące życiem narodów są nieubiegane. Punkt ciężkości przesuwa się nietylko z tego jednego powodu ku Polsce, chociaż przyznajemy, że jest to jeden z powodów najpoważniejszych. W Polsce wiemy o tem doskonale, i niema siły, która nam mogła odebrać świadomość, że na zegarze dziejowym za czyną wybijać nasza godzina. Jednak dla pokoju europejskiego będzie ona stanowczo korzystniejsza. Zrozumie to każdy, kto przypatrzy się nastrojom dzisiejszych Niemiec.

JERZY DROBNIK.

Miljony gospodyń przekonały się, że twarde i zupełnie wysuszone

Mydło Regera

jest mydłem najoszczędniejszym a tem samem i najtańszem. Pg 4557-R 1517

Czy przedsiębiorstwo może być podmiotem podatku przemysłowego?

W poprzednim artykule p. t. „Odpowiedzialność za podatek przemysłowy” (por. „Kurjer Poznański” nr. 440) przedstawiłem motywy stanowiska zajętego przez Sąd Najwyższy w sprawie objętej tytułem, a zmierzającego do wykazania, iż przedmiotem podatku jest nie przedsiębiorca, lecz przedsiębiorstwo jako takie.

Sąd Najwyższy powołuje się przytem na artykuły 1—4 ustawy o podatku przemysłowym, w których mowa jest o tem, że podatkowi podlegają przedsiębiorstwa, że niektóre przedsiębiorstwa wyjątkowo nie podlegają lub są od podatku zwolnione i że za podstawę obliczenia podatku służy obrót, osiągnięty przez przedsiębiorstwo. Te wyrażenia nie wystarczają jednak do tego, aby samo przedsiębiorstwo zrobić podmiotem obowiązku podatkowego i innych praw. Przecież tak samo wyraża się np. ustawa z dnia 2. VIII. 1926 r. („Dz. Ust.” 94, poz. 550), mówiąc w art. 2, że podatkowi od lokali „podlegają wszelkiego rodzaju lokale”, a w art. 3, że nie podlegają mu kościoły, świątynie, budynki fabryczne, lokale zajmowane przez urzędy i t. d. A jednak wiemy, że płatnikami tego podatku, są osoby, zajmujące lokal, a nie same lokale. Art. 2 i 3 powołanej ostatnio ustawy, mówiący o tem, że podatkowi od lokali podlegają lokale, noszą tytuł „przedmiot podatku”. Podlegające zatem podatkowi lokale są przedmiotem podatku, a nie podmiotem.

A gdy przyjrzymy się ustawie o podatku przemysłowym, to widzimy, że art. 1 tej ustawy ma ten sam tytuł „przedmiot podatku”. Przedsiębiorstwo jest zatem przedmiotem, od którego jego właściciel płaci podatek, a nie podmiotem. Potwierdza to i ta okoliczność, że zaraz w punkcie b) art. 1 ustawa mówi, że narówni z przedsiębiorstwami podatkowi podlegają „zajęcia” przemysłowe i samodzielne zawodowe, a przecież zajęcie tych (agenta, lekarza, adwokata, inżyniera) nie można oddzielać od osób i robić samodzielnym podmiotem obowiązku podatkowego. Podmiotem, który ma płacić podatek, jest agent, lekarz i t. d. a płaci on podatek od swego zajęcia, jako przedmiotu opodatkowania.

Są wreszcie liczne postanowienia ustawy o podatku przemysłowym, jak np. art. 14 ust. 2, art. 52 ust. 2, art. 75, art. 77 ust. 1 i szereg przepisów karnych, które wskazują, że właściwym podmiotem obowiązku podatkowego i licznych obowiązków, związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa i współdziałaniem przy wymiarze podatku, jest przedsiębiorca.

Argument zatem, że podmiotem o-

bowiązku podatkowego jest samo przedsiębiorstwo, że zatem ono jest też jakby podmiotem prawa własności rzeczy w niem się znajdujących, że rzeczy te należą do niego jakby do właściciela, że przez wniesienie ich do przedsiębiorstwa upadają (w zakresie podatku) prawa osób trzecich na tych rzeczach, bo one weszły w jakiś szczególny stosunek „należenia” do przedsiębiorstwa, który jest silniejszy od prawa własności, i na tej podstawie odpowiadają za jego podatek, należy uważać za chybiony. Przecież mu wyraźne przepisy ustawy, które określają przedsiębiorstwo jako „przedmiot podatku”, a gdzieindziej wskazują właściwy podmiot podatkowy i przecież mu przepisy prawne o prawie własności.

Skoro zatem koncepcja, że przedsiębiorstwo jest podmiotem podatkowym, którą jako założenie przyjął Sąd Najwyższy, nie da się utrzymać, tem samem nie można przyjmować wyrażenia użytego w art. 92 o majątku, należącym do przedsiębiorstwa, w tem znaczeniu, że przedsiębiorstwo stało się samo jakby właścicielem rzeczy w niem się znajdujących. Wyrażenie to należy rozumieć zgodnie z ogólnymi zasadami prawa i naszymi pojęciami, a mianowicie, że maszyna oddana przez fabrykanta do komisowej sprzedaży, należy nadal do przedsiębiorstwa fabrykanta, a nie do przedsiębiorstwa komisanta; zboże, oddane młynowi tylko do zmielenia, należy nadal do tego, który je dał do zmielenia, a nie do młyna. Tak się ma sprawa ze stanowiska prawnego, gospodarczego i księgowego (buchalteryjnego). Maszyna i zboże w powyższych wypadkach siusnie winny odpowiadać za podatek swych właścicieli, a nie za podatek komisanta i młynarza, gdyż do ich przedsiębiorstw nie należą, tylko czasowo tam się znajdują.

Interpretacja art. 92, idąca w kierunku wprost przeciwnym, ani nie jest uzasadniona, ani nie jest konieczna.

Jeżeli podatek przemysłowy jest wymierzany sprawiedliwie i ściągany regularnie, to z reguły winien się dać zaspokoić z mienia przedsiębiorcy. Wypadki przeciwne powinny być i naogół są wyjątkami. Zachodzą one, gdy albo władza podatkowa wymierzy podatek ponad siuszną normę, albo podatnik podupadł majątkowo i t. d. Stwarzanie dla swych wyjątków (z reguły niezdrowych) specjalnych norm, sprzecznych z kardynalnymi zasadami prawa własności, mogących prowadzić do wielkich strat niewinnych osób postronnych, kwestjonujących więc cały porządek prawny i pewność obrotu, nie dałoby się uzasadnić.

Poznań,

JERZY NIKODEM.

W Polsce a w Palestynie

Abraham Goldberg porusza w „Hajncie” sprawę cofnięcia Żydom koncesyj handlu wyrobami tabacznymi, które to koncesje, w myśl ustawy, przysługują — jak wiadomo — zasadniczo inwalidom wojennym:

„Oto macie przykład, jak Żydom odbiera się od ust ich ostatni kęs chleba... Z liczby ponad 800 pozostało ich około 30, mniej więcej 3 — 4 proc. Części z nich, poza wszystkim, dodano już dawno cichych, nieżydowskich „udziałowców”, tj. ludzi, którzy nie pracują, których żydowscy handlarze prawie nie widzieli, ale pensję lub procent z zarobków otrzymują oni od Żydów. Obecnie w monopolu państwowym obojętano się, że tego jeszcze mało, że należy

ostatni kawałek chleba odebrać od Żydów...”

Kiedy w posiadaniu żydowskim było za czasów zaborczych ponad 800 koncesyj tabacznych, czyli prawie 100 procent, wówczas ten stan uważany był za „normalny”.

Nie od rzeczy będzie porównać skargi żydowskie z sytuacją Żydów polskich w Palestynie.

W czerwcu 1926 r. bawiła w Warszawie delegacja Żydów z Erec Izrael w osobie, m. in. p. Reicharta. Opowiadając, jak ustosunkowuje się ludność żydowska w Erec Izrael do swoich rodaków z Polski, p. Reichart mówił:

„Ku naszemu ubolewaniu daje się zauważyć dążność do wypchnięcia Żyda polskiego: nie daje się mu koncesyj i nawet zdarzył się smutny fakt w samym Tel Awiwie, że Żyd polski otrzymał koncesję na sprzedaż nafty dopiero wówczas, gdy ją wystawił na Żyda litewskiego. Na Żydw polskich wygaduje się w pewnych kołach wszystko źle, że nie są produktywni, że wprowadzają do kraju obyczaje żydowskie z diasporą, pomimo, że dzięki energii Żydów polskich kraj rozwinał się w ostatnich latach tak silnie...” („Moment” z 28 czerwca r. 1926).

I jeszcze jeden przykład. W sierpniu 1925 r. korespondent z Erec Izrael pisał:

„Pragnę tutaj uczynić krótką uwagę o stosunku miejscowym Żydw do „Żydw polskich”. Jest prawie niemożliwe dla „polskiego Żyda”, nawet jeżeli jest najbardziej zdolny i posiada najlepsze referencje, otrznać miejsce w magistracie, w gminie żydowskiej, w elektrowni Rutenberga, czy jakakolwiek koncesję... Z podobnymi skargami przychodzą do mnie codziennie „polscy Żydzi”. Dzisiaj był u mnie znany kupiec naftą z Warszawy p. Jakobi i opowiedział mi, jak z nim zdarzył się podobny wypadek, że kiedy „swoi” dostali „koncesję” na naftę, jemu tego nie chcą dać. Mówią jemu poprostu: „tu nie Polska”. Dlatego też był on zmuszony przenieść swój interes do Jaffy, do Arabów („Najer Hajnt” z 21 sierpnia 1925 r.)

Tak traktują Żydzi Żydw „polskich” w swoim kraju, w Erec Izrael.

Jeżeli tak traktują „swoi” „swoich” którzy, w dodatku, wywieźli z Polski 8 milj. funtów szt., czyli 160 milj. zł w złocie, to jak powinni traktować Polacy Żydw, którzy ogalają Polskę z pieniędzy dzięki właśnie różnym „koncesjom”....

Rozprawa apelacyjna w procesie gdyńskim

Rozprawa apelacyjna w sprawie zajęć na stadionie podczas zlotu „Sokoła” odbędzie się w Gdyni prawdopodobnie 13 lub 14 października r. b.

Członkowie Obozu Wielkiej Polski skazani na rok więzienia (Ciesielski, Sobczak i Pieper) pozostają nadal w więzieniu w Starogardzie. Pozostali oskarżeni odpowiadają będą z wolnej stopy.

Nauczycielstwo wobec prasy

Ostatni numer (wrześniowy) „Nauczyciela polskiego” przynosi sprawozdanie z walnego zjazdu „Stowarzyszenia Chrześc. Nauczycielstwa”, a w niem ważną rezolucję, wzywającą zarząd główny do zainicjowania zwalczania „Tajnego Detektywa” i następną tej treści:

„Walny zjazd wzywa zarząd główny do zorganizowania sekcji informacyjno-prasowej w sprawach wychowania młodzieży oraz nawiązania kontaktu z prasą codzienną i oddziałami Pol. Katolickiej Agencji Prasowej”.

Uszkodzony rotorowiec

Gdynia, 27. 9. (Tel. wł.). Dowództwo niemieckiej marynarki wojennej wynajęło na czas ostatnich manewrów szereg niemieckich okrętów handlowych, które spełniały rolę jednostek pomocniczych. Między temi okrętami był rotorowiec „Barbara”, zbudowany przed kilku laty na podstawie wynalazku Flettnera.

W czasie manewrów, na Morzu Północnym, „Barbara” dostała się w burzę, przyczem wicher obalił jeden z rotorów. Poważnie uszkodzony statek reperuje się obecnie w Kilonji. S. B.

Ziemia drży w posadach na Bałkanach

Panika w stolicy Bułgarii — Sejsmografy w Białogrodzie notują silne i niedalekie wstrząsy — Poważne szkody materialne w Grecji — Klasztory na górze Athos mają być zniszczone

Sofja, 27. 9. (Tel. wł.). Stolicę Bułgarii nawiedziły w godzinach popołudniowych dwa dość silne wstrząsy ziemi. Ludność w panice wybiegła na ulice siejąc ogólny popłoch.

Sofia, 27. 9. (PAT). O godz. 21,20 odczuło w całej Bułgarii silne trzęsienie ziemi, które jednak nie wyrządziło szkód i nie pociągnęło za sobą ofiar w ludziach.

Białogród, 27. 9. (PAT). Stacja sejsmograficzna w Białogrodzie zanotowała o godz. 20,20 początek gwałtownego trzęsienia ziemi, którego ośrodek znajduje się w odległości 435 km. od Białogrodu. Według pierwszych doniesień trzęsienie wyrządziło znaczne szkody w okolicy Valadovo, Kavadar, Kapia i Gevgely. Ofiar w ludziach nie było. Ludność, opanowana paniką, ucieka w pola.

Ateny, 27. 9. (Tel. wł.). Trzęsienie ziemi, które nawiedziło wczoraj wieczorem około godz. 21,30 również wschodnią Grecję, wyrządziło duże szkody materialne.

Najwięcej ucierpiał półwysep Thazidize na Morzu Egejskim. Słynne klasztory na górze Athos mają być

częściowo zniszczone. Również kilka miejscowości w greckiej Macedonii silnie ucierpiało.

Straty w ludziach są rzekomo bar-

dzo niewielkie, ponieważ główny, najsilniejszy wstrząs, poprzedzony był słabszymi i ludność zdolała na czas uciec w pola.

20-procentową obniżkę

przedpłaty zaprowadził „Kurjer Poznański“, czołowy organ ruchu narodowego. Wynosi ona teraz nie 4 złote miesięcznie, lecz 3 złote 20 gr. I to, mimo, że „Kurjer Poznański“ będzie wychodził nadal dwa razy dziennie jako pismo

jedno jedyne na ziemiach zachodnich.

Czy skorzystałeś już z tego? Czy zaabonowałeś „Kurjer Poznański“ w agenturze jego lub na poczcie?

Konferencja rozbrojeniowa nie zbierze się przed grudniem

Genewa, 27. 9. (PAT). Prezydium konferencji rozbrojeniowej odbyło dwa posiedzenia — poufne i publiczne.

Po dłuższej dyskusji postanowiono, że decyzja co do zebrania komisji głównej powzięta będzie dopiero po wznowieniu prac prezydium, przerwanych na okres zgromadzenia Ligi Narodów, t. j. conajmniej do 10 października r.b. Ponieważ komisja główna musi być zwołana na miesiąc zgóry, przeto nie będzie mogła ona zebrać się przed 15 listopada.

Na publicznym posiedzeniu prezydium postanowiło prosić delegata

Hiszpanji p. Madarjaga o wypracowanie raportu o całokształcie problemu bombardowania powietrznego. Jak wiadomo, w czwartek Henderson proponował odroczenie tej sprawy ze względu na nieobecność delegata Niemiec. Obecnie Henderson oświadczył, że z tych samych względów wydaje się niewskazane dyskutowanie tej sprawy obecnie, przyczem dodał, że miał rozmowę z niemieckim ministrem spraw zagranicznych Neurathem i że odbędzie z nim jeszcze jedną konferencję, mając nadzieję, iż ułatwi to zadanie sprawozdawcy.

Uwzględnienie postulatów Polaków w Czechosłowacji

Morawska Ostrawa, 27. 9. (PAT). Delegacja ludności polskiej w Czechosłowacji, złożona z reprezentantów wszystkich trzech stronnictw, posłów Buzka, Chobota i Jungi oraz prezesa Macierzy Szkolnej Feliksa, wysłana do Pragi przez komitet międzypartyjny, wróciła najzupełniej zadowolona z rezultatów swych interwencji u poszczególnych ministrów w sprawach dotyczących mniejszości polskiej. U wszystkich dziesięciu ministrów, z którymi delegacja się zetknęła, spotkali się oni z niezwykłą serdecznością i całkowitem zrozumieniem dla spraw polskich.

Premjer Udrzał oświadczył, że uznaje całkowicie żądania Polaków w sprawie upaństwowienia polskiego szkolnictwa prywatnego i przyrzekł swoje w tej sprawie poparcie. Podkreśliwszy znaczenie polsko-czechosłowackiego porozumienia, premjer wskazał na doniosłą rolę, jaką w tym wypadku odegrać może mniejszość pol-

ska w Czechosłowacji, o jedności której wyraził się z całym uznaniem. W podobnym tonie utrzymane były rozmowy z innymi ministrami, którzy podkreślali jednomyślnie konieczność współpracy czeskosłowacko - polskiej i przyrzekali najzyczliwsze załatwienie postulatów polskich. W szczególności minister oświaty Terer, zapewnił, że gimnazjum polskie w Orlowej przejęte zostanie na etat z początkiem nowego roku kalendarzowego, a tegoroczna subwencja dla Macierzy Szkolnej na gimnazjum zostanie zwiększona.

Delegacja stwierdziła z wielkim zadowoleniem zasadniczy zwrot czeskosłowackich sfer rządowych w odniesieniu do spraw mniejszości polskiej. Zmiany te przypisuje ona ostatnim manifestacjom przyjaźni polsko-czechosłowackiej nad trumnami lotników polskich, co zresztą ministrowie przyznawali sami, wyrażając życzenie, by polityka zbliżenia polski-czechosłowackiego była kontynuowana.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 27. 9. 1932.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowe, dostawa bieżąca za 100 kg:

Ceny orientacyjne

Żyto nowe, zdrowe suche	15,20—15,50
Usposobienie spokojne.	
Pszenica nowa zdrowa sucha	23,50—24,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg	15,00—15,50
Jęczmień 68 kg	15,50—16,50
Usposobienie słabe.	
Jęczmień browarowy	18,00—20,00
Usposobienie spokojne.	
Owies	12,75—13,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% w/w w worku	23,75—24,75
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% w/w w worku	37,50—39,50
Usposobienie spokojne.	
Otreby żytnie	8,75—9,00
Otreby pszenne	9,00—10,00
Otreby pszenne (grube)	10,00—11,00
Rzepak	34,00—35,00
Rzepak zimowy	34,00—36,00
Gorzycza	34,00—40,00
Groch Victoria	20,00—23,00
Groch Folgera	29,00—32,00
Koniczyna biała	140,00—175,00
Mak niebieski	72,00—80,00

Ogólne usposobienie spokojne. żyta 120 tonn, pszenicy 15 tonn, słomy żytniej prasowanej 30 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 27. 9. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była w dalszym ciągu mocna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5 proc. Poż. konwers. 39 proc., oraz za 4 proc. Poż. inwest. 99 proc.; pozatem poszukiwano 4 proc. premj. dol. po 48.— oraz 3 proc. Poż. bud. po 37.— bez oddawców.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano 8 proc. listy dol. stare po 59½ proc. bez oddawców, zaś 8 proc. listy dol. amort. obracano po 51¼ w transakcjach. 4 proc. listy zast. konwert. handlowano po 29¼% w oddaniu, natomiast 6 proc. listy żytnie poszukiwano po 13,50J—13,60 przy braku materiału.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych płacono za Bank Polski 87.—

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% Pożyczka konwersyjna 39% P.

8% listy dol. w zlocie amortyzac. P. Z. K. 51¼% +

4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 29¼% O.

(Kurs w złotych)

6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 13,50—13,60 P.

4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 99.— P.

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 87.— P.
Tendencja mocna.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,91 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8,92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211,70 zł., gotówka 210,00 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173,16 do 173,42 zł., gotówka 172,82 zł.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 27. 9. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	123,75	124,06	123,44
Holandja	358,40	359,30	357,50
Kopenhaga	160,25	161,05	159,45
Londyn	30,81	30,96	30,66
Nowy Jork czek	8,921	8,941	8,901
Nowy Jork kabel	8,926	8,946	8,906
Paryż	34,95	35,04	34,86
Praga	26,40	26,46	26,34
Szwajcaria	172,00	172,43	171,57
Włochy	45,80	46,02	45,68
Berlin	212,25		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poz. aud.	38,50—38,35
5% poz. konw.	40,00
4% poz. dolarow.	48,65—48,50
6% poz. dol.	53,50—53,00
7% poz. stabil.	52,88—53,25

Tendencja słabsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	88,50—89,00
Lilpop	13,75
W. T. F. Cukru	19,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 27. 9. 1932 r.

Pszenica march. 76 kg	209,00—211,00
Tendencja słabsza.	
Pszenica miękka Berlin	221,00
Tendencja słabsza.	
Zyto niemieckie Berlin	165,00
Tendencja osłabiona.	
Zyto march. 71—72 kg	158,00—160,00
Tendencja osłabiona.	
Jęczmień browarowy	174,00—184,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	167,00—173,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	135,00—140,00
Tendencja słabsza.	
Mąka pszenna	25,50—29,50
Tendencja słaba.	
Mąka żytnia	20,90—23,60
Tendencja słaba.	
Otreby pszenne	9,70—10,10
Tendencja spokojna.	
Otreby żytnie	8,50—8,90
Tendencja utrzymana.	
Groch Victoria	21,00—24,00
Groch pastewny	14,00—17,00
Wyka	17,00—20,00
Kuchy lniane	10,30—10,50
Kuchy z orzecha ziemnego	11,50
Kuchy mielone (mączka)	11,80
Wytłoki suche	9,20—9,50
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	10,90
Srót Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,70
Płatki ziemniaczane	13,80—14,20
Słoma żytnia pras w drut	0,65—0,80
Słoma pszenna pras w drut	0,45—0,60
Słoma jęczm. pras w drut	0,45—0,60
Słoma owsiana pras w drut	0,45—0,60
Słoma żytnia długo wiązana	0,65—0,85
Słoma żytnia pras w sznur	0,50—0,70
Słoma pszenna pras w sznur	0,45—0,50
Sieczka	1,30—1,45
Tendencja cicha.	
Siano dobre i pokosu	1,90—2,25
Lucerna luzem	2,10—2,40
Tymotka luzem	2,20—2,50
Siano koniczynowe luzem	2,00—2,30
Tendencja utrzymana.	
Ogólna tendencja słabsza.	

Giełdy zbożowo-towarowe

Warszawa, 26. 9. Żyto 16 — 16,25, pszenica jedn. 26,50 — 27,50, zbierana 25,50 — 26,50, owies jedn. 16,50 — 17,50, zbierany 16 — 16,50, jęczmień na kaszę 16 — 16,50, browarniany 18,50 — 19,50, groch polny jadalny z workiem 25 — 28, groch Wiktorja z workiem 26 — 30, rzepak zimowy 41 do 42,50, koniczyna czerwona surowa 110 do 130, bez kaniarki 130 — 145, koniczyna biała surowa 120 — 160, bez kaniarki 160 do 200, mąka luksusowa 46 — 51, 000 41 do 46, żytnia pyłkowa 28 — 30, sitkowa 22 do 24, żytnia razowa 22 — 24, otreby szale 11 do 11,50, średnie 10,50 — 11, otreby żytnie 8,50 — 9, kuchy lniane 18,50 — 19,50, rzepakowe 15,50 — 16, słonecznikowe 17 — 17,50, peluska 18,50 — 20,50, fasola 18,50 — 20, proso 18 — 20, siemię lniane 33 — 35, gryka 17 — 19, ziemniaki jadalne 4,50 — 5,00. Usposobienie spokojne.

Lwów, 26. 9. Pszenica dw. loco Lwów 739¼ g/l 25,75 — 26,25, pszenica dw. 719¼ g/l 24,25 — 24,75, pszenica dw. 703¼ g/l 23 do 23,50, pszenica zbiorowa 701¼ g/l 22,50 do 23, pszenica zbiorowa 681 g/l 21,50 — 22, żyto jednolite 16 — 16,25, żyto zbiorowe 15 do 15,25, mąka pszenna luksusowa 48,50 do 49, mąka pszenna 44,50 — 45, mąka żytnia 28 — 29, otreby żytnie 6,75 — 7, otreby pszenne 8,50 — 9. Inne kursy niezmienione.

Pociąg wpadł na autobus

Haga, 27. 9. (Tel. wł.). W pobliżu miasta Hilversum (o 28 klm od Amsterdamu) wpadł pociąg miejscowej kolejki na autobus z kilkudziesięcioma pasażerami.

Autobus został częściowo rozbity, przyczem jedna kobieta zginęła, a siedem odniosło ciężkie obrażenia. Odstawiono ich do pobliskiej kliniki, natomiast 20 pasażerów lżej rannych, opatrzono na miejscu.

Kolejka poza uszkodzeniem platformy i jednego z wagonów wyszła bez szwanku. Również żaden z jego pasażerów nie jest ranny.

Przepowiednia pogody na środę:
Pogoda zmienna i chłodno.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji Notowania Cen.

Poznań, 27. 9. 1932 r.

Spędzono: wołów 58, buhajów 110, krów 272, świń 2190, cieląt 442, owiec 151, razem 3223 zwierząt.

(Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi)

Płacono za 100 kg żywej wagi za:

BYDŁO:

Woły:

Pełnomięsiste wytuczzone nieopregane	68—72
Mięsiste tuczone młodsze do lat 3	60—66
Mięsiste tuczone starsze	48—54
Miernie odżywione	42—46

Buhaje:

Wytuczzone pełnomięsiste	54—58
Tuczone mięsiste	48—52
Nietuczzone dobrze odżywione starsze	42—46
Miernie odżywione	38—40

Krowy:

Wytuczzone pełnomięsiste	66—70
Tuczone mięsiste	52—58
Nietuczzone dobrze odżywione	30—40
Miernie odżywione	26—30

Jałowice:

Wytuczzone pełnomięsiste	68—72
Tuczone mięsiste	62—66
Nietuczzone dobrze odżywione	48—54
Miernie odżywione	42—46

Młodzież:

Dobre odżywione	40—44
Miernie odżywione	34—38

Cielęta:

Najprzeważniejsze cielęta wytuczzone	90—100
Tuczone cielęta	80—86
Dobre odżywione	70—76
Miernie odżywione	56—60

OWCE:

Wytuczzone pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	00—00
Tuczone starsze skopy i maciorki	52—56

ŚWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	116—120
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	108—112
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	102—106
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	90—96
Maciory i późne kastraty	90—104

Przebieg targu spokojny.

Świnie bekonowe z powodu małych obrotów nie notowane. 230 świń nie wyprzedano.

Niemiecka legenda, szerzona przez polskie pismo

W zupełnie nieoczekiwany sposób uczczono w r. b. w jednym z pism obozu rządowego, a mianowicie w „Il. Kurjerze Codz.” (nr. 262) rocznicę zwycięstwa nad Marną z września 1914 r., którą równocześnie cała Francja święciła szczególnie wspaniale w tym roku, dzięki odsłonięciu w Meaux pomnika, ofiarowanego przez cztery miliony obywateli amerykańskich. Umieszczono w tem piśmie mianowicie obszerny szkic kapitana J. G., przedstawionego przez redakcję jako pisarza wojskowego polskiego, poświęcony tej bitwie, która rozstrzygnęła o losach wojny świata, a także i Polski. Sam nagłówek mówi już niemal wszystko: „Niemiec, któremu świat zawdzięcza Cud Marny”.

Jest to opowiadanie o pułkowniku Hentschu, szefie wywiadu niemieckiego w początku wojny, który przedstawiony jest naprzód, w opisie jakby bardzo dokładnym, z dosłownymi rozmowami i t. d., jako ogarnięty czarnymi myślami o niebezpieczeństwach, grożących Niemcom. Otóż w czasie bitwy nad Marną, dnia 8 września 1914 r., zjawia się pułk. Hentsch u szefa sztabu von Moltkego, mł., który na początku wojny był na tem stanowisku, a ten wydaje mu polecenie:

„Zorientuj się pan pułkownik w położeniu poszczególnych armij i zamelduj panu o tem jak najspieszniej naczelnemu dowódcy. Gdyby pan pułkownik zauważył na prawem naszym skrzydle ruchy odwrotowe, należy ruchami temi tak pokierować, by zamknąć lukę, ziejącą pomiędzy naszą pierwszą i drugą armją, zaś pierwszą armję skierować możliwie w rejon Soissons. Nie muszę chyba zwracać uwagi pańskiej na ważność powierzonej mu misji. Od należytego wczucia się w obecne nasze położenie i wykonania zadania w myśl moich intencji, zależy los naszej armji. Może pan odejść, panie pułkowniku”.

Następnie przedstawiono, co sobie myśli czarnowidzący pułk. Hentsch po tym rozkazie:

„A więc mam nakazać odwrót pierwszej armji. Tak. A więc jednak odwrót pierwszej armji, a przeto i drugiej, jeśli trzeba zamknąć lukę między temi armjami”.

Dziwi go to, że nie dostaje takiego rozkazu na piśmie, ale jedzie:

„O godzinie 8-jej wieczorem rozmawiał Hentsch z feldmarszałkiem Buelowem, dowódcą drugiej armji. Stary feldmarszałek promieniał. Przed chwilą przewidywał panikę, jakiej uległy jego oddziały i w dodatku krwawo odbił natarcie armji francuskiej. Wprawdzie ziało luką pomiędzy jego prawem skrzydłem, a prawym sąsiadem, t. j. armją pierwszą, ale nie ulegało dla Buelowa wątpliwości, że utrzyma się na dotychczasowych stanowiskach nad Marną. A jednak pan feldmarszałek

Buelow nie utrzymał pozycji. Hentsch wydał rozkaz do odwrotu i całą noc przekonywał feldmarszałka o jego celowości. Wczesnym rankiem rozpoczęła druga armja niemiecka nakazany odwrót.

„W tym samym czasie sunęła limuzyna pułkownika Hentscha dalej na zachód, do dowódcy perwszej armji generała von Kuhlha (ma być: von Klucka). Przybył tam koło południa. Wrzała wtedy bitwa, w której wszelkie szanse zwycięstwa leżały po stronie niemieckiej. Hentsch wydał rozkaz odwrotu, chociaż zdawał sobie sprawę z trudności oderwania się od nieprzyjaciela. Czyż jednak mógł zrobić inaczej, skoro wiedział, że na skutek cofania się sąsiedniej armji odosobniona pierwsza armja zostałaby tem bardziej pobita?”

Teraz pozostaje już tylko wysnuć wniosku i obwieszczenie... „prawdy” historycznej:

„Tak więc zainicjował oficer sztabu generalnego, pan pułkownik Hentsch, „Cud Marny”. Po wycofaniu się dwóch najbardziej prawoskrzydłowych armij niemieckich, które były tak blisko Paryża, że czuły nieledwie swąd kucheni paryskich, po upływie kilkunastu godzin, ostrożnie, złotym krokiem, jęły wtaczać się na opróżnione stanowiska przez Niemców armje francuskie i angielskie. W następnych godzinach obwieściły nadzwyczajne wydania dzienników Cud Marny... Przypadek, który stanowczo był jedną z głównych przyczyn Cudu Marny, stał się też jednym z powodów znanego nam wyniku wojny. Mapa Europy przybrała dzięki bólowi głowy i szumowi w uszach, odczuwanemu w owych pamiętnych dniach września 1914 przez pana pułkownika sztabu generalnego Hentscha...”

Ogłoszenie takich odkryć (o bitwie nad Marną w piśmie polskim jest istotnie bardzo grubym przewinieniem redakcyjnym.

Całe to opowiadanie jest oczywiście lichą ramotą, wziętą z jakiejś znowu ramoty niemieckiej, powstałej ze znanej niemieckiej dążności do wykazywania, że Niemcy nie mogli być pokonani, a więc, jeżeli byli, to z powodu najdziwniejszego przypadku. Przebieg bitwy nad Marną i stan armij niemieckich znany jest dzisiaj dokładnie nietylko ze źródeł francuskich, ale także niemieckich, tak, iż wiadomo np. z radio z 8 września 1914 wieczorem, co o swem ciężkim położeniu myślał gen. von Kluck. Zresztą naiwność gadania o takim sposobie wydawania rozkazów bije w oczy.

Wiadomo, że Niemcy w swej dzisiejszej polityce przyjmują za jedną z podstaw to, że nie byli pobici w wojnie, lecz dobrowolnie zawarli zawieszenie broni, a potem w traktacie pokojowym zostali... oszukani przez sprzymierzonych. Dopomaganie do szerzenia tych legend, szczególnie ze strony polskiej, jest dużym błędem. St. St.

Fachowcy zagraniczni opuszczają Rosję

W ostatnich miesiącach wyjechało z Rosji kilka grup fachowców zagranicznych, którzy wracali do swych krajów przez Rygę. Niektórzy już w Rosji przedwcześnie zerwali zawarte przed przyjazdem umowy. Z oświadczeń ich dowiadujemy się, że opuszczają oni Rosję sowiecką nietylko dlatego, że Sowiety odmawiały im wypłaty płac w walucie zagranicznej, nietylko dlatego, że w Rosji sowieckiej poczęła się wzmacniać szowinizm w stosunku do obcokrajowców, ale i dlatego, że warunki życiowe w Rosji sowieckiej tak się pogorszyły, że nie do pomyslenia jest życie w takich warunkach dla fachowców zagranicznych.

Zagraniczni inżynierzy i technicy mają drogę z Rosji sowieckiej otwartą, zato o wiele gorzej przedstawia się los inżynierów sowieckich, którzy Rosji sowieckiej opuścić nie mogą i którzy starają się przynajmniej znaleźć lepsze warunki życiowe w innych stronach Rosji, o ile lepsze warunki wogóle znaleźć można. Dlatego też w ostatnim czasie daje się zauważyć znaczna fluktuacja fachowców. Fachowcy często zmieniają miejsce zatrudnienia. Dawniej od przedsiębiorstwa do przedsiębiorstwa wędrowali tylko prości robotnicy, dziś taka wędrownica nastąpiła i w szeregach fachowców.

Moskiewskie pismo „Za industrializację” opisuje sytuację, panującą w niektórych fabrykach, objaśniającą przyczyny wędrowek specjalistów. Równocześnie pismo to charakteryzuje warunki, w jakich specjaliści ci żyją. Szczegółowo pismo rozpisuje się zwłaszcza o sytuacji w fabryce kolomeńskiej, w której wyrabia się lokomotywy.

„W Kołomnie zapomniaeli, — pisze autor artykułu — że maszyny nie pracują same, ale że muszą być kierowane przez człowieka. A o ludziach w tej fabryce zapomnieli. Zapomniaeli, że człowiek musi przynajmniej trzy razy dziennie jeść, że wieczór musi się trochę rozzerwać i że człowiek przyzwyczajony jest spędzić wolny czas w kole rodziny w mniej czy więcej wygodnym domu. O tem wszystkim zapomnieli w Kołomnie i okazało się, że tylko jedna trzecia załogi inżynierskiej ma możliwość spożywać obiady w jadalniach inżyniersko-technicznych. Śniadać i wieczerać inżynierzy wprost nie mają gdzie. W ostatecznym razie mogliby śniadać w domu, ale poza chlebem i cukrem w kooperatywach ani robotnik ani inżynier nie może niczego otrzymać. Z 350 inżynierów i techników, którym komisja badająca warunki w kolomeńskiej fabryce zadała pytanie: „dlaczego nie podoba wam się praca w tej fabry-

ce”, 200 jako główną przyczynę podało, że muszą stać w ogonku przed kooperatywą fabryczną...

„Inżynierzy niekiedy wprost nie mają czasu budować lokomotyw, gdyż muszą stać w ogonku przed sklepem, aby otrzymać jakieś pożywienie”.

Ubiegłego roku zarząd fabryki starał się, aby miał na zimę drzewo opałowe, a ludzie, którzy nie chcieli marznąć w nieopalanonych mieszkaniach, między nimi i niektórzy inżynierowie oraz konstruktorzy fabryczni, którzy w owym czasie budowali właśnie nowe lokomotywy, zmuszeni byli opuścić pracę i udać się do lasu z siekierą w ręce, aby ścinać drzewa. Kto w pracy tej nie brał udziału, ten nie otrzymał drzewa.

Nie inaczej przedstawia się sprawa zaopatrywania w żywność. (Centropress).

Z Stronnictwa Narodowego

Walne zebranie Koła na Wildzie

Obrady zagałł prezes Jeske, witając licznie zgromadzonych członków i gości, poczem podał do wiadomości, że na skutek życzeń władz naczelnych, walne zebrania odbywają się w Stronnictwach już obecnie i do 1 stycznia winny się one wedle nowych statutów zakończyć.

Przewodnictwo objął prezes na m. Poznań, p. red. Herniczek, na sekretarza powołano p. Powąską. Protokół z ostatniego walnego zebrania, oraz sprawozdanie ilustrujące żywotną działalność Koła wildeckiego, przedłożył sekretarz p. Trochimowski. Z sprawozdania wynikało, że Koło wildeckie wykazuje niezwykłą ruchliwość. Zebrania ściągają licznych członków oraz gości. Referaty wygłoszone na zgromadzeniach były bez wyjątku ciekawe i pouczające.

Następnie referuje skarbn. p. Kmiecicki sprawę stanu kasy, a o działalności wydziału pracy i opieki społecznej, jaki istnieje przy każdym kole stronnictwa, referuje p. Kapałczyński. Wydział działał już bardzo wiele dobrego — udzielając bezrobotnym bądź to pracy bądź to rady.

Prezes p. Jeske w sprawozdaniu swem podkreśla, że dla dobra Koła nawiązał łączność z 10 organizacjami społecznymi, wskutek czego frekwencja w Kole znacznie się ożywiła. Staraniem prezesa utworzono nowe Koło w Dębcu i Starołęce a Koło na Ratajach powstanie niebawem.

Imieniem komisji rewiz. referował p. Hofman, wnosząc o udzielenie zarządowi pokwitowania, co też jednogłośnie uczyniono. Wniosek prezesa Jeskego, ażeby do zarządu wybierać nie więcej, jak 7 osób, został przyjęty. Prezesem wybrano ponownie p. Jeskego Dalej weszli do zarządu pp.: Nowak, Polewska, Lorencowa, Janicki, Powąska i Kmiecicki.

Red. p. Herniczek w przemówieniu swem wyraził zadowolenie z prac w Kole wildeckim, Koło należy obecnie bezsprzecznie do wzorowych, któremu też nadal życzy najlepszego rozwoju.

Do wydziału pracy i opieki społecznej wszedł p. Kapałczyński, a poza tem pp.: Cybiński, Dobruski, Wrzesiński, Jankowski, A. Kozłowski, Piaskowski i Tomczyk.

Komisję rewizyjną tworzą pp.: Hofman, Olszewski i Bytner.

Następnie wygłosił p. Herniczek ciekawy referat n. t. „Co nas czeka w najbliższej przyszłości”, w którym w przystępny sposób omówił nasze położenie wewnątrz i zewnątrz kraju. Referenta nagrodzono rzęsistymi oklaskami.

Nad referatem i sprawozdaniami zarządu potoczyła się dyskusja, w której zabierali głos pp.: Dobrzycki, Tomkiewicz, Nowak, Jeske, Piaskowski i t. d. Po wolnych głosach zamknięto obrady. (z)

Pomoc dla reemigrantów

Z Francji, Belgji, Holandji, Niemiec szeroką falą płyną z powrotem reemigranci nasi do kraju. O ile jeszcze w r. 1920 i 30 na cyfrę przeszło 200.000 wychodźców było reemigrantów 100 tysięcy, o tyle w r. 1931 na 17.829 tych, którzy wyjechali przypadało powracających 59.180. Podobnie rzecz przed-

Pulsa mydła toaletowe

FAMILIJNE
GLICERYNOWE
KOSMOS
KWIATOWE
JUBILEUSZOWE
PRZEZROCZYSTE

przodują

80 lat

Tw 315

stawia się i w pierwszym półroczu roku bieżącego, gdzie np. w marcu wyjechało 1334 emigrantów, a powróciło 4278.

Jedną z przyczyn tego wielkiego ruchu powrotnego jest wydane w Niemczech rozporządzenie, mocą którego wydała się z granic Rzeszy wszystkich tych, którzy przybyli w latach między r. 1919—1925. Ukaz ten uderza naturalnie przede wszystkim w emigrację polską.

Nie trudno wyobrazić sobie, że los przymusowo wydalanych jest ciężki, inny od doli tych, którzy powracają z własnej woli po zaoszczędzeniu sobie pewnej sumy pieniędzy. Reemigranci wyprzedając za marny grosz posiadany dobytek i przeznaczając na kosztą podróży całych rodzin zaoszczędzone grosze, przybývają na granicę polską nieraz już w zupełnym niedostatku. Stąd konieczna jest bezpośrednia pomoc i opieka, żeby fala przybyszów została rozmieszczona właściwie i znalazła byt znośny we własnej Ojczyźnie. Placówka „Opieki Polskiej nad Rodakami na Obczyźnie” w Zbąszyniu pracuje doskonale i spełnia trudne i uciążliwe swoje obowiązki w sposób możliwie najlepszy. Trzeba jednakże, żeby społeczeństwo całe zainteresowało się gorliwie i serdecznie tą sprawą, żeby w dniu 2 października, w czasie zbiórki na cele reemigracyjne dawało jak najwięcej i jak najchętniej, gdyż sprawa jest doniosła i paląca.

Polscy sportowcy we Wiedniu

Wiedeń, 27. 9. (PAT). Wczoraj wieczorem przybyła z Pragi polska drużyna lekkoatletyczna w liczbie 23 osób. Na dworcu obecna była m. in. delegacja sportowa z prezesem austriackiego związku lekkoatletycznego Wratschilem na czele.

Żegluga na Morzu Czarnem

Gdynia, 27. 9. (Tel. wł.). W stadium realizacji jest obecnie plan stworzenia regularnej polskiej komunikacji okrętowej pomiędzy Constancą i Jaffą. Narazie kursować będzie statek „Rewa” z „Polsko-Brytyjskiego Tow. Okrętowego”. W sprawie stworzenia nowej linii, która służyłaby polskiemu handlowi zamorskiemu w kierunku na Bałkan i Palestynę, wyjechał obecnie do Rumunii dyr. Kollat z Gdyni. S. B.

Zabójstwo podczas kłótni

Swarzędz, 27. 9. (Tel. wł.). Dziś w godzinach porannych doszło do ostrego zatargu mieszkaniowego w Swarzędzu Wsi między właścicielem domu Jezierskim, a jego lokatorem Ratajczakiem. W toku kłótni Ratajczak uderzył żelazem w głowę gospodyni Jezierskiego 38-letnią Wiktorję Świdzińską, raniąc ją tak ciężko, że na miejscu zakończyła życie. Ratajczaka aresztowano. (kl)

Stronnictwo Narodowe

Koło Główna

Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 29. bm., o godz. 19.30 w sali p. Kijeka, ul. Główna 111. Na porządku obrad referat polityczny p. Antoniego Pawłowskiego.

O liczne i punktualne przybycie prosi

ZARZĄD.

DZIAŁ GOSPODARCZY

List otwarty

w sprawie hurtowni Polskiego Monopoli Tytoniowego

Otrzymujemy poniższy list otwarty z prośbą o zamieszczenie:

W stosunku do obszaru i ludności Poznania oraz ciężących doń okolicznych miejscowości, co oznacza skupienie przeszło 300 000 mieszkańców, obecna ilość hurtowni tytoniowych zadowalnia w pełni liczne grono klientów, załatwianych przez nie przepiślowo i szybko.

W razie zaś fuzji hurtowni wzrosnąć niezadowolone wśród klientów, wyczekujących całymi godzinami na zakup towaru. Ucierpią również i rodziny właścicieli hurtowni, które dzisiaj znajdują się w znośnych warunkach zyciowych, a w przyszłości zagrożone będą w niedostatku. Zatrudnionym natomiast w hurtowniach funkcjonariuszom, którym grozi bezrobocie, będą zmuszone dostarczyć utrzymania odpowiednie instytucje państwowe. Najgłośniejszą jednak rzeczą jest to, iż wobec niskich rabatów tudzież udzielania klientom kredytu i odstawiania im kosztem hurtownika zamówionego towaru, a przedewszystkiem wobec wysokiej dzierżawy lokali, pensji personelu, kosztów oświetlenia i ogrzewania ubikacji oraz ogromnych podatków i licznych świadczeń — składy detaliczne, urządzone wykwiłtnie i estetycznie i tem samem stanowiące ozdobę miasta, nie będą mogły żadną miarą istnieć samodzielnie bez włączonych do nich hurtowni, z których cały szereg już za czasów zaboru pruskiego były poważnymi placówkami handlowymi.

To też nie dziwne, że całe społeczeństwo polskie w wielkim niepokoju przyjęło ostatnie rozporządzenie Dyrekcji Polskiego Monopoli Tytoniowego, kasujące prywatne hurtownie tytoniowe.

Należy zatem w ogólnym interesie zwrócić się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra Skarbu o łaskawe pozostawienie sprawy hurtowni tytoniowych w Poznaniu w dotychczasowym stanie, gdyż w razie przeciwnym zrealizowanie ostatniego rozporządzenia obniżyłoby w najwyższym stopniu konsumpcję wyrobów monopolowych tudzież zniweczyłoby egzystencję właścicieli hurtowni i składów detalicznych oraz pozbawiłoby chleba znaczną ilość zatrudnionych przez nie funkcjonariuszów.

(—) Stefan Centowski.

Jeszcze o cenie spirytusu

W związku z ukazaniem się w dniu wczorajszym doniosłego rozporządzenia ministra skarbu, zmieniającego ceny spirytusu na cele konsumcyjne, zebrało się już wczoraj przed południem ad hoc zwołane posiedzenie sekcji przemysłu wódeczanego przy Związku Fabrykantów w Poznaniu. Po obszerniej dyskusji postanowiono wysłać telegramy do ministra skarbu p. Zawadzkiego i wiceministra p. Jastrzębskiego tej treści:

„Zebrani tutaj fabrykanci wódek gatunkowych proszą uprzejmie także o zbonifikowanie różnicy ceny za rektifikat znajdujący się również w wódkach gatunkowych i esencjach. Zasada sprawiedliwości podatkowej wymaga bonifikacji, ponieważ zawsze pobierano dopłatę przy wszystkich dawniejszych zwyczajach.

„Brak tego zarządzenia o zwrocie różnicy tłumaczy sobie fabrykanci tylko przecenieniem.

„Nieuwzględnienie niniejszej prośby zachwiać może egzystencję wielu fabryk i nie wpłynie na obniżenie cen do poziomu pobudzającego konsumpcję“.

Równobrzmiący telegram z prośbą o poparcie skierowano też do p. ministra przemysłu i handlu. Telegramy te wyszły jeszcze w godzinach południowych w czasie trwania obrad.

Równocześnie sekcja opracowała odpowiednią rezolucję, którą obecny na posiedzeniu p. radca Czajka przedłożył na południowym zebraniu plenarnym tutejszej Izby Przemysłowo-Handlowej.

Przez cały dzień wczorajszy Związek Fabrykantów komunikował się z pokrewnymi związkami w Warszawie, aby uzyskać wspólną audjencję u p. wiceministra skarbu Jastrzębskiego.

Audjencję wreszcie uzyskano na wtorek godz. 12 i pół, w której z ramienia tutejszego przemysłu wódeczanego weźmie udział wiceprezes sekcji p. Strzelecki

KONJUNKTURY

Pieniądz i papiery wartościowe

Tydzień ubiegły na giełdach światowych rozpoczął się dalszą zniżką kursów. Wywołały ją głównie wiadomości o coraz niepomyślniej układających się stosunkach wewnętrzno-politycznych w Rzeszy, widmo nowych niepokojów w Indjach, niewyjaśniona sytuacja na Dalekim Wschodzie, wreszcie depresja na rynkach surowców. Jednakże już pierwsze dni okresu sprawozdawczego przyniosły wzmocnienie tendencji, co przypisać należy zwyżce cen na ważniejszych rynkach towarowych, haussie na londyńskim rynku metali i obniżce stopy dyskontowej w Niemczech. Giełda nowojorska miała naogół usposobienie mocne. Oprócz czynników natury ogólnej, o których wspomnieliśmy na wstępie, przyczyniły się także jeszcze momenty lokalne, a więc zwyższenie się przewozów kolejowych i wzrost zużycia prądu elektrycznego, a dalej opublikowanie sprawozdania Federal Reserve Board, które stwierdza, że w ciągu lipca i sierpnia powróciło na rynek za 85 milj. dolarów tezauryzowanego złota i banknotów. Najbardziej zwyżkowały akcje kolejowe i przedsiębiorstw użyteczności publicznej. Dużym popytem cieszyły się obligacje i renty państwowe. Pożyczki polskie uległy dalszej zniżce. W dniu 22. b. m. notowano (w nawiasach cyfry z 16. b. m.): 8 proc. Poż. Dillona 58,00 (60,00), 7 proc. Poż. Stab. 52,75 (53,00), 7 proc. Poż. Śląska 42,00 (42,00), 7 proc. Poż. m. Warszawy 42,00 (39,50), 6 proc. Poż. Dolarowa 52,75. Na giełdzie londyńskiej w związku z poprawą tendencji na Wallstreet dało się zauważyć duże ożywienie. Większość papierów przemysłowych osiągnęła znaczne zyski kursowe. Pewną poprawę notowań wykazały także akcje przemysłu włókienniczego, a to dzięki widokom na szybkie zakończenie strajku w przemyśle bawełnianym. Giełda paryska ujawniła wzmoczoną aktywność, co przypisać należy zadowalającym wynikom pierwszych dni konwersji rent, zwyżce na nowojorskiej giełdzie efektów i londyńskim rynku metali oraz obniżce stopy dyskontowej Reichsbanku. Giełda berlińska po dłuższej depresji wykazała ożywienie, wywołane obniżką stopy dyskontowej Banku Rzeszy, mocnym usposobieniem rynku nowojorskiego, rozszerzeniem dodatkowych zamówień kolejowych z 180 na 280 milj. Rmk., wzmocnionymi obrotami i zwyżką cen w przemyśle celulozy oraz tekstylnym. W grze giełdowej brała udział wyłącznie spekulacja i niektóre banki, natomiast szerokie sfery publiczności tym razem trzymały się zdaleka od giełdy, czekając na wyraźniejsze oblicze ostatniej zwyżki.

Na giełdzie warszawskiej panował nastrój niejednorodny, zależnie od mniejszego lub większego popytu ze strony spekulantów. W środku tygodnia Bank Polski osiągnął przejściowo kurs 92 zł, Starachowice 10 zł, Ostrowiec 35,25 zł. Pod koniec okresu sprawozdawczego kursy popularniejszych akcji uległy przeważnie zniżce. Papiery procentowe wykazały nieznaczne tylko różnice kursowe. Dolarów w tygodniu ubiegłym oficjalnie nie notowano, prywatnie płacono za nie 8,90% — 8,91%. Bank Polski od szeregu tygodni prowadzi politykę wybitnie deflacyjną. W ciągu sierpnia instytucja emisyjna zredukowała kredyty wekslowe o 24,7 milj., w pierwszej dekadzie września o dalsze 20,8 milj., a w drugiej dekadzie b. m. o 18,6 milj. do 618,2 milj. zł. Obieg biletów bankowych i natychmiast płatne zobowiązania spadły w ciągu sierpnia i pierwszych dwóch dekad wrześniowych łącznie o 46,8 milj. do kwoty 1.199.866.881 zł.

Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub. tygodniu następująco:

	19. 9.	20. 9.	21. 9.	22. 9.	23. 9.	24. 9.
Pszonica						
Warszawa	29,00	29,00	29,00	28,50	28,00	—
Poznań	26,50	26,00	25,50	24,50	24,50	24,50
Lwów	—	—	26,50	—	—	—
Lublin	—	—	28,50	—	28,50	—
Żyto						
Warszawa	16,75	16,50	16,50	16,50	16,75	—
Poznań	16,30	16,30	16,00	16,00	15,75	15,75
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	16,50	—	16,75	—
Jęczmień						
Warszawa	16,50	16,50	16,50	16,50	16,50	—
Poznań	17,50	17,00	17,00	17,00	17,00	17,00
Lwów	—	—	14,50	—	—	—
Lublin	—	—	15,00	—	15,00	—
Owies						
Warszawa	17,00	17,00	17,00	17,00	17,50	—
Poznań	13,00	13,00	13,25	13,25	13,25	13,25
Lwów	—	—	15,25	—	—	—
Lublin	—	—	18,00	—	17,50	—

Fatalnie układają się stosunki na rynkach odbiorczych bądź to ze względu na ich samowystarczalność, bądź też na ograniczenie konsumpcji. Do niedawna Francja, Niemcy i Włochy odbierały około 28 proc. całej ilości pszenicy, będącej w obrocie światowym. W tej chwili Niemcy ze względu naurodzaj wszystkich zbóż nie tylko nie będą nic importowały, ale według

wszelkich oznak przygotowują się do eksportu dumpingowego; będzie się forsowało wywóz zbóż przy pomocy bardzo wysokich premii. Drugie z wymienionych państw, t. j. Francja, ma przed sobą do rozwiązania trudne zadanie ulokowania na rynkach zagranicznych 5 milj. q. pszenicy, a więc oczywiście importować również nie będzie. Wreszcie Włochy „Battaglia del grano“ już w zeszłym roku zmniejszyły swój przywóz z 974 000 q. zbóż do 644 000 q., w tym roku zaś zbiory przyniosły zamiast 66,5 milj. q., 72 milj. q. Jasną więc jest rzeczą, że import włoski w zakresie zbóż ulegnie dalszemu i to wydatnemu ograniczeniu. Jeżeli dodać do powyższego, że Hiszpania ma zbiory pszenicy o 1 milion tonn większe, aniżeli w roku ub., że Austria i Czechosłowacja są niemal wystarczalne, oraz że państwa północy mają lepsze zbiory, a prócz tego zaprowadzili kontrolowany przywóz, łatwo będzie wywnioskować, że eksporterzy nie będą dysponowali zbyt pojemnym rynkiem odbiorczym. Dlatego też horoskopy na dalszą metę w zakresie cen światowych przedstawiają się niepokojąco.

Wbrew wszystkim jednak rachubom ubiegły tydzień wykazuje utrzymanie dotychczasowego poziomu cen, a nawet na rynkach amerykańskich zaznaczyła się niewielka zwyżka. Wydaje się, że do czasu wyborów prezydenta w Stanach Zjednoczonych interwencjonizm ze strony państwa będzie tak silny w tym kraju, iż zdoła na pewien okres czasu uniemożliwić ujawnienie się faktycznych stosunków ekonomicznych. Jak silnie zareagują rynki po ustaleniu takiego interwencjonizmu wobec istnienia kolosalnych starych zapasów, trudno przewidzieć, jednakowoż niewątpliwie reakcja ta będzie duża.

Dowodem, że stosunki, pomimo wysokich notowań na giełdzie w Chicago nie są dobre, są uchwały farmerów z 11 stanów, nawołujące do wstrzymania się od dostarczania wszelkich artykułów rolnych na sprzedaż.

Rosja rozpoczęła energiczną wysyłkę jęczmienia oraz niewielkich ilości pszenicy, głównie w celu pokrycia zawartych już kontraktów. Pomimo wszystko liczyć się trzeba z tem, że Rosja pojawi się na rynkach z pewnymi ilościami zboża, których jakość nie pozwoli jednakowoż na konkurencję ze zbożem kanadyjskim.

Na rynkach krajowych usposobienie spokojne, transakcje nieduże, ceny zniżkują.

Nabiał

Niezdecydowanie tendencji rynkowej, które się zaznaczyło w tygodniu ub., trwa w dalszy mciagu. W kraju przeważa tendencja utrzymana, jednak lekki wzrost produkcji w związku ze sprzyjającymi warunkami atmosferycznymi i tendencja zniżkowa na rynkach zagranicznych hamują większą aktywność handlu. W Katowicach notowania hurtowe wg tamtejszej Izby Handlowej wynosiły w dniu 24. b. m. za 1 kg: masło deserowe I gat. 3,20—3,45 zł, II gat. 2,90—3,25 zł, wiejskie 2,80—3,05 zł przy tendencji utrzymanej. Ceny detaliczne wg informacji mleczarni poznańskich wynoszą 3,60, 3,40 i 3,20 zł zależnie od gatunku. Notowania zagraniczne są naogół zniżkowe. Berlin notuje be zzmiany 111, 101 i 92 Rm. za 50 kg zależnie od gatunku przy tendencji stałej.

Ceny mleka i sera bez zmiany, podaż dostateczna.

Jak się dowiadujemy w ostatniej chwili tendencja na masło się wzmocniła. W sprzedaży hurtowej osiąga się 3,10 zł. i więcej za kg. Ceny detaliczne bez zmiany.

Jaja

Tendencja rynkowa była w ub. tygodniu mocna, spowodowana sezonowym spad-

Polska metoda ochrony papierów wartościowych

W statystyce fałszerstw papierów wartościowych Polska stoi na drugim miejscu, bezpośrednio po Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Jednym więc z najważniejszych wynalazków dla nas z dziedziny nowoczesnej produkcji graficznej jest ostatnio opatentowany sposób zabezpieczenia druków ochronnych od fałszowania i podrobienia.

Nowy ten wynalazek, który zawdzięczamy Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych w Warszawie, polega na tem, że na czekach, książeczkach oszczędnościowych, świadectwach i t. p. drukach ściśle zarachowanych, miejsca przeznaczone na teksty atramentowe są opatrzone specjalnym tłem, reagującym na przestępcze usuwanie napisów zapomocą chemikaliów lub wody.

Druki tego typu, wykonywane bezkonkurencyjnie w Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych, ujawniając w sposób dla każdego widoczny wszelkie fałszerskie zabiegi w zamiarze zmiany napisów, są w Polsce jedyne odpowiedzialnymi wymogom bezpieczeństwa obrotu i winny szeroko zainteresować instytucje emitujące papiery wartościowe

kiem produkcji i wzmocnionym eksportem. Trzeba jeszcze uwzględnić wpływ spekulacji, która w oczekiwaniu dalszej zwyżki przetrzymuje towar, by go w późniejszym terminie rzucić na rynek. Ceny w hurtowej sprzedaży wynosiły 120—130 zł, zaś w transakcjach eksportowych dochodziły do 15,25 dol. za 1 skrzynie przy doborowych gatunkach. Za świeże jaja do picia płać się 11—12 gr za sztukę.

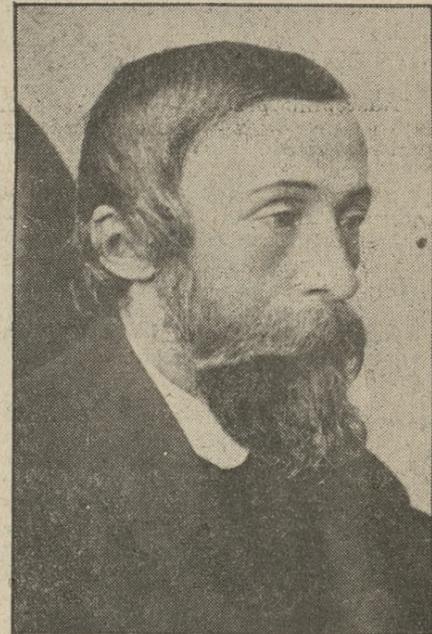
Bydło i trzoda

Notowania żywca na targach krajowych bez większych zmian. Przeważa tendencja utrzymana, drobne odchylenia mają charakter lokalny. Słabszą tendencją dla świń mięsnych zanotowano w Warszawie i Mysłowicach. Ceny świń bekonowych wg Wielkop. Izby Rolniczej wynoszą w hurcie za 100 kg: I kl. 82—88 zł, II kl. 78—82 zł.

Manufaktura

Druga połowa września przyniosła na łódzkim rynku włókienniczym pogorszenie sytuacji. Dotyczy to w pierwszym rzędzie rynku bawełnianego, na który oddziaływały silne wahania surowej bawełny. Spadek cen tego surowca oraz ciepłe pogody w drugiej połowie września zahamowały prawie zupełnie ożywienie w okresie sierpnia i pierwszych dni września tranzakcje handlowe, pomimo braku zapasów towarowych na prowincji. Z drugiej strony, według informacji przybyłych do Łodzi kupców prowincjonalnych, sytuacja finansowa wsi przedstawia się niepokojąco i z tego względu ludność wiejska wstrzymuje się od zakupów manufaktury. Podobny stan rzeczy zaobserwować się daje na rynku towarów wełnianych, gdzie dopiero z nastaniem chłodnych pogód można liczyć na ożywienie. Wyrazem trudności zbytu na łódzkim rynku towarów włókienniczych jest ciasnota pieniężna, która uległa ostatnio dość poważnemu pogłębieniu.

— W ciągu sierpnia w Stanach Zjednoczonych wypłaty 85 banków o łącznych depozytach w wysokości 34.730.000 dol. W lipcu r. b. ogłosilo niewypłacalność 131 banków z wkładami 49.877.000 dol., a w czerwcu r. b. 151 (136.655.000 dol.).

Ignacy Łukasiewicz odkrywca nafty i twórca przemysłu naftowego.

Maurycy Maeterlinck znakomity poeta belgijski i laureat Nagrody Nobla. Z okazji jego 70-lecia król belgijski nadał mu tytuł hrabiego, a rząd francuski odznaczył go w stopniu komandora Legii honorowej

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sprawa dr. Gęsikowskiego w instancji apelacyjnej

Echa głośniejszej afery kokainowej

Dziś przed Sądem Apelacyjnym jako instancją odwoławczą rozpoczęła się sensacyjna rozprawa przeciwko dr. Gęsikowskiemu Ignacemu, który w bezprawny sposób umożliwił różnym osobom nabycie morfiny i kokainy, przez co zdrowie tych ludzi w wysokim stopniu narażone zostało na szwank. Afera ta — przypominamy — wykryta została przez „Kurjer Poznański” w lutym 1931 roku. Zelektryzowała ona wówczas cały Poznań, albowiem ofiarami straszego nalożu byli przeważnie ludzie młodzi, którym dr. Gęsikowski — jak mówi oskarżenie — z chęci zysku, zapisywał skwapliwie te trucizny.

Dr. Gęsikowski przyjmował swych pacjentów w domu swym przy ul. Małeckiej 11, gdzie ordynował. Zdemaskowana przez nas afera spowodowała aresztowanie dr. Gęsikowskiego. Wdrożono śledztwo, a w październiku ub. r. dr. Gęsikowski zasiadał na ławie oskarżonych w sądzie okręgowym. Ówczesny przewodniczący sądu wykazał, że dr. G. zapisywał swym „pacjentom” morfinę, kokainę i veronal. Za zapisanie morfiny i kokainy pobierał on od grama 10 zł. Recepty do ręki nikomu nie wydawał, aby nie było dowodów przeciwko niemu, lecz skierowywał wszystkich do znajomych aptek. Z doniesienia ojca jednego z licznych ofiar białej trucizny wynikało, że dr. G. od morfinistów, którzy nie mogli płacić gotówką, brał w zastaw wszystko, co miało jakąkolwiek wartość, jak zegarki, pierścionki, obrączki ślubne i t. p. Pewien młodzieniec, który nie posiadał, przebywał w domu dr. G., wykonując tam ciężką pracę od rana do późnego wieczora, byle tylko uzyskać dawkę morfiny.

W pierwszej instancji dr. Gęsikowski został uznany winnym, że jako lekarz zapisywał pacjentom swym recepty na narkotyki nie w celach leczniczych, lecz z chęci zysku, naruszając temsamem artykuł 7 ustawy o handlu środkami odurzającymi wskutek tego został zasądzony na 3 lata więzienia zaliczeniem aresztu śledczego oraz pozbawiony prawa wykonywania zawodu lekarskiego przez 3 lata. Oskarżeni równocześnie aptekarze, którzy wydawali narkotyki, zostali uwolnieni od kary, albowiem wypełniali oni tylko zlecenia lekarza.

Punktualnie o godz. 9 rozpoczęła się rozprawa, której przewodniczył sędzia Wonsch w asystencji sędziów Krynickiego i Grabowskiego. Miejsce oskarżyciela publicznego zajął prokurator Konieczny. Obrona oskarżonego Gęsikowskiego podjął się adwokat dr. Szurlej z Warszawy. Pozostałych zaś oskarżonych pp. aptekarzy A. Kulisza, K. Knobelsdorfa i K. Kaczyńskiego bronił adw. Jeszke. Na świadków wezwano pp. Demczuka, Grobelnego, Nojtowskiego, Luchowskiego, Śmiągajową, L. Fibacha, Gramzę, Kasprowicza, Pawlaka, Zarnowskiego, Lisieckiego, Sobiejewskiego, Marcinkowskiego, Toporskiego, Topolskiego i Lenartowicza. Na biegłych powołano prof. U. P. dr. Horoszkiewicza i prof. dr. Borowieckiego, dalej dr. Czerniawskiego i inspektora Śliwińskiego.

Po stwierdzeniu obecności świadków, z których wielu się nie stawilo, sąd zbadał personalną oskarżonych.

Adw. dr. Szurlej stawia wniosek o powołanie kilku świadków na okoliczność, że wielu narkomanów zeznało, jakoby nie byli badani przez dr. Gęsikowskiego. Przy badaniu nie rozbięli się i nie byli opukiwani. Stąd ich mniemanie, że badanie wogóle nie istniało. W chorobach psychicznych stosuje się często nie ten ogólny sposób badania, czego sąd w I. instancji nie uwzględnił. Adw. Szurlej rozszerza wniosek na dalszych świadków na okoliczność, że dr. Gęsikowski dawał pacjentom swym stale zmniejszone dawki, a nie, jak narkomani twierdzą, zwiększone. Wreszcie, że wielu nabywało inną drogą białą truciznę, a następnie przyparci do muru powiadali, że nabyli ją od dr. Gęsikowskiego. Dr. Szurlej w dalszym ciągu wraca do wniosku o wezwanie biegłych lekarzy specjalistów, ażeby orzeczenie ich porównać z orzeczeniami psychiatrów-teoretyków. Trzecia wreszcie grupa wniosków zmierza do wezwania świad-

ków na okoliczność, że i inni lekarze wydawali recepty na narkotyki.

Wnioskom przeciwia się prokurator.

Po replice adw. Szurleja sąd, po naradzie, zgodnie z wnioskiem obrony postanowił dopuścić wszystkie dowody, naprowadzone przez adw. Szurleja. Biegli sądowi — mówi przewodniczący — stanęli na stanowisku, że jedynie narkomanów leczyć można skutecznie w zakładach za-

Przed wyrokiem w procesie Nowaczyka

Dziś w instancji apelacyjnej wznowiona została rozprawa przeciwko St. Nowaczykowi z Neryngowa, którą sąd przerwał przed kilku dniami. Jak wiadomo, Nowaczyk zastrzelił z fuzji swego ojca, poczem sam oddał się w ręce policji. W dniu dzisiejszym wpłynęły 2 wnioski: o przeprowadzenie wizji lokalnej i o powołanie na świadka brata zamordowanego. W I instancji Nowaczyk zasądzony został na 10 lat ciężkiego więzienia. (z)

Myjcie owoce i jarzyny, spożywane na surowo!

zd. 15 952/8

KALENDARZYK

Wtorek, 27 września 1932.

Słońce: wschód 5,47 — zachód 17,41 — długość dnia 11 godzin 54 min.
Księżyc: wschód 1,38 — zachód 16,47 — przed nowimem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza wysoka plus 14 st. Cels. Pogodnie. Wiatr południowo-zachodni. Ciśnienie atmosfer. niskie 749 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 24 st. Cels., najniższa plus 12 st. Cels.

Kal. rzk.: Kosma i Damian — jutro Waclaw M.

Kal. słow.: Damian — jutro Waclaw Św.

OSOBISTE

— **Srebrne gody małżeńskie** obchodzą 28 bm. pp. Leon i Wiktorja z Kowalskich Kosicy, zamieszkali przy ul. Piotra Wawrzyniaka 17. Na intencję Jubilatów odprawiona zostanie msza św. w kościele Najśw. Serca Jezusowego na Jeźcach, Jubilatom „Szczęść Boże!”

— **Srebrne gody** obchodzili dnia 15 bm. małżonkowie Teodor Kuźniarek i Anastazja z d. Czerniak. Msza św. w intencji Jubilatów odbyła się 18 bm. w kościele Ks. Ks. Salezjanów.

— **Z Uniwersytetu Poznańskiego**, — Dyplom lekarza uzyskała p. Eleonora Węstawowa z Merezca.

Dyplom i tytuł magistra nauk ekonomiczno-politycznych uzyskał p. Stanisław Skierski z Julinek w wojew. łódzkiem.

Dyplom inżyniera rolnictwa uzyskał p. Tadeusz Marjan Czekanowski z Sobieszynia w wojew. poznańskim.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Zebrań Polskiego Związku Krótkofalowców** odbywać się będą aż do odwołania przy ul. Kwiatowej 5, m. 8, w mieszkaniu wiceprezesa. Najbliższe zebrańie w czwartek 29 bm. o godz. 19.

— **Związek Pracowników Adwokatów i Notarjalnych na Ziemi Zachodniej Rzeczypospolitej Polskiej z siedzibą w Poznaniu** zwołuje do Poznania na 16 października walny zjazd pracowników adwokatury i notariatu Polski Zachodniej. Zjazd rozpocznie obrady o godz. 10 na sali hotelu „Boulevard”. Zjazd ma sprezywać stanowisko pracowników adwokatury i notariatu wobec mającej być niebawem ogłoszonej ustawy o ustroju adwokatury, tudzież wobec przygotowywanej obecnie na terenie Komisji Kodyfikacyjnej ustawy notarialnej.

— **Zebrań deponentów Poznańskiego Banku Ziemiań** odbędzie się w piątek dnia 30 bm. o godz. 18 na sali restauracji Cechowej przy ul. Sew. Mielży-

mkniętych. Obrona zaś twierdzi, że i poza zakładem można leczyć skutecznie chorych. Nadto obrona powołuje innych biegłych, którzy mają dopomóc do wykrycia prawdy materialnej i w tym celu, aby ona była wszechstronnie wyjaśniona, rozprawę odroczone.

Wezwani zostaną m. in. dr. Piotrowski z zakładu psychiatrycznego w Gnieźnie „Dziekanek” i dr. Górny z Owińsk. (z)

skiego, celem naradzenia się nad sprawą układu zapobiegawczego. Książeczka depozytowa służy za legitymację.

— **W ostatniej chwili** przypominamy, że jutro, w środę, 28 bm., o godz. 18 odbędzie się na sali św. Wojciecha zebranie Tow. „Przystań” z interesującym wykładem ks. Budaszewskiego n. t. „Z doświadczeń pracy i opieki nad dziewczętami nawracającymi się”. Ze względu na aktualny temat, jakim jest zwalczanie prostytucji, nie wątpimy, że publiczność zechce przybyć na zebranie.

ZYCIE SOKOLE

— **Baczność „Sokół” Kórnik**. Nadzwyczajne zebranie Sokola gniazda kórnickiego odbędzie się wraz z przedstawicielami Okręgu Poznań 2 października rb. o godz. 16 w lokalu posiedzeń u p. Doera przy Rynku. Na porządku obrad referat oraz ważne sprawy.

WYCHOWANIE, KURSY

— **Kursy języka francuskiego**. Towarzystwo Wydawnicze „Polska Armja Błękitna” rozpoczyna 1 października jeścienny kurs języka francuskiego. Wykłada p. Wiga Filipowska. Przewidziane są trzy stopnie: niższy, średni i wyższy (konwersacja). Opiata za kurs niższy i średni 4 zł mies., kurs konwersacji 5 zł mies. Wykłady trzy razy w tygodniu: w poniedziałki, środy i piątki od 18 do 20. Zgłoszenia przyjmuje sekretariat Tow. przy ul. 27 Grudnia 19, m. 16, tel. 33-11 we wtorki i piątki od godz. 18—20.

— **Kursy języka angielskiego**. P. plk. J. Zarembina, wykładająca język angielski, przyjmuje zapisy dla członków Tow. Wyd. „Polska Armja Błękitna” na kursy niższy, średni i konwersacji handlowej za opłatą 4 zł mies. i na kurs wyższy za opłatą 5 zł mies. Zapisy przyjmuje p. J. Zarembina, Przecznicza 6, m. 7, codziennie od 14—16.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Wrażenia z podróży do Belgii i Holandji**. Staraniem Oddziału Ligi Morskiej w Poznaniu odbędzie się w piątek 30 bm. o godz. 20 w Collegium Minus — sala 18 — odczyt p. L. Gustowskiego n. t. „Wrażenia z podróży do Belgii i Holandji”. Wstęp wolny — przy wejściu przyjmują się zapisy na członków.

— **Wypożyczalnia przeźrocy** poleca komitetem T. C. L., pp. nauczycielom i stowarzyszeniom, pracującym na niwie oświatowej, swój dział przeźrocy, obficie zaopatrzony w materiał wieczornicowy z dziedzin religij, historii, literatury, sztuki, geografji Polski i krajów obcych, techniki, sportu, higieny i bajek. Przeźroczalnia mieści się w biurze centralnem Tow. Czytelnia Ludowych w Poznaniu, przy ul. św. Marcina 37. Katalogi na życzenie bezpłatnie.

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z Chóru Kościelnego przy parafii św. Michała**. W salce parafjalnej odbyło się przy bardzo licznej udziale zainteresowanych zebranie konstytucyjne Chóru Kościelnego. Zebranie zagałi prezes komitetu organizacyjnego p. Świt, poczem oddał przewodnictwo w ręce ks. prob. Gierczyńskiego. Ks. proboszcz wygłosił referat na temat: „Cel i zadanie chóru ko-

Przy niedostatecznej funkcji kiszek, cierpieniach wątroby i dróg żółciowych, otyłości i artretyzmie, katarze żołądka i jelit, opuchlinie kiszek grubych, cierpieniach odbyticy, naturalna woda gorzka „Franciszka-Józefa” szybko usuwa objawy zastoinowe i bóle w podbrzuszu. ng 5 524

ścielnego z uwzględnieniem Motu proprio Piusa X.” Referent, podkreślając szczytne postannictwo chóru kościelnego, omawiając najważniejsze zasady śpiewu kościelnego. Po referacie odczytano listę członków chóru, poczem przystąpiono do wyboru zarządu. Prezesem wybrano p. Świta Stanisława, wiceprezesem — p. Czesława Zwierzynskiego, sekretarzem — p. Wacława Wilka, zastępcą — p. Alfonsa Gawliaka, skarbnikiem — p. Jana Urbaniaka, bibliotekarzem — p. Krajewską, radnymi — pp. Barczyńską i Błaszczkównę. Komisję rewizyjną tworzą pp. Jezierska, Stronczyński i Osiecki. Po ustaleniu wpisowego i składki miesięcznej odczytał dyrygent chóru p. Gwidzala listę ofiarodawców, którzy datkami pieniężnymi, nutami, książkami i sprzętami chórowi przybyli z pomocą. (z)

— **Z ruchu przeciwalkoholowego**. We wtorek 20 września odbył się w Poznaniu dość liczny zjazd duchowieństwa, poświęcony akcji przeciwalkoholowej. Oprócz kapłanów wielkopolskich przybyli ks. prof. Ciemiński z Lwowa, ks. dyr. Sprusiński z Warszawy i O. Justyn, redaktor „Rycerza Niepokalanej” z Niepokalanowa pod Warszawą. Z pośród gości miejscowych widzieliśmy ks. kan. Jarosza, dyrektora Archidiecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej oraz ks. dyr. Michałowicza, kierownika Związku Kat. Tow. Robotników Polskich. Aby prace kapłanów abstynentów w organizacjach przeciwalkoholowych udoskonalili, powzięto po dłuższej dyskusji szereg uchwał.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Osunięcie się ziemi**. Na ul. Generala Chłapowskiego w pobliżu domu nr. 15 osunęła się ziemia na środku jezdni. Na miejsce wypadku przywołano miejską straż pożarną, która poczyniła odpowiednie zabezpieczenia. Miejsce niebezpieczne odgrodzono. Przyczyna niespodziewanego osunięcia się ziemi nie została narazie wyjaśniona. (kl)

— **Tragiczny wypadek ogniomistrza**. Podczas ujeżdżania koni na dziedzińcu koszarowym 15 pułku artylerji w Bydgoszczy na przeszkodzie wywrócił się koń i przyniósł ogniomistrza 6 baterji Józefa Polewicza. Ogniomistrz odniósł ciężkie obrażenia cieleśne, mianowicie zgniecenia klatki piersiowej i okaleczenia głowy. Dającego słabe oznaki życia ogniomistrza przewieziono do szpitala miejskiego. Podczas transportu ogniomistrz zmarł. (kl)

— **Śmiertelny wypadek**. Podczas przewożenia plugów parowych ze Złotnik do Dąbrówki w powiecie poznańskim spadł pod walec pluga parowego robotnik Michał Kuchniczak ze Złotnik. Nieszczęśliwy odniósł tak ciężkie obrażenia, że na miejscu wyzionął ducha. (kl)

— **Wypadki samochodowe**. Na placu Świętokrzyskim samochód P Z 11779 zderzył się z motocyklem P Z 45132. Wypadku w ludziach nie było. — Na Grobli samochod P Z 11128 uderzył błotnikiem trzyletniego Jerzego Stońskiego, mieszkającego na Grobli. Z powodu lekkich okaleczeń chłopca odstawiono do domu. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— **Kradzież węgla na dworcu kolejowym**. Codziennie prawie zdarzają się na poznańskim dworcu kolejowym kradzieże węgla. Podczas kradzieży węgla z drucianych zasieków przytrzymał na gorącym uczynku niejakiego Józefa K. z ul. Polnej 20. (kl)

JARMARKI

— **Odolanów**. W czwartek 6 października odbędzie się w mieście jarmark na konie, bydło i świnię.

— **Wronki**. W czwartek 13 października odbędzie się jarmark na konie, bydło, kozy, drób, świnię, artykuły rolnicze i towary kramarskie.

Nasi korespondenci donoszą Z Poznańskiego

— **Budziń**. (Z rady miejskiej.) W sobotę odbyło się posiedzenie rady miejskiej. Po załatwieniu kilku drobnych spraw omawiano obszernie sprawę regulowania Glinek. Zamierza się po odwodnieniu Glinek grunt wycyścić celem pobudowania kapieliiska oraz założenia stawu rybnego. Około tego miejsca Ochotnicza Straż Pożarna wybuduje wieżę ćwiczebną. (bk)

— **Chodzież**. (Nowy okręg S. M. P.) Dnia 18 bm. odbyło się w ognisku SMP zebranie prezesów i delegatów poszczególnych stowarzyszeń z powiatu, z udziałem sekretarza gen. związku ks. Michałskiego z Poznania, celem utworzenia nowego okręgu. Do okręgu chodzieskiego należą, oprócz stowarzyszeń z powiatu

chodzieskiego, także niektóre placówki z powiatu wyrzyckiego. Patronem okręgu jest ks. prob. Kurpisz, prezesem p. A. Beczkowski, naczelnikiem p. Lewandowski, sekr. p. Wałkowski. Na zebraniu zarządu w dniu 23 bm. omawiany był radosny fakt zdobycia przez druhów S. M. P. większości nagród na zawodach powiatowych p. w. i w. f., mianowicie 3 puharów, 9 medali i 4 dyplomów. Podobnym sukcesem mogą się poszczycić Młode Polki.

— (Ku czci bohaterów - lotników.) Mszę św. żałobną za dusze śp. Zwirki i Wigury odprawiona została w dniu 19 b. m. w miejscowym kościele parafjalnym z inicjatywy kółka lotniczego i drużyny harcerskiej przy tut. gimnazjum.

— (Z Bractwa Kurkowego.) Dnia 25 b. m. odbyło się strzelanie o medal św. Michała. Zdobył go starszy Bractwa p. W. Gapiński. Strzelanie o nagrody dało na-

stępujące wyniki: I nagr. — A. Sobkowski, II — W. Gapiński, III — M. Nowicki, IV — St. Nowicki, V — P. Witkowski, VI — E. Mizgajski, (chs)

— * **Jarocin.** (Srebrne gody). P. Walenty Paterek, były komendant policji i jego małżonka Marja z domu Zbikowska obchodzą z czwartek, dnia 29. b. m. 25-lecie pożycia małżeńskiego. P. Paterek jest wśród tutejszego obywatelstwa znany w pracy na niwie społecznej. Zarazem p. Paterek obchodzić będzie 35-lecie pracy w Sokolstwie polskim.

— * **Ludzisko,** pow. Mogilno. (Z parafji). Dokonano tu poświęcenia kamienia węgielnego pod wieżę i rozbudowywany się kościół. Uroczystość rozpoczęła sumą, którą odprawił ks. prob. Sołtysiński z Rzadzkwina. Po nabożeństwie wierni z procesją udali się na miejsce poświęcenia. Miejscowy proboszcz ks. Adamski przeczytał obecnym treść dokumentu, według której wieżę tę buduje się według projektu inż. L. Michałowskiego z Poznania, z dobrowolnych ofiar parafjan, uzbieranych w ostatnich latach, z wdzięczności za odzyskaną wolność ojczyzny. Potem, po odprawieniu modłów ks. kanonik i dziekan Schwart z Wielkiego Sławka, w asyście duchowieństwa dokonał głównej ceremonii poświęcenia kamienia węgielnego i zamurowania dokumentu.

— * **Ostrów.** (Z rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu uchwalono ograniczenie handlu domokrażnego z tem, że zamiejscowci domokraźcy na sprzedaż towarów muszą uzyskać osobną wizę miejscowej władzy przemysłowej. Do rady Komunalnej Kasy Oszczędności wybrano na członka przewodniczącego R. M. p. R. Brykczynskiego. Uchwalono w terminie jak najszybciej podbudować przy ul. Zielonej dwa domki robotnicze dla biednych miejskich.

— (Jubileusz K. M. S.) Miejskowe Koło Miłośników Sceny obchodzi 9 października rb. 10-letnią rocznicę istnienia. Poza akademią wystawia K. M. S. tego dnia wieczorem w Teatrze Miejskim dramat Zapolskiej „Tamten”.

— (Koncert Chopinowski.) Z okazji Dni Chopinowskich odbędzie się tutaj pierwszy koncert w sobotę 1 października w auli Państwowego Gimnazjum Żeńskiego. Wystąpi pianista prof. Adam Juengst. Słowo wstępne wypowie prof. Danecka.

— (Srebrne gody.) W sobotę obchodzili 25-lecie pożycia małżeńskiego pp. Ignacy i Helena z Stybanowiczów Magdańscy. Jubilatki a szczególnie jubilatka czynna jest w wszystkich tutejszych narodowych i charytatywnych organizacjach i społecznie przydatna.

— (Ruch budowlany.) W roku bieżącym ruch budowlany w mieście naszym

Balonik z Londynu pod Leszmem

Leszno, 27 września.

Wczoraj rano w Tworzanicach w pow. leszczyńskim spadł balonik z przepiękną kartką. Z treści kartki wynika, że balonik ten został wypuszczony z Londynu w dn. 17 bm. Znalazła kartki winien ją odesłać pod wskazanym adresem do Londynu, skąd otrzyma nagrodę pieniężną. Nagrody ustalono w wysokości: pierwsza 20 funt., druga 10 funt. i trzecia 5 funt. Pierwsza nagroda przypada za najdłuższą trasę, przebytą przez balonik. (PAT.)

Zgon ś. p. ks. prałata Teichert

Toruń, 27. 9. (Tel. wł.) W Kartuzach zmarł ks. prałat Paweł Teichert, emerytowany dyrektor Kolegium Marianum w Pelplinie.

Śp. Zmarły był jedną z najbardziej charakterystycznych postaci na Pomorzu. Pod jego kierownictwem wychowywały się i szkoliły się szeregi pokoleń polskiej inteligencji na Pomorzu.

Napad bandycki pod Toruniem

Toruń, 27. 9. (Tel. wł.) W Biskupicach w pow. toruńskim w nocy o godzinie 3 trzej zamaskowani osobnicy, uzbrojeni w broń palną wdarli się do mieszkania rzeźnika Karola Wuttgego. Małżonkowie Wuttgowie zbudzeni szmerem i stukaniem w składzie, wszczęli alarm. Napastnicy zatarasowali drzwi, łączące mieszkanie ze składem i rozpoczęli strzelaninę z karabinu wojskowego. Jedna z kul zgruchotała Wuttgemu obie ręce; ciężko ranna została również jego żona.

Zbrodniarce ulotnili się niepoznani, a ciężko ranne ofiary przewieziono do lecznicy w Chełmży. Stan ich jest bardzo groźny. Natychmiastowe śledztwo policji doprowadziło do ujścia czterech silnie podejrzanych osobników, których zakuto w kajdany i osadzono w więzieniu.

znacznie się ożywił. Buduje się sporo domów i will prywatnych, głównie na rozparcelowanym folwarku zacharzewskim, potem przy cegielni Krysińskiej, dalej przy drodze Polnej, Łakowej i na nowej dzielnicy oraz Nowej Kropie.

— (Nowe towarzystwo.) Utworzono tu oddział Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Prezesem został p. dyr. Kubiński, wiceprezesem p. dyr. Kulow, sekretarzem p. Klus a skarbnikiem p. Fraszcak. (n)

— * **Rawicz.** (Z Sokoła). Ostatnie popisy gimnastyczne odbyły się na boisku własnym ze współudziałem sąsiednich gniad. Na całość złożyły się ćwiczenia walne druhow i druchen, ćwiczenia na sprzętach, oraz ćwiczenia młodszych zastępów. Niestety gwałtowna burza, oraz ulewny deszcz przeszkodziły popisom. Wczororem odbyła się w sali Strzelnicy zabawa taneczna.

— (Z Gimnazjum.) Koło Rodzicielskie tut. Gimnazjum odbyło zebranie. Na porządku obrad były trzy referaty: 1) „Higiena szkolna ze szczególnym uwzględnieniem środków zaradczych przeciw chorobom zakaźnym”, referował lekarz szkolny dr. B. Panas; 2) „Uwagi dotyczące t. zw. „wywiadówek” szkolnych”, referował prof. J. Miedziński; 3) „Uwagi dydaktyczno-wychowawcze”, referował dyr. M. Gołąb.

— (Protest.) Na zebraniu Tow. Przemysłowo - Rzemieślniczego powzięto rezolucję, w której tutejsi rzemieślnicy protestują przeciw zmieszeniu komisji egzaminacyjnych przy poszczególnych cechach w Rawiczu. (rs)

— * **Wagrowiec.** (Najechny przez samochód.) Na ul. Pocztowej samochód p. Gutgolda najechał młodego Jezierskiego, który odniósł pokaleczenia na głowie.

— * **Witkowo.** (Ze szkoły gospodarczej.) Żeńska Szkoła Gospodarstwa przyjmuje na nowy okres szkolny zapisy kandydatów na uczennice stałe i przychodnie do dnia 1 października. Na życzenie wysłała zarząd szkoły bezpłatne prospekty, zawierające szczegółowe informacje.

— (Z karty żałobnej.) Na wieczny spoczynek odprowadzono w czwartek znaną w Witkowie i okolicy śp. Jadwigę z Langiewiczów Seredyńską, wdowę po weteranie śp. Bolesławie Seredyńskim.

— (Ujęcie włamywaczy.) Posterunek Policji Państwowej wyszedł ostatnio szajkę włamywaczy, grasującej od dłuższego czasu w Witkowie i okolicy. Są nimi: Chwałebny Kazimierz z Witkowa-dom., Stachowski Florjan i Wróblewski Jan z Witkowa-miasta oraz Parzyński Wincenty z Ługów. Włamywacze są w wieku od 21 do 26 lat; przynajmniej już do 9 kradzieży. Część łupu zdołano im jeszcze odebrać, m. in. także rewolwer, pochodzący z kradzieży w wójtostwie obwodu Witkowo. (mc.)

— * **Września.** (Odnaczenia.) Za usługi około rozwoju Pol. Czerwonego Krzyża otrzymali odznaczenia honorowe III stopnia pp. prezydentowa Zychlińska z Gorazdowa, aptekarzowa Konieczna, burmistrzowa Sołtysiakowa, doktorowa Krzyżagórska i aptekarz Konieczny.

— (Strajk rzeźników.) Od kilku dni rzeźnicy wrzesińscy wstrzymują się od uboju świń i bydła, twierdząc, że wyznaczone przez władze ceny są za niskie. — Ludność tutejsza zaopatruje się w mięso w pobliskich miastach, a szczególnie w b. Kongresówce, gdzie mięso jest znacznie tańsze. (y.)

— * **Żabikowo.** (Zawody lekkoatlet. S. M. P.) W ub. tygodniu zorganizowało tut. S. M. P. par. żabikowskiej spotkanie lekkoatlet. między „Sokołem” i G. M. S. z Lubonia o puhar wędrowny, ufundowany przez patrona ks. Grzonkę. W ogólnej punktacji zwyciężyła S. M. P. Wiry, osiągając 69 pkt. 2 miejsce S. M. P. Żabikowo 57 pkt., 3. Sokół Kotowo 56 pkt., 4. Sokół Żabikowo 47 pkt., 5. G. M. S. Luboń 18 pkt. Wyniki poszczególnych konkurencji są następujące: 100 m: 1. Staśkiewicz A. i 2. Dolata St. (Sokół Kotowo); 400 m: 1. Michałowski (S. M. P. Wiry) 1.05, 2. Staśkiewicz A. (S. Kot.) 4×100 m: 1. S. Żabikowo, 2. S. Kotowo, 3. S. M. P. Żabik., 4. S. M. P. Wiry; 4×400 m: 1. S. M. P. Wiry, 2. S. M. P. Żabikowo; 800 m: 1. Górka J. (S. M. P. Wiry) 2:18.6; 3000 m: 1. Wiciak K. (SMP Wiry) 10:22.8, 2. Wirkiewicz S. (SMP Żabik.); kula: 1. Bartkowiak 9.96 (Sok. Kotowo); dysk: 1. Anioła St. 28.82, 2. Kubiak St. 27.01, 3. Kubiak Fl. 26.03 (wszyscy z SMP Żabik.); oszczep: 1. Anioła St. (SMP Żabikowo) 41.10, 2. Stachowski A. (SMP Wiry) 37.56; rzut granatem: 1. Anioła S. (SMP Żab.) 57.42; skok w wyż: 1. Straszewski (G. M. S. Luboń) 1.55; skok w dal: 1. Straszewski (P. M. S. Luboń) 5:33.2, 2. Przybylski St. (SMP Żabik.) 5.15. Po zawodach wręczył ks. prob. Joachimowski puhar S. M. P. Wiry.

— * **Żerków.** (Kradzież.) W lesie państwowym przychwyciła policja w nocy 4 złodziei na kradzieży drzewa.

— (Pożar.) W pobliskiej wiosce Antoninie spalił się gospodarzowi Staszakowi stóg słomy. W czasie, gdy domownicy byli przy ogniu, jacyś złodzieje weszli do domu i skradli część odzieży.

— * **Znin.** (Z życia S. M. P.) W bieżącym tygodniu odbyło się w salce parafjalnej miesięczne zebranie Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej, poświęcone uczczeniu pamięci naszych bohaterów lotników ś. p. Żwirki i Wigury. Interesujący referat wygłosił p. J. Smorowski. Następnie omówił prezes p. Świtła sprawę urządzenia przez Okręg Pałucki zawodów dla juniorów. Patron X. Spychalski powiadomił ze-

branych o sprawie budowy własnego ogniska.

— (Pożar.) W pobliskim Białozewinie w zabudowaniach p. Mądrego wybuchł pożar. Spalił się chlew i stodoła z zapasami Żniwnemi i martwym inwentarzem. Straty wynoszą około 12 tys. złotych. (cg)

Z Kaliskiego

— * **Kalisz.** (Walka z chorobami zakaźnymi.) Dnia 22 bm. zawiązał się w Kaliszu Komitet Obywatelski do walki z chorobami epidemicznymi. Na posiedzeniu organizacyjnym w referacie swoim p. dr. Staśkiewicz stwierdził duże nasilenie w Kaliszu błonicy i duru brzuszego. Powołany Komitet Obywatelski ma podjąć akcje masowego szczepienia przeciw-błonicowego i przeciwdurkowego wśród dzieci, młodzieży i starszych. Wyłoniono ścisły Komitet, w skład którego weszli pp.: dr. Koszutski, dr. Staśkiewicz, dr. Cywiński, dr. Dreszer, dr. Zieliński, ławnik Maciejewski i kierownik szkoły Skretny. (mk)

Kłossowski o zawodach w Cleveland

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Gdynia, 26 września.

„Polonję” przycumowano przed pół godziną przy Nabrzeżu Polskim. Ołbrzym sapie powoli i odpoczywa po dwunastodniowej podróży.

Na okrętowej werandzie, w trzynastych fotelach, siedzą plk. Kłossowski, dyr. Jerzy Weber z P. Z. L. i mechanik Henryk Kotoński. Przez otwarte okno — jest ciepłe jesienne popołudnie — widać na dziobie statku potężną skrzynię, mieszczącą w swym wnętrzu samolot polski, który przepłynął w obu kierunkach Ocean Atlantycki i szybował nad kontynentem amerykańskim.

— Wogóle miałem szczęście — śmieje się plk. Kłossowski do otaczających go dziennikarzy. — Mogłem wrócić bez maszyny. Gdyby nie Kotoński, który w ostatniej chwili zatrzymał motor, to spaliliby się wszystko do cna. W samym Cleveland latałem pokazowo prawie codziennie. W zaprojektowanym i wyposażonym przez Aeroklub Polski wyciągu pionowym na jedną milę angielską (1000 metrów) miałem trzech współzawodników: Amerykanów. Wyciąg odbył się w dniu 31 sierpnia. Miałem czas o 6 sekund krótszy od najlepszego Amerykanina, ale zdyskwalifikowano mnie, ponieważ wróciłem na linię startu z odwrotnej strony. Pytają się panowie, w jaki sposób zmiarkowałem, że zrobiłem 1000 metrów w górę? Na tej wysokości był autogiro (samolot z poziomymi śmigłami, wzbijający się pionowo w górę. Red.). Zresztą po wypadku w Bellfont nie byłbym pewny maszyny. Teraz dopiero w Warszawie przekonamy się, co jej brakuje.

— A same zawody, panie pułowniku?

— Na miarę amerykańską. Zgórą pięćset maszyn. Wszystko uregulowane co do minuty. Nierzadko odrzu startowało kilkadziesiąt samolotów. Przeważali Amerykanie, ale byli jeszcze Anglicy, Francuzi, Niemcy, Włosi i Portugalczycy. Meeting trwał od 27 sierpnia do 5 września. W Cleveland walczy się corocznie o puhar Thompsona, który jest tem samym dla samolotów lądowych, co puhar Schneidera dla hydroplanów. Poza tem jest jeszcze sławny puhar Bendixa za przelot Kalifornja — Nowy Jork. Polska brała udział tylko w „wyciągu wysokości”.

Dyrektor Weber opowiada o wy-

— * **Koło.** (Samobójstwo.) Władysława Kalina, mieszkanka wsi Borki, w celu samobójczym napila się kwasu karbolowego. Desperatkę przewieziono do powiatowego szpitala w Kole, gdzie mimo zastosowania wszelkich możliwych środków zmarła. Powodem samobójstwa był brak środków do życia i przewlekła choroba.

— (Porzucenie dziecka.) W oborze gospodarza Wacława Szczesiaka we wsi Ruchenna gm. Czołowo znaleziono 4-miesięczne dziecko płci żeńskiej. Po dochodzeniu policyjnym okazało się, że jest to dziecko Władysławy Musielskiej ze wsi Koble gminy Krzykosy, która porzuciwszy je uciekła w niewiadomym kierunku. Za wyrodną matką policja wszczęła energiczne poszukiwania.

— (Kradzież.) Do kurnika Izraela Szczecińskiego dobrał się niejaki Denkowski Antoni z Kola. W czasie pakowania do worka kury narobiły wrzasku, który usłyszał właściciel i dał znać natychmiast policji. Złodzieja schwytano i osadzono w areszcie. (kk)

wypadku w Bellfont, który pokrzyżował wszystkie plany:

— Otóż z Nowego Jorku poleciałem wraz z mechanikiem Kotońskim samolotem pasażerskim do Cleveland. Plk. Kłossowski wyruszył tam na swojej maszynie. Po drodze (z Nowego Jorku do Cleveland jest 700 km.) zatrzymał się w Bellefont, żeby uzupełnić zapas benzyny. Wziął ją i chciał ruszyć w dalszą drogę, gdy okazało się, że na lotnisku niema sprężonego powietrza, potrzebnego do rozruszania 500-konnego silnika polskiego płatowca; Amerykanie stosują w tym celu wyłącznie elektryczność. — Czas naglił, a tu bez butli ze zgęszczonym powietrzem ani rusz.

Telefony na wszystkie strony, do Bellfont przyjeżdżam z mech. Kotońskim. Zgęszczone powietrze, zamówione w Nowym Jorku, nadejść ma następnego dnia rano. Tymczasem na lotnisku w Bellfont znajduje się jakiś usłużny Amerykanin, który oświadcza, że w fabryce papieru w miejscowości Atlanta, odległej o 30 km., jest „compressed air”. Butle przywieziono raz, dwa i przyłączono do rozrusznika. Mechanik Kotoński usadowił się w maszynie i naraz słup ognia i huk. Okazało się, że Amerykanie zgęszczony tlen nazywają popularnie „compressed air”.

Na Kotońskim zajęło się ubranie. Nie stracił jednak głowy, zatrzymał motor i zamknął dopływ nieszczonego tlenu. Aparat został uratowany, ale on, nieborak, odniósł ranę w lewym boku i mocno się poparzył. Zawieźliśmy go do miejscowego szpitala, gdzie przebywał do 10 bm. Chirurdzy amerykańscy operowali go i w ranie znaleźli dwa kawałki z aluminowego pokrowca rozrusznika. Z tego powodu musiałem w Cleveland zastąpić go, zamiast, co było zamierzone, zwiedzać amerykańskie fabryki samolotów. Widziałem jedynie kilka wytworni w pobliżu Nowego Jorku, m. in. fabrykę silników Wrigtha i zakłady Sikorskiego w Bridgeport.

Właściwy bohater tej opowieści, ten, który uratował od zagłady polski samolot, mechanik Kotoński, milczał przez cały czas. Dopiero przy pożegnaniu wyjął z kieszonki zawinięty w papier kawałek srebrzystego metalu i powiedział:

— To miałem głęboko w boku.

F o b.

Po powrocie z Ameryki do Polski, na pokładzie „Polonji” w Gdyni. Od lewej: mechanik Kotoński, plk. Kłossowski, p. M. A. Howlett, sławna amerykańska prelegentka, dyr. Weber z P. Z. L. i kpt. Stankiewicz.

Fot. „Ilustracja Polska”.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

LWÓW I JEGO PERSPEKTYWY KULTURALNE

Albo, albo — Na rozdrożu — Miasto najmniej aktywne — Wyemigrowana kultura — Podwójna żałoba po Kasprowiczu — Smutny bilans — Spójrzmy jaśniej w przyszłość.

L w ó w, 25 września.

W położeniu geograficznym, w którym leży Lwów, może istnieć albo potężny ośrodek kultury polskiej, albo też pozbawione stylu zbiorowisko mieszkańców trzech narodowości: polskiej, ruskiej i żydowskiej. U stóp Wysokiego Zamku niema miejsca na przeciętne miasto prowincjonalne polskie o słabym tętnie życia duchowego.

Lwów dzisiejszy znajduje się na rozdrożu. Przestał być tem, czem był na przełomie stuleci XIX—XX, a nie zaczął być czemś nowym w nowych warunkach. Grozi mu to, iż stanie się umarłym miastem, jakich np. sporo jest we Włoszech, a które tak żywo odmalował A. Fogazzaro w powieściach „Piccolo mondo antico” i „Piccolo mondo moderno”.

Dawna stolica Galicji, ważne centrum polityczne, naukowe i literackie, zabłysnęła bohaterską obroną w 1918 r., poczem oddała na usługi odrodzonej Polsce swe najlepsze siły intelektualne. Przyszło stąd wyczerpanie, trwające jednak zbyt długo, aby o tem milczeć. Fakt, że Lwów stracił charakter stolicy, bywa przeceniany. Miasta „prowincjonalne”, albo lepiej ośrodki regionalne wielkiego państwa mogą być równie ważnymi (a czasem ważniejszymi) ogniskami cywilizacji narodowej, jak stolice. Paryż, ciężący przemożnie nad Francją jest raczej wyjątkiem. Kraków, Poznań, Wilno i Lwów muszą odgrywać taką rolę wobec Warszawy, jaką Turyn i Florencja grają wobec Rzymu, a Monachjum i Heidelberg wobec Berlina.

Zpśród miast polskich Lwów jest bodajże najmniej aktywny w wolnej Ojczyźnie: życie umysłowe w zastoju, ruch artystyczny ospały, literatura i malarstwo przeważnie na emigracji (Staff, Makuszyński, Wasylewski, Parandowski, Jarocki, Sichulski). Ponieważ każda charakterystyka wymaga pewnych uproszczeń, przyjmujemy jako punkt zwrotny w ostatnich dziejach Lwowa datę zgonu największego twórcy naszej współczesności, związanego serdecznie i głęboko z lwim miastem, Jana Kasprowicza. Ten syn ziemi wielkopolskiej, profesor literatury porównawczej w Uniwersytecie Jana Kazimierza, był przez długi czas symbolem żywotności i siły atrakcyjnej Lwowa. Przez kilka lat powojennych tętniło miasto resztkami dawnej energii i bogatych zasobów, wstępujących coraz bardziej i coraz szybciej. Śmierć Kasprowicza w 1926 r. wydaje nam się momentem podwójnej żałoby: po wielkim poecie i po dawnej świetności Lwowa, jako promieniującego ośrodka kultury polskiej. W parę lat później gasną dwa znakomite, choć niedocenione talenty: Maryla Wolska ze starszego pokolenia pisarzy i Jan Zahradnik — z najmłodszego. Lwów, pozbawiony wybitnych indywidualności, a co za tem idzie rozległych ambicji, staje się powoli prowincją w ujemnym tego słowa znaczeniu. Np. niema tu ani jednego nakładcy o szerszych ambicjach ukazywania czytelnikom nowych autorów i nowych dzieł. Poważne instytucje wydawnicze lwowskie drukują niemal wyłącznie podręczniki szkolne. Praca to piękna i owojna, ale czy nie zbyt jednostronna?

Dotkliwie daje się odczuwać anemiczność stowarzyszeń kulturalnych. Prasa lwowska ma charakter tylko lokalny; jedynie „Kurjer Lwowski” rozwija się coraz pomyślniej. Nie wychodzi we Lwowie ani jeden miesięcznik lub tygodnik poświęcony ogólnym zagadnieniom kultury współczesnej. Teatr, zaczynający doskonale prosperować w r. 1926/7 pod dyrekcją T. Trzczyńskiego, zahamowała ingerencja komisarza rządu, który z błahych powodów uniemożliwił pracę Trzczyńskiemu. W ostatnich dwu latach podniósł ogromnie poziom techniczny dramatu lwowskiego wyborny reżyser, Leon Schiller, lecz skompromitował się jawną agitacją komunistyczną (wystawienie reportażu Tretjakowa „Krzyżcie Chiny”) oraz wypaczeniem sensu „Snu srebrnego Salomei” Słowackiego.

Dodajmy do tego bilansu utratę samorządu przez społeczeństwo lwowskie, obniżenie poziomu instytucji publicznych i urzędów, zamiatanie kwestji ruskiej, a będziemy mieli po bieźnie nakreślony obraz ruiny. Nie jest ona wszakże tak głęboka, jak to

proste zestawienie faktów zdaje się nasuwać.

Są trzy przyczyny pozwalające jasno patrzeć w przyszłość. Najpierw siła tradycji kulturalnej, podtrzymującej prężność duchową Lwowian. Dzięki niej działają u nas liczne stowarzyszenia naukowe, utrzymują się dawne periodyki: „Pamiętnik Literacki”, „Eos”, „Kwartalnik Historyczny”, „Ruch Filozoficzny”, „Kosmos” i powstają nowe: „Ruch Słowiański”, „Przegląd Humanistyczny”. Coprawda, ograniczają się one, z natury rzeczy, do zagadnień specjalnych, to też nie mogą wywierać szerszego wpływu.

Powstanie państwa polskiego otworzyło przed Lwowem dalekie perspektywy handlu ze wschodem. Jakkolwiek w ciągu dwunastu lat istnienia Targi Wschodnie musiały ograniczyć swą rozpiętość, to przecież nie przestają one być ważkim czynnikiem wewnętrznych stosunków handlowych Rzplitej.

Głównym powodem optymizmu są młode pokolenia, jak zresztą w całej Polsce. Dość przypomnieć, iż w ostatnim dziesięcioleciu inicjatywa i energia lwowskich stowarzyszeń akademickich, koncepcje ideowe, wychowawcze i organizacyjne działaczy lwowskich wywarły wpływ niepośledni na psychikę i umysłowość młodych na całym terytorjum Rzplitej. Nietylko w dziedzinie politycznej młodzież lwowska rokuje duże nadzieje. Zastępy młodych pracowników i młodych talentów, wchodzących obecnie w życie, nie dadzą Lwowowi zejść do roli umarłego miasta.

Dr. Mieczysław Piszczkowski.

Z Politechniki Warszawskiej. Zastępca profesora, inż. Aleksander Bojemski został przez Pana Prezydenta mianowany profesorem nadzwyczajnym projektowania wiejskiego na wydziale architektury Politechniki Warszawskiej.

Z Pol. Tow. Filologicznego. Koło lwowskie odbyło posiedzenie naukowe z odczytem prof. dr. Jakóba Willera pt. „Stosunek wrażeń wzrokowych i słuchowych w literaturach klasycznych i nowoczesnych”.

Polski heban. Piszą nam z Przemyśla: W Chałupkach Medycznych, osiem kilometrów na wschód od Przemyśla, wskutek osuszenia brzegu Sanu wyłonił się niezwykłych rozmiarów dąb czarny. Chłopi okoliczni próbowali wydestać go z rzeki, ale, z powodu wielkiego ciężaru drzewa, nie udało się im to. Komisja Tow. Przyjaciół Nauk z Przemyśla zbadała na miejscu znalezione. Jest to tzw. polski heban, materiał bardzo poszukiwany i nieocenionej wartości dla konserwacji starożytnych mebli. Znalezione zostanie prawdopodobnie przekazane Zakładowi stolarskiemu Braci Albertów w Przemyślu. (pp)

Jutro:

**TURNIEJ MUZYCZNY
NAD LAGUNAMI**

przez

Dr. Henryka Opleńskiego.

Pisma nadesłane

„Nowiny Społeczno - Lekarskie”. Nr. 18. Treść: Z życia Związku Lekarzy Państwa Polskiego. — Prof. dr. T. Janiszewski: „Rzeczywista oszczędność w pracy społeczno - lekarskiej”. — Dr. med. B. Jakimiak: „Nominacje, uposażenia i zabezpieczenia emerytalne lekarzy”. — Dr. Kozłowski: „Projekt reorganizacji Lekarskiej Kasy Pogrzebowej”. — Dr. J. Bednarski: „Uwagi dotyczące stanu lekarskiego”. — St. Czerwiński: „Odpowiedzialność karna za przechowywanie lub sprzedaż preparatów leczniczych”. — Medycyna społeczna i lekarskie życie zawodowe zagranicą. — Dr. R. Kleber-Dakowska: „Sprawa lekarzy w niemieckich i zagranicznych kasach chorych”. — Dr. J. Załuska: „Brytyjskie Stowarzyszenie lekarskie”. — Inż. Z. Rudolf: „XIV Zjazd Gazowników i Wodociągów Polskich”. — Stara Krynica. — Wolna Trybuna. — Dr. Marek Schwarz: „O chleb powszedni”. — Kronika. — Z pism i książek. — Adr. Red. Warszawa, Al. Ujazdowskie 20, m. 8.

„Wici Wielkopolskie”. Nr. 9 (12). Treść: S. Helsztyński: „Współczesna „Pieśń o Ziemi Naszej”. — H. Schibelhuth: „Siły żywotne prowincji”. — M. Turwid: „Zapomniany kościółek”. — A. Jesionowski: „Stosunek Kasprowicza do ziemi rodzinnej”. — E. Prądzyński: „Listy ludu wielkopolskiego”. — W. Polankiewiczówna: „Chodzież”. — A. Kosko: „Oczy”. — Kronika. — Adr. Red. Poznań, Osiedle Warszawskie, Słupecka 3.

ŻYCIE KULTURALNE

SZYMANOWSKI W POZNANIU

Data przybycia Karola Szymanowskiego do Poznania jest już ustalona. Koncert, na którym będzie wykonana po raz pierwszy wogóle nowa, czwarta symfonia znakomitego twórcy, odbędzie się w Teatrze Wielkim dnia 9 października. Szymanowski przybędzie na parę dni naprzód, aby wziąć udział w próbach, gdyż sam, jak wiadomo, wykona part fortepianowy w najnowszym swem dziele.

Nasze sfery muzyczne zamierzają skorzystać z tej okazji, aby złożyć Szymanowskiemu życzenia z powodu przypadającej na rok obecny pięćdziesiątej rocznicy jego urodzin. Dzięki porozumieniu, nawiązanemu między sekcją muzyki współczesnej przy Tow. Oratoryjnym oraz seminarjum muzykologicznym naszego Uniwersytetu, którym kieruje prof. dr. Lucjan Kamiński, zarysowują się już kształty uroczystości, jaka poprzedzi niedzielny koncert, a w programie swym przyniesie uczczenie znakomitego kompozytora. Niebawem będzie można podać szczegóły tych uroczystych dni, jakie czekają muzyczny i muzykalny Poznań.

Nasza młoda muzyka. Z Warszawy do nasza nam: Prof. Bolesław Wójtowicz, jeden z czołowych twórców najmłodszego pokolenia, osiadł na stałe w Warszawie po dwuletnich studiach w Paryżu. Wójtowicz obejmuje w Szkole muz. im. Chopina klasę fortepianu (jest wybitnym pianistą-wirtuozem) oraz zasad muzyki i harmonji. (w)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Pomnik Witkiewicza. Z Krakowa do nasza nam: Nie ma jeszcze pomnika Stanisław Ignacy Witkiewicz, chociaż na niego ze wszech miar zasłużył jako plastyk, pionier nowych idei w sztuce i wogóle znakomity pisarz, oraz jako ideolog ówczesnych prądów zdobniczych (styl zakopiański). Obecnie „Związek Góralski”, istniejący w Zakopanem, zajął się uczczeniem w ten sposób pamięci Witkiewicza. Odbyło się zebranie z udziałem różnych organizacji społecznych, wybrano komitet ściślejszy i wkrótce będzie ogłoszony konkurs na projekt pomnika. Na zebraniu, które odbyło się w Zakopanem, podkreślono, że zasadniczo pomnik stawia lud góralski, jednak do współpracy wezwane będzie całe społeczeństwo, aby mogło dać wyraz swej wdzięczności. (kt)

RUCH REGIONALISTYCZNY

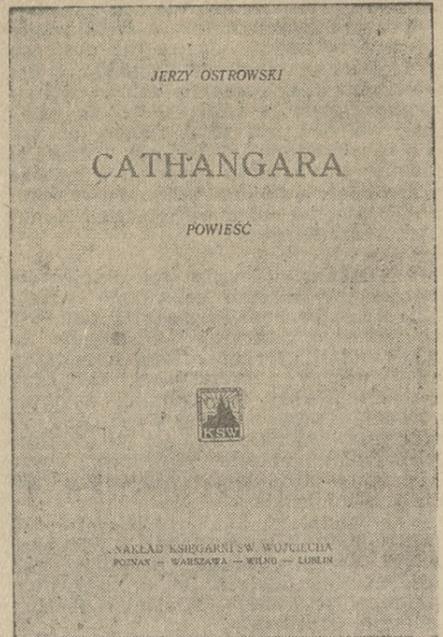
O nasz len. Ze Lwowa piszą nam: W Stryju została założona szkoła tkacka. W Małopolsce wschodniej jest dość rozpowszechnione tkactwo ręczne jako przemysł „chałupniczy”, uprawiany przez właścianki. Płótna, tkane przez nie, odznaczają się pięknością i trwałością, praca ta wszakże nie jest ani zorganizowana ani tak rozpowszechniona jak np. na Wileńszczyźnie, gdzie wyrabia się w wielkiej ilości po wsiach słyne już dzisiaj w świecie samodzielnymi lniane o przepięknych wzorach. Zyskały one, jak wiadomo, najwyższe odznaczenie na paryskiej wystawie sztuk dekoracyjnych w r. 1925. — Szkoła stryjska ma nauczyć włóścianki lepszej obróbki lnu, dalej obchodzenia się z większymi warsztatami itd. Na Wileńszczyźnie od dawna już zajęto się tkactwem ludowym i uzyskano poważne rezultaty. Byłoby tylko szkoda stryjska nie „upiększala” zdobnictwa ludowego! — Samorodnej tej twórczości nie wolno wypaczać, wystarczy udoskonalić ją technicznie tak, aby przerabiała te masy lnu polskiego, które bądź się wysyła zagranicę w stanie surowym, bądź przerabia się w Zyrardowie, który jest kolonią kapitału obcego. (lk)

OCHRONA PRZYRODY

Międzynarodowy przegląd ustawodawstwa o ochronie przyrody. W wyniku działalności Międzynarodowego Biura Ochrony Przyrody w Brukseli ukazało się nakładem tegoż Biura wydawnictwo o charakterze międzynarodowym p. t. „Revue Internationale de Legislation pour Protection de la Nature” (International Review of Legislation for the Protection of Nature). Zadaniem tego wydawnictwa jest rozpowszechnianie znajomości ustaw i rozporządzeń, które posiadają znaczenie dla spraw ochrony przyrody, umożliwienie ulepszenia tego ustawodawstwa przez porównywanie praw o ochronie przyrody wydanych w różnych krajach oraz dążność unifikacji ustawodawstwa. „Przegląd” ukazuje się w zeszytach oddzielnych, z których każdy zawiera zbiór tekstów ustawowych jednego kraju. „Przegląd” wychodzi w języku niemieckim, angielskim i francuskim. W każdym zeszycie teksty uporządkowane są chronologicznie według następującej kolejności: a) teksty odnoszące się do ogólnej ochrony przyrody, do rezerwatów zupełnych, b) teksty odnoszące się do ochrony fauny, c) teksty odnoszące się do ochrony flory, d) ewentl. dokumenty dodatkowe nie dające wcielić się do działów poprzednich. „Przegląd” otrzymują wszystkie rządy i władze publiczne, które przesyłają instytucjom i towarzystwom zainteresowanym oraz osobom współpracującym z Międzynarodowym Biurem Ochrony Przyrody w Brukseli. (w)

Jerzego Ostrowskiego „Cathangara”

to powieść egzotyczna w stylu Conrada-Korzeniowskiego i Ossendowskiego. Terenem, na którym rozwija się cała akcja powieści, jest Brazylja, jeden z głównych terenów polskiej ekspansji emigracyjnej. Na terenie tym autor czuje się doskonale, napisał wszakże już poprzednio ciekawą książkę podróżniczą p. t. „Ziemia św. Krzyża”, w której ujawnił się jako znakomity obserwator i znawca stosunków brazylijskich.

„Cathangara” pasjonuje i zaciękuje. Powieść toczy się w warunkach współczesnych, a jej bohaterowie, to osoby wzięte z życia, nawet z zatrzymaniem ich własnych nazwisk. Dynamiczny charakter książki trzyma uwagę czytelnika w napięciu przez cały czas jej czytania. Już od pierwszych stron powieść bierze czytelnika w posiadanie, rządzi jego wyobraźnią, oddziaływa nań sugestywnie. Ostrowski należy do tego gatunku pisarzy, którzy osiągają swe cele artystyczne środkami prostymi. Stąd owa bezpośredniość i łatwość w zawiązaniu ściślejszej znajomości z czytelnikiem, w którym pozyskuje autor przyjaciele. Zwięzłość w obrazowaniu zdarzeń przy jednoczesnej umiejętności prowadzenia toku narracji w sposób gładki i efektowny — oto cechy talentu Ostrowskiego. Postacie powieści drgają prawdziwym życiem, począwszy od Włocha Karczmarza, a skończywszy na typach dzikusów botokudzkich. Język barwny i dosadny.

„Cathangara” wchodzi w skład I. serji naszych książek premjowych na miesiąc październik. Cena egzemplarza dla abonentów „Kurjera Poznańskiego” zamiast 4 zł. tylko 2 zł.

Serja ta obejmuje oprócz powyższej — książki następujące po cenie dla abonentów „Kurjera Poznańskiego” o połowę niższej: **Milaszewskiej powieść „Młyn w Bożej Woli”** — zamiast 4 zł. — tylko 2 zł. — **Chesterona powieść „Niedowiarstwo ks. Browna”** — zamiast 5 zł. — tylko 2,50 zł. **Barclay’a powieść „Biała księżka z Worcestera”** — zamiast 5 zł. — tylko 2,50 zł. **Zdzisława Debickiego szkice literackie „Iskry w popiołach”** — zamiast 9 zł. — tylko 4,50 zł. **Jankowskiego „Sad i ogród owocowy”**, 2 tomy bogato ilustrowane, zamiast 26 zł. — tylko 13 zł. —

Abonenci „Kurjera Poznańskiego” mają prawo zakupu po wyjątkowych tych cenach całej serji lub poszczególnych dzieł według wyboru. Przy zamówieniu z prowincji należy załączyć gotówkę — przekazem pocztowym lub przez P. K. O. — z doliczeniem do sumy należnej 80 groszy na kosztu przesyłki. Koszta przesyłki ustaliliśmy minimalne — 80 groszy bez względu na ilość zamówionych książek. Ekspedycja książek z I. serji miesięcznej skutecznie się będzie od 1—31-go października br.

Ada Sari solistką niedzielnego koncertu

Słynna śpiewaczka nasza, Ada Sari, ulubienica publiczności, wystąpi jedyny raz w tym sezonie w niedzielę 2 października w Teatrze Wielkim jako solistka koncertu miejskiej orkiestry symfonicznej. Każdorazowy występ tej świetnej śpiewaczki wywołuje wszędzie wielkie zainteresowanie, to też po ukazaniu się wczoraj na mieście afiszów zapowiadających jej występ z orkiestrą, rozchwymano już część biletów na niedzielny koncert.

Program koncertu, którym dyryguje Zygmunt Latoszewski, przedstawia się bardzo interesująco a to ze względu na kompozycje francuskich autorów. Przed sprzedaż biletów w firmie A. Szejbrowski, ul. Gwarna 20, telefon 56-38.

RADJO

Środa, dnia 28 września 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 12.10 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramof.; godz. 14.00 notowania giełdy; godz. 14.15 kwadrans Tow. Ziemiaków Wielkopolskich; godz. 17.00 (W); godz. 18.00 (W); godz. 18.20 pogadanka z dziećmi „Wujcia Czesia”; godz. 18.45 „Kultura filozoficzna renesansu”; godzina 19.20 (W); godz. 19.30 płyty gramof.; godz. 19.45 (W); godz. 19.58 sygnał czasu; godz. 20.00 tr. z Pragi Czeskiej — opera Dvoraka.

„Rusalka”; po operze odczyt w języku esperanckim, sygnał czasu — komunikaty, oraz muzyka taneczna z płyt.

Warszawa (1412 m) godz. 12.45 płyty gramofonowe; godz. 15.10 płyty gramofonowe; godz. 15.30 kronika harcerska; godz. 15.35 chwilka morska i kolonialna; godz. 15.40 opowiadanie dla dzieci starszych p. t. „Jak było w harcerskim obozie” — wygl. prof. Jan Rostafiński; godz. 15.53 opowiadanie dla najmłodszych dzieci p. t. „Imieniny tatusia” p. t. Krystyny Brzozowskiej; godz. 16.05 płyty gramof.; godz. 16.40 „Skrzynka pocztowa”; godz. 17.00 utwory E. Kalmana w wyk. orkiestry; godz. 18.00 „Król Stefan Batory” — wygl. p. Kar i Koźmiński; godz. 18.20 „muzyka taneczna”; godzina 19.20 prasowy dziennik radiowy; godzina 19.30 „Skrzynka pocztowa rolnicza”; godz. 19.45 pogadankę muzyczną wygl. p. Karol Stromenger; godz. 20.00 tr. z Pragi Czeskiej opery „Rusalka” Dvoraka; godz. 22.50 odczyt w języku esperanckim p. t. „Turystyka w Polsce”; godz. 23.05 muzyka taneczna z płyt.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 19.30 „Bal maskowy” op. Verdiego, tr. z opery berlińskiej; **Budapeszt** (550 m) 19.45 koncert, 21.00 koncert fort., 22.00 muzyka taneczna; **Wiedeń** (516 m) 20.00 tr. z Pragi; **Praga** (488 m) 20.00 op. „Rusalka” Dvoraka; **Beromuenster** (459 m) 20.00 tr. z Pragi; **Sztokholm** (435 m) 20.00 koncert symfoniczny; **Rzym** (441 m) 20.45 „La Bohème” op. Leoncavello.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Dnia 27 września 1932 r.

Helena Kamińska z d. Szubertówna 28 l. Leon Michalczak 6 m 2 d. Roman Zmysłny, murarz. 51 l. Cecylja Mischke z d. Skórnicka, wdowa. 63 l. Krystyna Pawlakówna 5 l. 1 m. 5 d. Jerzy Błachowski 1 r 8 d. Marja Matuszkiewiczowa z d. Sternadówna, wdowa. 79 l. Marjan Badurski 1 r 17 d. Zenon Szypułyński 3 m. 13 d. Marja Zakrzewska z d. Niewolińska, wdowa. 83 l. Zuzanna Losiakówna 7 l. Maksymilian Jakubowski, ślusarz, 26 l. Jakób Misiaczyk, robotnik, 82 l. Irena Szporakowska 21 l.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowanymi 688,30 zł.

Dnia 26 bm. wypłaciliśmy Pozn. Okręgowi „Caritas” złożone w naszej administracji 136 zł na biednych na „Wesołym Miasteczku”, pozostających pod opieką poznańskiego Okręgu „Caritas”.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Niezwykle „wykształcony” przedstawiciel psiego rodu specjalnie interesuje się geografją i ponoć zrobił w tym zakresie duże postępy. W każdym razie potrafi odnaleźć różne miejscowości na globie w czym ogromnie pomagają mu podobno wspaniałe okulary.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIA WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Wszystkim, którzy brali udział w pogrzebie naszego najukochańszego synka, ś. p.

Tadzinka Zagórskiego

oraz okazali tyle dowodów współczucia, w szczególności Przewielebnemu Duchowieństwu, Wielebnemu Ks. Dyr. Piotrowskiemu, Dyrekcji oraz Gronu Profesorskiemu Gimn. im. Adama Mickiewicza, Delegacji Uczniowskiej tejże uczelni, Personelowi firmy J. Zagórski, Krewnym i Znajomym składamy serdeczne

Bóg zapłać!

Poznań, św. Józefa 5 — Ogrodowa 17.

Rodzice.

dg 1267

Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego

podaje do wiadomości, że od dnia 29. IX. 1932 r., obowiązują następujące detaliczne ceny sprzedażne wyrobów monopolowych wraz z butelką:

wódki czyste	1 Ltr.	0,75 Ltr.	0,5 Ltr.	0,25 Ltr.	0,10 Ltr.
z ł o t y c h					
zwykła					
35°	4,00	—	2,05	1,05	0,45
40°	4,55	—	2,35	1,20	0,50
45°	5,10	—	2,60	1,35	0,55
wyborowa					
40°	5,30	—	2,70	1,40	—
45°	6,00	4,50	3,05	1,55	—
luksusowa					
45°	7,50	5,65	3,80	—	—
spirytus na cele domowo-leczn.					
90°	10,20	—	5,15	—	1,10
97°	10,80	—	5,45	2,75	1,15

ng 5 163

Oprawy kalizek wszelkiego rodzaju Introligatornia rękami Toruńskie T. A. w Torunlu ul. św. Katarzyny 4.

Trwała Ondulacja system Eugene i Gallia

pierwszorzędne wykonanie — ceny przystępne.

zg 16 054

K. Izdebski,

Tel. 31-12.

Plac Wolności 18. (obok Adriji).

Oryginalne szwedzkie maszyny do szycia

„HUSQVARNA“

sprzedajemy po znacznie niższych cenach.

Prosimy zażądać ofert.

Poszukujemy agentów - akwizytorów

Zgłoszenia pod dg 1177 do Kurjera Pozn.

Sensacyjna praktyczna nowość!

ONDULACYJNY GRZEBIEŃ stwarzający podwójnie falistą ondulację

ng 5 163

praw. zastrz.

Onduluje krótkie i długie włosy, bez karbowek, szpilek, lub innych pomocniczych środków, lecz naturalną drogą, przez zwykłe czesanie.

Solidny i trwały, służyć może kilka lat. Niezbędny dla pań i panów. Dużo zaoszczędzicie, nie wydając na fryzjera, mając przytem zawsze ładnie ondulowane włosy. Wysyłamy za zaliczeniem pocztowym. Prosimy zamawiać zaraz.

„KADEWU“ Łódź, Skrz. poczt. 405. Oddział 146

Dla zaprowadzenia oddajemy 1000 ondulacyjnych grzebieni po cenie reklamowej

2 zł

za sztukę

Futra

gotowe i na miarę, spody pod futra i skóry wszelkiego rodzaju — poleca najtaniej

JÓZEF DAWID

Poznań, ulica Nowa nr. 11.

Firma Chrześcijańska

Przyjmuje asygnaty Tow. „Kredyt” Pw 4 173-36.85

Okazyjne kupno.

Folwark ca 1000 morg pszenno-buraczanej ziemi w kulturze, 4 marki bonitacji, budynki dobre, 50 km. od Poznania, korzystnie sprzedam przy wpłacie 100 tysięcy złotych gotówką. Agenci wykluczeni. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod zg 16 056

Przewielebnemu Duchowieństwu, Dyrektorowi Miejskiej Szkoły Handlowej Panu Ligoockiemu, Gronu Nauczycielskiemu tejże szkoły i Gimnazjum pod wezw. Najśw. Serca Jezusa, oraz Koleżankom obydwu szkół, Urzędnikom, Pracownikom i Tow. Muzycznemu Kolejarzy Głównych Warsztatów Kolejowych I-ej klasy, oraz wszystkim Krewnym i Znajomym za liczny udział w pogrzebie, za serdeczne wyrazy współczucia, za licznie nadesłane kwiaty i wieńce z okazji bolesnej straty naszej najukochańszej córeczki i siostrzyczki, ś. p.

Janki Świgoniówny

składamy najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

zg 16 059

Rodzice i rodzeństwo.

Za przesłane wyrazy współczucia, oraz oddanie ostatniej przystugi naszej najdroższej matce, ś. p.

Jadwigi Babskiej

składam Czcigodnym Konfratom, Wielebnym Siostrzom Zakładu Przemienienia Pańskiego, Chórowi Męskiemu Serafickiemu, Krewnym oraz wszystkim Znajomym, w imieniu stroskanej rodziny serdeczne

Bóg zapłać!

Ks. Kazimierz Babski.

Poznań, Za Bramką 4. Kepno.

zg 16 060

Za okazane nam liczne i serdeczne dowody współczucia, wyrażone ustnie i piśmiennie z powodu zgonu najdroższego i ukochanego męża, ojca i dziadka, ś. p.

Kaliksta Adaszewskiego

oraz za liczny udział w pogrzebie i wieńce, a szczególnie Przewielebnemu Duchowieństwu, Zrzeszeniu Emerytów, Delegacjom Towarzystw, Chórowi Kościelnemu Łazarzskiemu, Krewnym, Przyjaciółom, Lokatorom, Znajomym i wszystkim, którzy oddali Zmarłemu ostatnią przystugę, składamy serdeczne

Bóg zapłać!

żona, córka i wnuki.

Poznań, w wrześniu 1932 r.

zg 16 062

Korzystnie zaraz do wynajęcia

SKŁAD

Poznań, ul. Nowa 2, Centrum

2 duże okna, front 10 m. Nadaje się na wszystkie branże. Skład ten można także podzielić na

skład większy z 2 oknami
skład mniejszy z 1 oknem

Zgłoszenia do „The Gentleman”, Poznań, 27 Grudnia 4 tel. 31-69

Pg 4 620-39.71

ADMINISTRACJĘ

domów/przyjmie długoletni i doświadczony administrator i sam właściciel kamienic. — Pierwszorzędne referencje. — Łaskawe oferty pod „Administracja domów” — Poznań, Wierzbicice 11. Telefon 73-70. zg 16 055

w Gostyniu w najlepszym położeniu, 2 składy, obszerne podwórce, dużo ubikacji. Wolny skład (białawy) i 5 pokoi z kuchnią, nadaje się na każdą branżę. Dogodne warunki zapłaty. Blizsze informacje na życzenie. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zg 16 061

Nowe siły dla mężczyzny

przy używaniu YOPUHAMIN najlepszego środka wzmacniającego — 50 porcyj zł 12,—. Przy zapłacie zgóry wysyłka franko. Pw 3 721-28.8

Dr. GEBHARD i S-ka — GDANSK. Nr. 92.

Mereżkę

okretnie dziurki, plisowanie, dekoryzowanie obciążanie guzików nadrabianie stóp podnoszenie oczek haftu monogramy wykonywane terminowo najtaniej

Przeciążenie pracy serca odbywa się kosztem zdrowia.

Codienne wprowadzanie do organizmu kofeiny szkodzi sercu. Dlatego pijcie tylko bezkofeinową i nieszkodliwą

KAWĘ HAG

Pr 1 613 39 53

Restauracja Ogrodu Zoologicznego

w Poznaniu, ma być na nowo wydzierżawiona od 1 kw. etnia 1933 r. Oferty należy składać pod adresem Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu, ul. Ga owa 5, gdzie można także w dni powszednie od godz. 10-tej do 13-tej dowiedzieć się o warunkach dzierżawy.

Dyrekcja Ogrodu Zoologicznego Szczerkowski.

Przetarg publiczny resztówki

Ciażeń - Komorzewo, 100 mórg, dworek - 8 pokoi, park, szkoła, mleczarnia, gorzelnia, szosa i stacja kolejowa w miejscu, odbędzie się dnia 7 października b. r. o godz. 9 w Sądzie w Rogoźnie.

2. N. 2/33. UCHWAŁA. W sprawie odroczenia wypłat dłużnikowi Kazimierzowi Kaczmarskiemu, kupcowi we Wrześni, Sąd Grodzki we Wrześni przez sędziego gr. Lusławickiego orzeka: Odroczenie wypłat udzielone dłużnikowi przedłuża się po raz pierwszy o dalsze trzy miesiące t. j. do dnia 23 grudnia 1932 r. Września, dnia 20 września 1932 r. ng 5 160

W rejestrze spółdzielni, liczba 216, wpisano dnia 4 marca 1931 przy spółdzielni: „Carmin”, Centralna Hurtownia Materiałów Malarskich, Spółdzielnia z odpowiedzialnością ograniczoną, Poznań, że w miejsce ustępujących Franciszka Griena i Walentego Kopecia, członkami zarządu są: Kazimierz Pupka i Władysław Duszyński, obaj z Poznania. Poznań, dnia 22 września 1932. Sąd Grodzki, ng 5 161

1. N. 2/31. UCHWAŁA. W sprawie upadłości nad majątkiem Bolesława Wójtowskiego, dzierżawcy w Ratajach, na wniosek z dnia 9 września 1932, Sąd po myśli § 93 ustawy upadłościowej postanowił: Zwołuje się ogólne zebranie wierzycieli na dzień 24 października 1932, godz. 10, albowiem zwołania zażądało więcej niż 5 wierzycieli, których wierzytelności według oceny Sądu dosięgają piątej części długów masy. Chodzież, dnia 26 września 1932 r. Sąd Grodzki, ng 5 138

3. N. 4/32. Firma Karol Altmann w Pakości, jawna spółka handlowa w Pakości, wniosła o odroczenie wypłat. Celem rozpoznania sprawy wyznacza się termin na dzień 20 października 1932 r. o godz. 10. Wzywa się wszystkich wierzycieli o przybycie na rozprawę celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. Mogilno, dnia 24 września 1932. Sąd Grodzki, ng 5 139

3 K. 8/32. PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Zbrudzewie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Zbrudzewo, tom I, karta 18, względnie tom III, karta 78, na imię rolnika Jakóba Polowczyka i żony jego Stanisławy z Frąckowiaków Polowczykowej w Zbrudzewie jako współwłaścicieli na mocy wspólności majątkowej małżeńskiej zostanie w drodze egzekucji dnia 26 listopada 1932 r. o godz. 10 przed południem, wystawiona na przetarg w Sądzie Grodzkim w Śremie, pokój nr. 4. Nieruchomość jest gospodarstwem rolnym o obszarze 4,76,86 względnie 0,65,14 ha; roczna wartość podatku budynkowego 36 marek, czysty dochód jako podstawa podatku gruntowego 6,40 talarów względnie 2,54 talarów; nr 36 księgi podatku budynkowego; matrykuła podatku gruntowego nr 22 względnie 86. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 9 lutego 1932 r. Śrem, dnia 16 września 1932 r. Sąd Grodzki, ng 5 159

3 K. 11/31. PRZETARG PRZYMUSOWY. Nieruchomość położona w Niestabinie i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisana w księdze gruntowej Niestabiny, tom I, k. 27 oraz Niestabiny odręb. Niestabiny dwór, tom II, wkł. 64, na imię gospodarza Stefana Niemira i żony jego Marjanny z Lisów jako współwłaścicieli na mocy ogólnej wspólności majątkowej, zostanie w drodze egzekucji dnia 19 listopada 1932 r., o godz. 10 przed południem, wystawiona na przetarg w Sądzie Grodzkim w Śremie, pokój nr. 4. Nieruchomość Niestabiny I. k. 27 jest gospodarstwem rolnym obszaru 12 ha 13 a 50 m². Czysty dochód wynosi 10,00 talarów, 2,88 marek podatku gruntowego, 75 marek wartości użytkowej, 3,00 marek podatku domowego, karta lanowa 1, nr. matrykuły podatku gruntowego 23. Nieruchomość Niestabiny I. k. 64 jest gruntem rolnym i lasem obszaru łącznego 7 ha 35 a 97 m². Czysty dochód wynosi 15,23 talarów, 4,37 marek podatku gruntowego, karta lanowa 2, nr. matrykuły podatku gruntowego 77. Wyciąg z matrykuły podatku gruntowego i z księgi podatku budynkowego można przegladnąć w sekretaracie sądowym. Wzmiankę o przetargu zapisano w księdze gruntowej dnia 20 czerwca względnie 9 sierpnia 1931 r. Śrem, dnia 17 września 1932 r. Sąd Grodzki (-) Grabski, ng 5 140

Licytacja w Gdańsku

Hundegasse 48/49, w poniedziałek, 3 października 1932, o godzinie 10 przed poł. Sprzedawane będą: Maszyna offsetowa 2-cylindrowa (Vomag Plauen i V.), formatu ca. 70x100 cm. Przynależność: nakładacz (ssacz) Kleim & Ungerer, Lipsk, kompletne elektryczne urządzenie. Maszyna offsetowa 3-cylindrowa (Faber & Schleicher, Offenbach a/M.), formatu ca. 50x70 cm. Przynależność: nakładacz (ssacz) Kleim & Ungerer, Lipsk, elektryczne urządzenie. — Prasa do pociągania okładek (Vomag Plauen i V.), formatu 70x100 cm, elektryczne urządzenie. ng 5 526

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (na przykład: n 2395, z 21205, d 1511 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Elegancki salon styl Empire mahoniowy w środku jawor polerowany do nabycia okazynie. cena 1500. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 145

Gramofon szafkowy tanio. Pocha 29, m. 6. zdg 29 660

Wroniecka 24 Porcelane sprzedaje najtaniej. zdg 29 664

Wroniecka 24 Szklanki rekordowe ceny. zdg 29 662

Wroniecka 24 Prezenty - Wyprawy najkorzystniej. zdg 29 663

Sypialnie sprzedaje najtaniej - Stolarska Rybaki 15. nr 4 147/8

Gramofony-Mechanizmy i Reparacje najtaniej F. Bałon, Woźna 12. Płyty gramofonowe - nowe od 95 groszy. Pg 4 164-36,9

Platforme sprzedam. Solacz, Grudzień 94. zdg 29 621/2

Kapelusze Krawaty Koszule najtaniej - Ceglowski Poczta 5. Pg 4 612 30,67

Okazja! Zakopane Wille pensjonat centrum sprzedam za 55 tys. wpłata 35 tysięcy złotych, szybka decyzja wyjazd. Pensjonat „Polanka”, Zamojskiego 5 136

Wózki dziecięce teraz poniżej ceny zakupu. Gummy, 27, Grudnia 15. zdg 28 316

Linoleum sprzedam. Matejki 57, mieszk. 2. zdg 29 360

1,90 Bemberga pończochy z prawdziwym szewkiem; Bemberg złoty 2,65; macco od 0,50; Fildecosse 1,85; rekawiczki modne kremowe 1,35; skórzane 2,50; kozłowe 3,50; sweterki dziecięce od 1,90; damskie modne od 5,90; meskie pullovery od 2,85; berety 1,00; modne wóchaty 1,35; bielizna, fartuszek szkolny, teki, torbki, parasole największy wybór najtaniej - Warszawskim Składzie Fabrycznym, Jadwiga Podbielska, Wielkie Garbary 40, naprzeciw ul. Wodnej. zdg 29 443

Dom piętrowy wolne: skład, mieszkanie trzypokojowe, cena 5 000. - Wędzikowski, Poznań, Piekary 11. zdg 29 574

Maszyny do pisania dobre okazynie z gwarancją od 80. nowe od 550. również zamiane naprawe oraz części oferuje Skóra i Ska Poznań Alaje Marcinkowskiego 23. Pw 3 562 31,47

Sypialka biała dobrym stanie, biurko, kuchnia tanio. Wielkie Garbary 23, m. 6. zdg 29 564

Sprzedam tanio piecyk elektryczny. Plac Działowy 5, m. 7. zdg 29 370

Skład cukierków z mieszaniem, dobrze zaprowadzony, sprzedam. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdg 29 545

Okucia budowlane meblowe najtaniej Stanisław Wewiór - Poznań, św. Marcina 34. Specjalny skład okuc. telefon 34-31. dg 542/3

Zamienie parcele centrum na coś innego. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 263/9

Piękne futro okazynie na narkach sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 28 834

Regał stół 3 mtr. i piec żelazny sprzedam. Telefon 64-57. zdg 29 537

Skład cukierków i papieru tanio na sprzedaż. Grzeszkowiak, Kraszewskiego 8. zdg 29 528

Antyk stołek piękny do kart. Grunwaldzka 22 b. zdg 29 620

Kolonjalkę mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 29 622

Ford 28 r. sprzedam w dobrym stanie. Zgłoszenia Wielka 22, mieszk. 14. zdg 29 62 9

Dachówki - karpiówki czyste - czerwonego koloru, wykomane z najlepszej gliny, dostarcza po dostępnym cenach M. Perkiewicz, Zakłady Ceramiczne, Ludwikowo, p. Mosina. Pg 4 610 39,64

Dom piętrowy ogrodem Poznań tanio sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 29 478

Dywany 2 bardzo dobrze utrzymane z powodu likwidacji mieszkania tanio do nabycia, pozatem obraz Axentowicza. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 146

Drzewka i krzewy owocowe ozdobne oraz róże po cenach znizonych. Szkółki Drzew A. J. Jeske, Jelenek, poczta, stacja kolej. Złotniki k. Poznań, Telefon 3. Cenniki na żądanie. Dojazd autobusami z ul. Szyperskiej w kierunku Obornik. P 3 569-33,4

Nowy Dom Komisowy. Woźna 16, sprzedaje i kupuje meble używane, garderobe różne inne przedmioty. P 4 170-56,432

Meble tanio wprost z składnicy poleca K. Bakos, ul. Wencjańska 1. Most Chwaliszewski przy krzyżu. zdg 97 777

Młyn parowy 30 tonn na dobę w bogatej okolicy zbożowej koło Poznania z boczną koleją jest do sprzedania ewentualnie przyjmie wspólnika z gotówką 20-50 tys. zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 680

Okazja Po likwidowaniu składu oddam bardzo tanio gramofony, płyty, maszyny do szycia, żarówki samochodowe, nożyki, nożyczki, brzytwy wiertarka, zapęd elektr. i t. d. Oferty Kurjer Poznański zdg 27 828

Skład narożnikowy dwóch oknach, tytoni, wódek, wina najruchliwszej części miasta okazynie na sprzedaż. Adres Kurjer Pozn. zdg 28 270

Meble! jadalnie okazynie tanio sprzedaje Zakład stolarski, Grobla 6. zdg 28 796

Planino czarne sprzedam 950 zł. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 29 263

Rzeźnictwo blisko Poznania sprzedam tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 260

Piece gazowe 5 żebrowe mało używane bardzo tanio sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 250

Sprzedaż - Naprawa wiecznych piór wszelkich systemów Skład Papieru - Montownia Wiecznych Piór. - Józef Ozonowski, - Poznań, Ratajczaka 2 zdg 29 439

Piece kucharki kaflowe przenośne tanio poleca Miłlich, Dolna Wilda 21 zdg 29 241

Skład kolonjalny, magiel z dudem mieszkaniem, pewna egzystencja, centrum sprzedam za gotówkę, do objęcia zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 29 442

Powózka na gumach elegancka półkryta oryg. wiedeńska w bardzo dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 239

Aparat fotograficzny „Voigtlander” bardzo dobry 2 x rozciągnany. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 238

Skład stroju w powiatowym mieście w rynku z mieszkaniem na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 5518

Rzeźnictwo w Kościance z domem całkowitem urządzeniem motorowym z zapędem, dobrze zaprowadzone zaraz korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Jan Wdowicki, Puszczykowo, Podleśna 16. ng 5520

Majątek miejski 330 mórg budynki, inwentarza kompletne, gimnazjum, szkoły w miejscu sprzedam korzystnie. - Rutkowski, Grobla 29. zdg 29 471

Bilard debowy średni rozmiar w bardzo dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 240

Sprzedam dom w śródmieściu za 10 krotna przedwojenną dzierżawę. Blizsze wiadomości pomiędzy 15 a 16 Śniadeckich 18 m. 3. zdg 29 325

Stół skladowy regaly. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 334

Powózka na gumach półkryta spieszenie sprzedam. Waberski, Marsz. Focha 83. zdg 29 338

Sprzedam reklame świetlna ca. 3 mtr. długo i 90 cm. szeroka. Łaskawe oferty uprasza się do Kurjera Pozn. zdg 29 417

Nowość złote obrączki słubne w kolorach od 12 zł para. Chwiłkowski, św. Marcina 40. zdg 29 427

Meble całkowita wysprzedaż z 4 pokojów szafy, bufet, krzesła, kanapa i t. d. od jutra przy ul. Grunwaldzkiej 19, m. 7. zdg 29 453

Gospodarstwo 190 mórg w jednym planie, ziemia pszenno-buraczka, w wysogiej kulturze, zabudowania maszynowe, dwa domy mieszkalne, inwentarz żywy i martwy kompletny, stacja w miejscu, od Poznania 40 km. na sprzedaż. Cena według umowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 392

Ubiory meskie chłopięce własnej fabrykacji najtaniej „Tani Skład” - Kramarska 9 i 24. zdg 29 468

Płaszczki paltoty meskie własnej fabrykacji najtaniej „Tani Skład”. Kramarska 9 i 24. zdg 29 459

Okazja sprzedam mój gosciniec z kolonjalką w dużej wsi kościelnej z gospodarstwem na bardzo dogodnych warunkach z powodu stonków rodzinnych. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 29 579

Skład kolonjalny i delikatesów znajdujący się od lat 50 w posiadaniu jednej rodziny, w najlepszym położeniu, przy rynku, z dużymi śpiżarniami i sklepami, opróżniając się 6 pokojowym mieszkaniem z przynależnościami jest z powodu okoliczności od 1 stycznia 1933 na sprzedaż lub do wydzierżawienia. Objekt pierwszorzędny. Karol Mueller, Starogard, Pomorze. zdg 29 581

Cynober tanio. Rynek Śródecki 12. zdg 29 594

Gniotownik makuchu, kitu. Rynek Śródecki 12, parter. zdg 29 595

Kasa ogniotrwała dobrze utrzymana korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 686

Samochód Fiat 502 gotów do jazdy, korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 701

Dom piętrowy siedmiopokojowy, rzeźbiectwem ogrodem przy Poznaniu 8 000 gotówka, Mroczkowski, Zydowska 1 wejscie Kramarska. rg 3 365

25 stolików kawiarnianych z marmurem okazynie Nowy Dom Komisowy. Woźna 16. rg 3 360

Biuorka szafy kompletne kuchnie, krzesła różne inne meble bardzo tanio Nowy Dom Komisowy. Woźna 16. rg 3 359

Maszynę dobrą dużą krawiecką Singera 350 zł sprzedam. Adres Kurjer Poznański rg 3 356

Ford 28 rok sprzedam dobrym stanie. Wielka 22 m. 14. rg 3 349

Willa Puszczykowo 12 ubikacji cena 15 000. Zgłoszenia Wienchowski, Wały Królowej Jadwigi 2. zdg 29 673

Kolonjalkę mieszkaniem, towarem okazynie sprzedam Metelski Zielona 3, mieszkanie 21. zdg 29 674

Dom rodzaj wille, dochód 3 000, cena 26 wpłaty 14 000 reszta amortyzacja sprzedam Metelski Zielona 3, mieszkanie 21. zdg 29 676

Kolonjalkę sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 29 665

Domek II. piętrowy ogródkiem pożyczka amortyzacyjna 12 000-13 000 - wpłaty (Dębiec). Oferty Kurjer Poznański zdg 29 651

Skład centrum, na każdą branżę odstąpię poważnemu reflektantowi. - Hoffmann, plac Sapieżyński 7. zdg 29 667

Jadalnię w dobrym stanie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. St. Rynek rg 3 376

National kase sprzedam. Wielka 25, lokal 6. rg 3 375

Tanio sprzedam używaną garderobe damska jak ciepłe palto suknie i buty. Mickiewicz 9, m. 3, od 2-4 godz. zdp 29 437

Samochody Renault Podwozia osobowe od Dol. 580. Podwozia ciężarowe od Dol. 590. Karetty, Roadstery od Dol. 950. - Dostawa części zamiennych. - Przedstawicielstwo D/H Jerzy Zochowski, Warszawa, plac Napoleona 5. ng 5525

Od 25 groszy największy wybór parcel. Budowa De-Ka-Ha, Marcinkowskiego 13. zdg 29 506

Rzeźnicki skład z mieszkaniem kompletnie urządzone 2 ubikacje warsztatowe, centrum, cena 2 500. - sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 498

Czarny szpic do sprzedania. Dolna Wilda 62, mieszkanie 4. zdg 29 523

Gdański pokój meski, nowy bogato rzeźbiony tanio. Mickiewicza 9, m. 6. zdg 29 553

Drzewka owocowe w doborowych odmianach, podwojnie szczepione, odporne na mrozy, oraz dziczki jabłoni, krzewy owocowe, ozdobne i sadzonki lesne, polecane na sezon jesienno-pożniowy, Ogród Józefa Księcia Sapiehy p. Oleszycy, woj. łwowski, Cenniki na żądanie bezpłatnie. zdg 29 580

Westfalke okazynie sprzedam. Romana Szymańskiego 10, sklep. zdg 29 397

Piekarnia cukiernia, dobre położenie, zaraz na sprzedaż. Blizsze ul. Reja 1, m. 5. zdg 29 388

5 KUPNA Wózek czterokołowy kupi Drukarnia, Wielka 19. zdg 29 447

Maszynę do pisania kupi. Natychmiastowe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 452

Używane gabinety męskie, jadalnie, sypialnie, kluby skórzane, gobelin, oraz inne meble kupuje i płaci wysokie ceny Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, telefon 2442. Pg 4 586 38,97

Samochód używany, dobrym stanie kupi. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 885

Domek 5-6 pokoi z ogrodem i rolą 5-6 mórg na Pomorzu lub północnej części Poznańskiego kupi. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego w Gdyni pod „Domem”. ng 5515

Łóżko żelazne kupi. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 29 254

Wille 5-7 pokojowa w ładnym położeniu okolicy Poznania kupi. Dysponuje gotówką 50 tys. zł. Oferty z dokładnym podaniem rozkładu budynku i ceny i t. p. do Kurjera Poznańskiego zdg 29 253

Fryzjerkę rewolwentkę kupi. Oferty: Ster ul. Noskowskiego 3. zdg 29 249

Kupię biurko amerykańskie. Piekary 11, Poczta 11. zdg 29 308

Kupię kamienicę Poznaniu do 12 000 zł plac gotówka. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 269

Jadalnię ciemno brąz kupi nową lub używaną. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 29 275

Karakułowe futro obszerne, dobrze utrzymane kupi. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 339

Kupię lub wydzierżawie kiosk. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 450

Domek
z ogrodem w Puszczykowie albo w okolicy Poznania z dogodnym dojazdem kolejowym za gotówkę kupię. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 381

Willę
kupię ogrodem wartości 150 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 517

Kupię
dywan, rower dobry. Gośliński, Langiewicza 2 zdg 29 621

Kapustę
i cebule kupuję wagonowo. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 29 621

Piec
kaflany, przenośny duży kupię tania za gotówkę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 716

Wentylator
prąd zmienny kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 480

Pianino
kupię. Cena Kurjer Pozn. zdg 29 637

Wannę, piec
łazienkowy, węglowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 589

6 KAMIENICE

Kamienica
nowoczesna 8 mieszkań z dużym ogrodem okazynie na sprzedaż. Właściciel, Gniezno Dalkowska 18 a. zdg 27 830

Nowy
dom czynszowy, przynależny 16 tysięcy rocznie sprzedam korzystnie z powodu wyjazdu. Obszerne tereny pod dalszą budowę. Przejęcie hipoteki amortyzacyjnej. Walczak, Dąbrowskiego 46, mieszkanie II. zdg 29 286

Kamienicę
komfortem najlepsza dzielnica Poznania, dochód 39 000, cena 320 000, wpłaty 110 000, amortyzacja 150 000 8 proc. 35 lat. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 440

Kamienica
komfortowa, śródmieście Poznania, dochód ustawowy 24 000, cena 175 000, wpłaty 100 000. „Krakus”, Poczta 30 zdg 29 446

Willa
w najpiękniejszej dzielnicy Poznania ładny ogród tylko dla odpowiednich reflektantów. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 551

Kamienicę
śródmieściu, dochód roczny 11 000, za 80 000, wpłaty 50 000 sprzedam Popielski, Piekary 18, I. zdg 29 576

Lokata kapitału
Parcele budowlana Gdyni, centrum, sprzedam tania. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 550

Kupię
dom dochodowy, wolny od stempła i podatku. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 475

7 PIENIĄDZ

Oferta
posiadam 30 000 upraszam propozycje dobrego interesu. Kurjer Poznański zdg 29 214

6 000
pożyczki hipotecznej kamienica 50 000 poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 223

Wspólnika
z 30 000—40 000 zł do bardzo korzystnego interesu poszukujemy. Zyski i gwarancja zapewnione. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 634

Hipotekę
3 000 ja, na nieruchomości przy Poznaniu odpłatnie bardzo korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 632

Pożyczki
6 000 zł poszukuje w zamian oddam 2 pokójowe mieszkanie z przynależnościami i posead. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 637

Pożyczki
4 000—5 000 zł na I. hipotekę poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 48

8 DO WYNAJĘCIA

Pokój
kuchnia 300.— zwrót kosztów: 25.— miesięcznie. Właściciel, Zydzowska 5. zdg 29 515/19

Dwupokojowe
kuchnia komfort. Ostroroga 13. zdg 27 168

Pięciopokojowe
od właściciela domu II. Kraszewskiego 8 od 1 listopada. telefon 67-04, oglądać godz 15-17. zdg 29 222

7 pokojowe
wielkopanińskie mieszkanie na I. piętrze z komfortem widokiem na park Wilsona do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 219

Mieszkania
6 pokojowe z wygodami przy Wierzbicicach od 1. 10, wprost od gospodarza. Roesler, Górna Wilda 80. zdg 29 243

5
pokojowe mieszkanie z łazienką i pokojem dla służącej na II. piętrze w centrum zaraz lub od 1. 10, od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 296

Dwa pokoje
kuchnię wynajmę zaraz. Grodzka 23 mieszkanie 6. zdg 29 340

Sześciopokojowe
III. piętro, 230 miesieczny. Zgłoszenia Działalności 7, m. 7. zdg 29 419

Trzypokojowe
słoneczne, blisko Teatru, dobrze i kompl. umeblowane od właśc. domu do oddania, do objęcia 8 500. Pośrednicy wykluczeni. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 29 552

2
pokoje kuchnia, czynsz zgóry. Sikorski, Chelmońskiego 10. zdg 29 396

Domek
dwupokojowy kuchnia, stajnie, Ławica wieś wydzierżawi Filipiak, Palacza, wylotce Grunwaldzkiej. zdg 29 372

Trzypokojowe
łazienka i dwupokojowe kuchnia, czynsz miesięczny wynajmę „Pawilon”, Marsz. Focha 15. zdg 29 521

Pięćpokojowe
willowe ogródkiem z czynszem miesięcznym ul. Marynarska, od da Pasternak Dąbrowskiego 64. zdg 29 515

Sześć pokoi
komfort, weranda, ogród, przystanek tramwajowy, willa, Sołacz. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 549

Trzypokojowe
dwupokojowe mieszkanie wskaże Ratajczak, Plac Sapieżyński 4. zdg 29 546

Dwupokojowe
mieszkanie, nowy dom, w podwórzu, czynsz 65 miesięcznie, na 1 1/2 roku zgóry, od gospodarza. Adres Kurjer Pozn. zdg 29 534

Mieszkania
5, 4, 3, 2 pokojowe właściciela. Jaśkiewicz, Fredry 6. zdg 29 623

Trzypokojowe
czynsz miesięczny, żądana gwarancja regularnej zapłaty. Burzyńska, Palacza 70. zdg 29 633

Mieszkanie
6 pokojowe, komfortowe, ul. Siemiradzkiego (Park Wilsona) zaraz wzgl. od 1 października wolne. Zgłoszenia Hurtownia Szklana, Male Garbary 7a, telefon 28-63. Pg 4 619 57,98

Mieszkanie
4 pokojowe komfortowe, umeblowane, zgoda gospodarza odstąpię Mostowa 33, m. 5. zdg 29 600

Tanio
3 pokoje kuchnia za pożyczkę 2 000 zł. Świerczewska 19, Dębiec, rg 3 358

Trzypokojowe
czynsz miesięczny zaraz do wynajęcia. Palacza 94, gospodarz, srg 49

Trzypokojowe
dwupokojowe, jednopokojowe za dzierżawę miesięczną wskaże Metelska, Zielona 3, mieszkanie 21. zdg 29 675

Mieszkanie
5 pokojowe Dąbrowskiego 69 do wynajęcia, stróż. zdg 29 655

9 SZUKA MIEZK.

Szukam
mieszkania stosownego na skład w większej wsi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 251/2

Mieszkania
jednopokojowe kuchnia wprost od gospodarza, zapłata zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 265

Szukam
1—2 pokojowe mieszkanie, miesięczna dzierżawa. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 29 242

Mieszkania
3 pokojowe z przynależnościami od 1. 10, poszukuje przemysłowca. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 268

Urzędnik
poszukuje 3 pokojowe, komfortowego mieszkania. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 320

Poszukuje
mieszkania jednopokojowego z kuchnią wprost od gospodarza za półroczną dzierżawę zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 326

Młode
małżeństwo poszukuje pokoju kuchnia, rok zgóry stała posada. Agencji wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 335

Dwóch
pokoi kuchni, śródmieściu lub okolicy Garbar od 1. 10, poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 337

3 pokojowe
czynsz zgóry. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 342

Mieszkania
2—3 pokojowe na Wildzie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 347

Trzy
lub dwupokojowe mieszkanie szukam, obejmę administrację, załatwianie meldunków. Dokończ, nauczył, Wierzbicice 2. zdg 29 393

Poszukuje
2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza, czynsz zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 555

Marszantka
pracująca, poszukuje pokoju i kuchni próżnego lub umeblowanego. Oferty ceną Kurjer Pozn. zdg 29 650

Mieszkania
nadającego się na cichy przemysł ewentl. skład z pokojami poszukuję zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 29 394

Skromne
2 pokoje z kuchnią w Poznaniu wprost od gospodarza poszukuję zaraz, czynsz zgóry 1 000 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 377

Pokoju
kuchnia lub 1 dużego za miesięczną dzierżawę, niedrogo poszukuje stały płatnik małżeństwo. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 573

2—3
pokoi zaraz lub później, czynsz zapewniony. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 561

Wojskowy
poszukuje 3 pokojowego, czynsz miesięczny. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 589

Pokój
lub dwa pokoje z kuchnią za gwarantowaną miesięczną dzierżawę w śródmieściu poszukuję. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 29 609

3 pokojowego
wprost od gospodarza śródmieściu poszukuję zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 611

Emeryt
poszukuje 2—3 pokoi kuchnia za miesięczną dzierżawę wprost od gospod. pewny płatnik. Oferty Kurjer Pozn zdg 29 632

2
pokoje z kuchnią parter, lub I. piętro, okolica Parku Wilsona wprost od gospodarza. Zgłoszenia z ceną Kurjer Poznański zdg 29 588

Urzędnik
poszukuje trzypokojowego, dwupokojowego, place zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 591

Mieszkanie
2—3 pokojowe poszukuje bezdzietne małżeństwo, czynsz punktualny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 656

Zamienię
5 pokoi, komfort, centr. ogrzewanie, ul. Mickiewicza na 4 pokoje bez centr. ogrzew. śródmieściu. Oferty do Kurjera Pozn. rg 3 374

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamiana mieszkania
6 pokoi przy Matejki na 4 pokoje w śródmieściu Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 28 862

Zamienię
5 pokoi, komfort, centr. ogrzewanie, ul. Mickiewicza na 4 pokoje bez centr. ogrzew. śródmieściu. Oferty do Kurjera Pozn. rg 3 374

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
Plac Działowy 10 mieszkanie 9. dg 1252

Jednospobowy
z utrzymaniem, obiadaniami, pianino telefon. Rzeczypospolitej 4, m. 8. zdg 29 455

2 pokoje
umeblowane z osobnym wejściem. Poznańska 76, mieszkanie 1, przy ul. Jasnej. zdg 29 713/4

Urzędniczkę
studentki, gimnazjastki na wspólny lub osobno z utrzymaniem lub bez i opieką przyjmie Iza Wichrowska, Nowy Rynek 5 II, m. 3 od 10—12 i od 5—7. zdg 99 640

2 pokoje frontowe
przy Wielkich Garbarach na II. piętrze, nadające się na biura, słoneczne, czystość, urządzeniem i telefonem zaraz wynajmę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 857

Odnowiony
fortepian telefon ewentl. z utrzymaniem. Długa 3, miesz. 9. dg 1249

Słoneczny
frontowy czysty, ewentualnie z dobrym utrzymaniem, Łazienka elektryka, telefon. Reja 3, II, m. 8. zdg 29 156

Słoneczny
elegancki, utrzymaniem, bez. Jackowskiego 21, mieszkanie 11. zdg 29 223

Dwuosobowe
pokoje. Aleje Marcinkowskiego 3 b, m. 17. zdg 29 255

Pokoik
czysty światło elektryczne. Szamarzewskiego 2 m. 5. zdg 29 244

Pokój
wolny, Jeżycka 45, mieszkanie 9. zdg 29 136

Frontowy
z utrzymaniem. Przecznicza 2, m. 2. zdg 29 167

Pokój
Matejki 65, m. 5, II. ptr. w ogrodzie. zdg 29 300

Dąbrowskiego
34, m. 17. zdg 29 301

Pokój
biuro parter oddam. Skarbowska 18, mieszkanie 4. zdg 29 302

Pokój
dwuosobowy. Ratajczaka 14 m. zdg 29 304

Pokój
niekrepujący frontowy wolny. — Staszica 16, parter lewo. zdg 29 305

Dwuosobowy
z wygodami obiady. Składowa 1, II. wejście, parter. zdg 29 314

Pokoik
i wspólny. Niegolewskich 1, mieszkanie 8. zdg 29 194

Pokój
czysty umeblowany. Ul. Mostowa 5 a m. 8. zdg 29 272

Dwuosobowy
Wierzbicice 39 a, m. 4. zdg 29 283

Wrocławska 5/6
m. 4, czysty jasny. zdg 29 284

Panu
pokój umeblowany. Kraszewskiego 12 mieszkanie 5. zdg 29 317

Plac Nowomiejski
5. podwórze lewo m. 10 duży, czysty. zdg 29 319

Pokój
Ogrodowa 2 m. 11. zdg 29 324

Spokojny
27 Grudnia 19, Strzelecka. zdg 29 329

Pokój
dla pań słoneczny balkonowy, elektryczność. Słowackiego 34, mieszkanie 10. zdg 29 341

Wierzbicice
46, mieszkanie 6. zdg 29 346

Elegancki
pokój solidnej pani, możliwe z obiadaniami. Wielkie Garbary 39, II, prawo. zdg 29 351

Pokoik
20 zł. Łukaszczyca 6 miesz. 5. zdg 29 352

Dwuosobowy
niekrepujący. Romana Szymańskiego 8 miesz. 8. zdg 29 410

Działalności 3
mieszkanie 4 pokój. zdg 29 402

Dwom panom
Rybaki 20 a, m. 7. zdg 29 415

Dwuosobowy
Śniadeckich 18, m. 9. zdg 29 418

Frontowy
dwuosobowy utrzymaniem. Sw. Marcin 11, m. 2. zdg 29 420

Pokój
frontowy osobnym wejściem. — Grobla 17 a, m. 23. zdg 29 421

Centrum
dwuosobowy, ładny, wygodny, utrzymaniem. Ratajczaka 11 a, 5 wejście. I. zdg 29 428

Pokój
elektryczność. Sw. Wojciech 21, m. 8. zdg 29 431

Centrum
niekrepujący utrzymaniem, bez. Murna 3, m. 8. zdg 29 432

Utrzymaniem
bez. Słowackiego 29 wejście Asnyka II. zdg 29 434

Frontowy
dwuosobowy. Krzyżowa 5, m. 5. zdg 29 435

Dwuosobowy
wolny pierwszego. Mielżyńskiego 1, mieszkanie 13. zdg 29 408

Frontowy
dwuosobowy. Aleje Marcinkowskiego 17 a, mieszkanie 7. zdg 29 404

80,—
utrzymaniem dla trzech. Różana 4 a, m. 21. zdg 29 405

Pokój
frontowy, elektryczność (biurko) dwom panom. Niegolewskich 2, m. 5. zdg 29 406

Pokój
dla pani. Piekary 24, mieszkanie 17. zdg 29 407

Korzystnie
pokoje utrzymaniem bez. Matejki 1, mieszkanie 4. zdg 29 391

Piękny
pokój umeblowany, elektryczność, zaraz. Mickiewicza 9, m. 3, tylko lepszymu panu. zdg 29 438

Tanio
duży pokój odnowiony, elektryczność. Śniadeckich 4, parter, prawo. zdg 29 554

Do wynajęcia
od 1. 10 Śniadeckich 9, m. 12, obejrzyć od godz. 3.00 do 9.00. zdg 29 646

Niekrepujący
utrzymaniem, bez. Plac Działowy 10, m. 5. zdg 29 641

Niekrepujący
czysty spokojnym domu Skarbowska 8, III, lewo. zdg 29 895

Umeblowany
2 panom, 1 frontowy na biura lub pracownie. Półwiejska 29, parter, prawo. zdg 29 379

Pokój
trzech łózek także małżeństwu Ogrodowa 5, podwórze 15. zdg 29 380

Dwuosobowy
front utrzymania bez zaraz. — Marcina 5, II, m. 11. zdg 29 382

Słoneczny
sympatyczny ciepły, panu. Kopernika 3 m. 7. zdg 29 385

Centrum
niekrepujący, frontowy, elektryczność. Półwiejska 1, m. 8. zdg 29 386

Pokój
frontowy. Ul. Kopernika 5, mieszkanie 8. zdg 29 371

Pokój
Półwiejska 33 a m. 17. zdg 29 376

Przeznica 3
I, dzwonić Topińska, zdg 29 357

Pokój
dla inteligentnego małżeństwa, kuchnia zaraz. Grunwaldzka 23, m. 9. zdg 29 367

Pokój
wynajmę. Matejki 57, mieszkanie 2. zdg 29 361

Pokój
Grobla 30 miesz. 18. zdg 29 530

Wspólny
panu. Kraszewskiego 8 mieszkanie 21, III. zdg 29 527

Romana
Szymańskiego 3 III, prawo. zdg 29 526

Pokój
do wynajęcia. Łakowa 16 mieszkanie 9. zdg 29 516

Ładny
pokój panom, skład pończoch, sw. Marcin 3. zdg 29 358

Pokój
Za Bramka 5 a mieszkanie 20. zdg 29 359

Pokój
słoneczny. Marszałka Focha 30, miesz. 6. zdg 29 572

Mostowa
4, mieszkanie 9. zdg 29 570

Studentce
utrzymaniem, fortepian, Kreta 6, wysoki parter, lewo. zdg 29 567

Pokój
klatki schodowej panu. Gen. Umińskiego 20 a, m. 18. zdg 29 565

Pokój
Marszałka Focha 72, m. 8. zdg 29 563

Pokoje
także spokojnemu małżeństwu. — Słowackiego 39, m. 9. zdg 29 562

Pokój
dla dwóch lub jednej osoby. Łakowa 10, m. 9. zdg 29 559

Pokój
ładny, słoneczny zaraz wynajmę. Staszica 8, miesz. 12. jg 1 775

Ratajczaka
11 a, mieszkanie 71. zdg 29 366

Niekrepujące
pokoik, pokoje. Górna Wilda 15, m. 6. zdg 29 547

Dwuosobowy
lub pokoik dla jednej osoby. — Karwowskiego 22, m. 7. zdg 29 544

Wspólny
Kobieta z dzieckiem lub bez. Rybaki 7, m. 33. zdg 29 543

Dwuosobowy
słoneczny elektr. Focha 27, II, p. m. 8. zdg 29 617

Pokoje
umeblowane jedno i dwuosobowe. Górna Wilda 29 m. 7. zdg 29 626

Pokój
z telefonem. Ul. Działalności 9, m. 8. Pg 4 611-39,66

Dwuosobowy
jeden (utrzymaniem) pianino. — Półwiejska 2, mieszkanie 6. zdg 29 653

Dwuosobowy
także utrzymaniem Młyńska 3, Pg 4 618-57,97

Dwom
panom lub paniom. Mostowa 31/8 od 19—20. zdg 29 712

Pokój
jednospobowy lub dwuosobowy z dobrym utrzymaniem. — Grunwaldzka 20 a, m. 3. zdg 29 711

Pokój
czysty słoneczny tania z utrzymaniem, bez. Czesława 17, mieszkanie 6. zdg 29 709

Pokój
frontowy wynajmę pościel pożądana. Czesława 11, m. 5. zdg 29 490

Tani
czysty, elektryczność. Górna Wilda 111, m. 5. zdg 29 488

Dwuosobowy
po 10, Szamarzewskiego 34 18 zdg 29 484

Pokój
umeblowany, frontowy. Wielkie Garbary 5, m. 7. zdg 29 482

Działalności
2 mieszkanie 2 inteligentnym paniom. zdg 29 479

Dwuosobowy
Zygmunta Augusta 2, m. 8. zdg 29 473

Frontowy
(gabinet i sypialny) Sw. Marcin 48, II p., m. 5. zdg 29 472

Pokój
duży frontowy, wszelkie wygody, telefon. Gasiorowska 5, m. 6. dg 1253

Dwuosobowy
czysty. Mickiewicza 13, m. 2. zdg 29 463

Pokój
frontowy dla pana. Półwiejska 1 mieszkanie 12. zdg 29 469

Umeblowane
2 i 3 osobowe centr. ogrzewanie, elektryczność. Wyspiańskiego 12, m. 9. zdg 29 636

Dwa
niekrepujące (używalność kuchni) u samotnej. Małckiego 6, miesz. 11. zdg 29 638

Panienkom
utrzymaniem. Wrocławska 30, miesz. 9. zdg 29 555

Dwuosobowy
miły, niezależny ogród, weranda, studentom (tkom) utrzymaniem, bez. Staszica 19, telefon 77-43. zdg 29 593

Pokój
inteligentnemu panu utrzymaniem, bez. Słodowa. Wierzbicice 49, III. zdg 29 599

Duży
dobrze umebl., elektryczność, łazienka, fortepian, dobrym utrzymaniem, odpowiedni dla dwóch panienek. Jackowskiego 33 m. 3. zdg 29 601

Dąbrowskiego 23
nr. 7 fortepianem, utrzymaniem, centralnem. zdg 29 606

Pokój
dwuosobowy. Rybaki 9 miesz. 3. zdg 29 700

Do wynajęcia
pokój słoneczny — całodzienne utrzymanie, 125 miesiecznie łazienka, elektryczność. Wąły Jagielly 22, m. 9. zdg 29 659

Panią
inteligentną na wspólny pokój. Wąły Król. Jadwigi 3 miesz. 1. rg 3 362

Umeblowany
Szewska 19 m. 7. rg 3 361

Panom
jednemu lub dwom. Staszica 5, mieszkanie 17, wejście drugie. zdg 29 699

Pokój
frontowy zaraz. — Chwaliszewo 53/54, mieszkanie 5. zdg 29 698

Duży
pokój wynajmę. Wroniecka 10, mieszkanie 10. rg 3354

Wspólny
solidnym panienkom. Piekary 10, podwórze III. zdg 29 668

12 SZUKA POKOJU

poszukuje pokoju niekrepującego, klatki schodowej w centrum od zaraz Oferty tylko z ceną do Kurjera Poznańskiego zdg 29 453

Pokoju
na biuro centrum poszukuje. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 319

Pokoju
elegancko umeblowanego, nie-
krepującego o ile możliwości z uży-
walnością fortepianu dla młodej
pani od 1 października poszu-
kuje. Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego pod zdg 28 867

Pokoju
Jeżyce-Lazarz zaraz. Oferty z ce-
ną Kurjer Pozn. zdg 29 203

Szukam
mieszkania 3-4 pokoju w pobliżu
Cyrku Olympia, ul. Poznańskiej,
Jasnej Słowackiego lub Mickie-
wicza. Oferty do Kurjera Pozn.
zdg 29 289

Poszukuje
pokoju niekrepującego do 25 zł
w okolicy Starego Rynku od 1.
10. 32. Oferty Kurjer Pozn. zdg
29 299

Inżynier
przyjezdny poszukuje centrum po-
koju ewentl. telefon cena 25-40
Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg
29 910

Dwie
studentki poszukują pokoju sło-
necznego. Zgłoszenia z ceną Ku-
rjer Pozn. zdg 29 274

Pokoju
utrzymaniem do 100 zł okolicy
Mickiewicza Słowackiego poszu-
kuje punktualnie placący pan.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 870

Szukam
jednoosobowego pokoju elektrycz-
nością 30-35 zł od 15. 10. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdg 29 330

Pokoju
2 osobowego używaniem forte-
pianu ładnego, słonecznego elek-
tryczność. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 349

Starsze
małżeństwo szuka skromnego po-
koju bez pościeli. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 411

Pokoju
w centrum, niekrepującego, czy-
stego 25.— od 1. 10. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 441

Pan
na stałe posadzie szuka czystego
pokoju centrum. Zgłoszenia Ku-
rjer Pozn. zdg 29 496

Student
spokojnego, czystego, możliwie
centralne, elektryczność, 1. pi-
etro, blisko Uniwersytetu. Cena
oferty Kurjer Pozn. zdg 29 401

Urzędnik
poszukuje ładnie umeblowanego,
niekrepującego pokoju w okolicy
ulicy Mickiewicza. Oferty cena
warunkami do Kurjera Pozn.
zdg 29 378

Pokoju
ładnie umeblowanego, śródmie-
ście Jeżyce poszukuje. Oferty z
ceną Kurjer Pozn. zdg 29 525

2 pokoi
umeblowanych, słonecznych ewen-
tualnie balkon, okolica Jasnej po-
szukuje zaraz małżeństwo z dzie-
ckiem. Balletmistrz Stankiewicz,
Teatr Nowy. zdg 29 613

Pokoju
student z wszystkich do 40 zł,
Bukowska, Śniadeckich, okolica
Jasnej. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 29 684

Małżeństwo
z dzieckiem pokoju używaniem
kuchni zaraz. Oferty cena Ku-
rjer Pozn. zdg 29 491

Krawcowa
pokoju słonecznego, niekrepująco-
go ew. klątki schodowej okolicy
Śródmieścia, cena Kurjera Pozn.
zdg 29 468

Solidny
pan szuka pokoju okolica Główn-
ej poczty. Oferty, cena Kurjer
Pozn. zdg 29 639

Niekrepującego
ewentualnie z klątki od 30. 9.
własna pościel. Cena z swiatłem
i opałem do Kurjera Pozn. zdg
29 582

Niekrepującego
dużego z utrzymaniem lub bez
dla kawalera od 1. 10. Oferty z
ceną do Kurjera Pozn. zdg 29 583

Eleganckiego
fortepian elektryczność centrum.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 702

13 LOKALE

Ubikacji
suchej do przechowania jabłek
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 123/4

Skład
na towary spożywcze Focha 114
wydzierżawi właściciel. zdg
28 992

Poszukuje
pokoju próżnego, osobnym wej-
ściem, śródmieściu, na cicha prze-
ciwnie. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 531

Poszukuje
ubikacji (ewentl. suterena), nada-
jącej się na cichy przemysł z
mieszkaniami 3-5 pokojowym.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 638

Poszukujemy
składu wprost od gospodarza. —
D.H. Potestas, Poznań, ul. Da-
browskiego 69. dg 1256

Ubikacje
na warsztat mechaniczny na
Marcinie poszukuje. Oferty Ku-
rjer Pozn. zdg 29 598

Warsztaty
garaże do wydzierżawienia. Gło-
bisz Kwiatowa 4. zdg 29 315

14 DZIERŻAWY

**Przedsiębiorstwo
kamieniarskie**
w Chodzieży (Wlkp.). Aleje Ko-
sciuszki 27 do wydzierżawienia
z mieszkaniem lub bez. Narze-
dza i towary można nabyć na
dogodnych warunkach. Także do
wydzierżawienia ośrodków ca. 3½
morgi nadających się na ogrod-
nictwo. zdg 29 102

2
lub 1 pokój umeblowany z kuch-
nią dla 2 pań wydzierżawie. Re-
stauracja Matejki 56. zdg 29 331

2 duże
jasne pokoje II. piętro, na cele
handlowe lub pracownię w cen-
trum do wynajęcia od zaraz. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 344

Poszukuje
piekarni kolonialną wieś. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 29 399

Dzierżawy
1500, 1000, 750, 530, 330, 200 morg
okazyjnie. Wskaże Jaśkiewicz.
Poznań, Fredry 6. zdg 29 624

Dzierżawa
100 morg przy Poznaniu, willa,
elektryka ogród objęcie 2000. —
Jaśkiewicz, Fredry 6 zdg 29 625

Sutereny
lub parter mniejsze na cele prze-
mysłowe poszukuje od zaraz. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 704

Skład
rzeźniczy z urządzeniem wra-
szat 2 pokoje, kuchnia zaraz do
wydzierżawienia. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 692

280
pszennych budynki murowane,
światło elektryczne, inwentarza-
mi 12 lat 10 000, Mroczkowska,
Zydowska 1, wejście Kramarska.
rg 3 369

16. OSOBISTE

M. G.
Pragne Panią bliżej poznać. Od-
powiedz Kurjer Pozn. zdg 28 891/2

**Chiromant Ryszard
Morawski - Kalwini**
Poznań, Hotel Monopol, pokój 10.
Pozostaje tylko na krótki czas;
odslania naukowo zgodnie z rzeczy-
wistością o czym zaświadczyły
moga poważne osobistości sfer
naukowych, literackich, publicz-
nych — nietyko wydarzenia
jego przeszłości, ale przepowiednia
przyszłość odgaduje najszybciej
myśli zamiary ze znakomitym
wynikiem udziela wskazówek
najrozmaitszych kwestjach ży-
ciowych. Dyskretne, niekrepują-
ce przyjęcia od 9 rana do 10 wie-
czorem. zdg 29 039

Do
Rogalina — Muzeum Raczyń-
skiego kursyje motorówka 15 oso-
bowa, wtorki, czwartki, także
miesiącu październiku. Kurs od
osoby 2 złote. Pawlak kapieliśko
Rusalka, willa Puszczykowo.
zdg 29 270

Weksel
na zł 200 z akceptem moim (Po-
likarp Wikarski Poznań Topolo-
wa 6), który był platnym dnia 15.
I. 1930 r. Jeszcze raz komuniku-
je że został unieważniony i w
dalszym ciągu unieważniam go,
albowiem został mi zdefrudowa-
ny. P. Wikarski. zdg 29 323

Slawku!
Wracam 4 października. Janka.
zdg 29 715

Osoby
które uzyskały pożyczki od sp.
Lucjana Wojciechowskiego za-
bezpieczone zastawem lub niez-
bezpieczone, jako też wierzyciele
spadku zechca się złożyć w kan-
celarii adwokata Howorki, św.
Marcin 41. rg 3 363

21 ZGUBY

Zgubiłem
drażkę do samochodu z plakietka-
mi pamiątkowymi. Oddawcy wy-
nagrodzenie. Mertens i Ska Ale-
je Marcinkowskiego 11. zdg 29 332

Kanarek
niecki, łaskawo znalazcę upra-
sza się oddać. Wyspiańskiego 12.
m. 5. zdg 29 409

Zaginęła
książeczka wkładów A 4943 na
nazwisko Filipowska Walentyna,
Jankowice p. Tarnowo. Prosimy
o przedłożenie książeczki do 1 li-
stopada rb., w przeciwnym razie
wystawimy nową. Bank Prze-
mysłowców Sp. Akc. w Poznaniu,
zdg 29 677

Obrączkę
ślubną przy dworcu zgubiłem,
wysokie nagrodzenie. Adres
Kurjer Pozn. zdg 29 671

22 ROZMAITE

Mereżkę
okretek, dziurki, pisowanie, de-
katorywanie obciążanie guzików
nadrabianie stóp hafty mono-
gramy najtaniej Haftonli's St
Rynek 10 wejście i urzan-ga
„Filia Romana Szymańskiego“
(plac świetokrzyżski).
Pw 3 098-13.13

Pensjonat
dla przyjezdnych Poznań. Gwar-
na 17. II. piętro Pokoje umeblo-
wane większe i mniejsze. Ceny
zniżone. T. Rowecka.
zdg 29 426

Piece nowe i stare
ustawia oraz naprawia szybko i
tanie K. Malinśki, mistrz garn-
carski, Krzyżowa 5, m. 15.
zdg 29 511

Przyjęmę
dziecko na wychowanie lub na
własne dyskretnego pochodzenia.
Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg
29 368

Jarskie obiady
smaczne obfite polecam. Zgłosze-
nia Kurjer Pozn. zdg 29 818

Wdowiec
lat 49 szatyn, średniego wzrostu,
właściciel większej nieruchomości
oraz poważnego intratnego
przedsiębiorstwa w mieście pro-
wincjonalnym pozna inteligent-
na, przystojna panna lub bez-
dzietna wdówka poniżej lat 40 w
celu matrymonialnym Posag dla
wspólnego dobra pożądany. Po-
ważne oferty wraz z fotografią
proszę z całym zaufaniem kiero-
wać do Kurjera Poznańskiego
pod zdg 29 577

Dla
przyjaciela, dyrektora banku, ka-
walera mającego poszukuje żony
do 35 lat, przystojnej majątkiem
od 30 tysięcy. Fotografie zwracam.
Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg
29 635

Male i nawet najmniejsze gazety ubiegają się o ogłoszenia „drobne“, by
móc wypełnić swoje łamy i poszczycić się przed czytelnikami wielką ilością
ogłoszeń. Dziwiw się zapewne, że są omijane przez inserentów, którzy
darzą swem zaufaniem przeważnie tylko nasze wydawnictwa.

**Inserenci wiedzą najlepiej z ilości otrzymanych
ofert, które pismo ma ogromne masy czytelników.**

Nasze dzienniki „KURJER POZNAŃSKI“ i „ORĘDOWNIK
WIELKOPOLSKI“ otrzymały 26 b. m., tj. tylko w tym
przeznaczonych dla naszych „drobnych“ inserentów.

3658 ofert!

Bilansista
wykonuje prace buchalteryjne,
bilanse, lekcji buchalterji i spr-
wy podatkowe. Oferty: Derfert,
Zielona 6. zdg 29 266

Książki
poszczególne dzieła i całe biblioteki
kupuje. Placi najkorzystniej
Antykwarjat Gwarna 20.
zdg 29 131

Plaszcz
jesiennie-zimowe, piek-
ne modele po cenach
najniższych, poleca P.
SzczaWińska S-ka
Wodna 1. Przyjmuje-
my asygnaty „Kredy-
tu“. Pz 4153-35.95

Akumulatory
naprawiamy wymieniamy na no-
we za dopłatą „Ogniw“. Po-
znań Wielkie Garbary 19 tele-
fon 38-01. P 4456-37.132

95 gr
koszula damska z
klocka, kolorowa z
toleod od 1.85. —
Garnitur (koszula i
pantalony) 3.90,
koszula nocna od
3.90, kolorowa z
ładną dekoracją
od 4.90, pantalon
trykotowy od 95
gr, jedwabne (mi-
lanais) od 2.90,
bielizna elastyczna
„Nirwana“ i je-
dwabna z najlep-
szej przędzy egip-
skiej, welnianej i
jedwabnej, białe i kolorowe, jak:
pantalony, koszulki, kombinacje,
staniczki, koszule nocne w wiel-
kim wyborze po cenach najniż-
szych poleca Dom Płóciennic i Fa-
bryka Bielizny J. Schubert,
Wrocławska 3. Specjalność: Wy-
prawy gotowe, na zamówienie i z
metra, trykoty zimowe.
Pz 4 460-37.75

Masazystka
poleca się w dom i poza dom. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 322

23 OZENKI

Panna
lat 23 posiadająca osobista wy-
prawę, umeblowane mieszkanie
i 5 tys. gotówki szuka męża naj-
chętniej urzędnika lub emeryta.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 654

Pani
lat 40, posiadająca restaurację,
wyjdzie zamaż emeryta — urzę-
dnika. Oferty Kurjer Pozn. zdg
29 312

Kulturalna
panna lat 46, 30 tysięcy gotówki,
pragnie wyjść zamaż. Zgłoszenia
kulturalnych panów Kurjer Po-
znański zdg 29 277

Kawaler
lat 27, z zawodu piekarz, wysoki
brunet, 5 000 gotówki, pragnie
się ożenić, najchętniej właściciela
kuchni. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 355

Oficer
porucznik, kawaler, lat 30, blond-
dyn, dobrego zrównoważonego
charakteru bez nalogów w zamie-
śle ożenku pragnie zawrzeć
znajomość z panią do lat 24. —
przystojna, dobrze zbudowana,
możliwie szatynka i posanna. Ł-
askawe zgłoszenia możliwie z foto-
grafią której zwrot rece do Ku-
rjera Poznańskiego zdg 29 594

24 NAUKA

Profesor
matematyki i fizyki rutynowany
pedagog przygotowuje do klas
wyższych lub do matury. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 27 485

Kursy
stenografji pisaną maszyną roz-
pocynam 5 października. Kanta-
ka 1 II. zdg 26 848

Parisienne
Diplôme supérieur leçons donne
de français Grammaire — Con-
versation — Littérature Prépa-
ratic au baccalauréat s'adresser
Ogrodowa 12 log. 28. Pour les
enfants (de 6 a ans) cours spé-
cial. zdg 28 809

**żeńskie
Kursy Techniczne**
(budowlane) Poznań, Kraszew-
skiego 17 mieszkanie 15 przy-
mują jeszcze zgłoszenia. Przygo-
towanie średnie sześcioklasowe.
Urzednikom 75% zniżki.
Pz 4 568 57.82

The Foné
School of English 27 Grudnia 5
zdg 99 770

Kursy
stenografji, pisaną maszyną
skiegowości, korespondencji, ra-
chunkowości Tyran-Zaworskiej
Strzelecka 33. zdg 25 860

Gotowania wykwiutnego
cukiernictwa domowego, bieliż-
niarstwa króci, krawieczyzna
damska dziecięca szycie praso-
wanie meskiej oraz wykwiutnej
bielizny. Kursy kwartalne godzi-
nie wieczorne. Oplata przystępna
Szkoła Gospodarczo - Zawodowa,
św. Marcin 69. zdg 27 494

Lekcyj
języka niemieckiego udzielam. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 133

Rutynowany
korepetytor student udzielił sum-
iennnie lekcji z zakresu gimna-
zjum oraz przygotowuje do egzami-
nów wstępnych. Ogrodowa 12.
mieszkanie 28. zdg 28 808

Lekcyj
za wspólny pokój udzieli dwóch
studentów. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 29 257

Lekcje
ery na fortepianie, popisy. Szy-
mańska, Podgórną 7. dg 1251

Gimnazjastkę 80 zł
przyjme. Fachowa pomoc, naj-
troskliwsza opieka. Adres wska-
że Kurjer Pozn. zdg 29 654

Studentka
udzieli lekcji wzamian pokoju
wzrł. utrzymania. Oferty pod
„Blanka“. ng 5 528

25 MUZYKA

Na fortepianie
udziela lekcji gruntonwie i su-
mienne o każdej porze dnia. —
Ulica św. Józefa 9 a, m. 1. parter
zdg 25 655

Absolwentka
Konservatorium udziela lekcji
muzyki — fortepian. Dolna Wil-
da 71, m. 2. zdg 27 880

Lekcyj
ery na fortepianie udziela dypl-
mowana nauczycielka muzyki. —
Aleje Marcinkowskiego 1, III p.
Dom Król. Jadwiga. zdg 29 182

Książkowości
stenografji korespondencji pisa-
nia maszyną wycuczany szybko-
tanie. Wpisy na kurs oddziennie.
Postęp. plac Sapieżyński 2 a.
zdg 27 823

Lekcje fortepianowe
metoda zagraniczna. Dział-
skich 9. parter prawo. 4-5.30.
zdg 27 483

Lekcje
szy skrzypcowej udziela dypl-
mowana nauczycielka muzyki. —
Kaufussówna, Wilda, Strumyko-
wa 7, III. zdg 29 187

Pianista
możliwie akordjon. wyjazd po-
trzebny. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 423

8
z miesięcznie przyspieszone lek-
cje fortepianu, można ćwiczyć.
Wskaże Kurjer Pozn. Stary Ry-
nek rg 3 372

Dziewczyna
szuka posługi lub prania. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 29 288

Kucharka
średnim wieku poszukuje posady
do samotnej osoby lub do dworu.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 293

Gospodyni
prowadzi kuchnię Mało- i Wielko-
polską i wszystkie zaprawy owo-
ców, pieczywa poszukuje posady
lub poza dom. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 29 294

Służąca
samodzielną, uczciwą wiejską z
długoletnimi świadectwami po-
szukuje posady w skromnym do-
brym domu. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 29 295

Dziewczyna
poszukuje posady od 1. 10. z go-
towaniem. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 303

Wiejska
dziewczyna wiek średni dobrem
gotowaniem szuka posady na sta-
le lub przychodniej. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. zdg 29 306

Dziewczyna
młodsza, porządnej rodziny, po-
szukuje posady od 1. 10. do
wszystkiego zna szycie i wszelkie
robotki. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 657

Wykwalifikowana
ekspedjentka potrzebna do kon-
fekcji damskiej. Zgłoszenia Kon-
fekcja Warszawska, Wroniecka
1/2. rg 3373

Dziewczyna
poszukuje posady z szyciem, bez
gotowania. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 669

Krawcowa
działa poszukuje posady, 1.50
dziennie. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 29 666

Dziewczyna
z prowincji uczciwa skromna,
kochająca naprawdę dzieci po-
szukuje posady od 1. 10. lub póź-
niej do młodych państwa, naj-
chętniej gdzie jest niemowle. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 681

Dziewczyna
poszukuje posady do wszelkiej
pracy. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 647

Krawcowa
poleca się tania poza dom. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 29 648

Biuralistka
młodeża, znająca wszystkie prace
biurowe, szuka posady. War-
unki skromne. Oferty do Ku-
rjera Pozn. zdg 29 398

Panienska
ewangel szuka posady do dzie-
ci, ewentl. udzieli lekcji języka
niemieckiego, lecz nie posiada za-
pełnej znajomości języka polskie-
go. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 384

Panienska
z lepszej rodziny szuka posady.
Łaskawe oferty proszę złożyć do
Kurjera Pozn. zdg 29 374

Służąca
skromna, uczciwa, szuka posady
z gotowaniem. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 29 375

Służący
kamerdyner, lat 28, kawaler, pro-
wadzi kieszonkową, ogrodnictwo,
kucharstwo, pielęgniarstwo cho-
rych, pierwszy miesiąc na pró-
bie, poszukuje posady. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 29 362

Posługaczka
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 524

Dziewczyna
do wszystkiego z samodzielnem
gotowaniem, dobrmi polecenia-
mi, poszukuje posady. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 29 353

Ekspedjentka
rzeźnicza, uczciwa z dobrmi
świadectwami, poszukuje posady
zaraz. Oferty do Kurjera Pozn.
zdg 29 385

Prośba
Kobieta z dzieckiem szuka pracy
za stróżkę od 15. 10. lub później.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 569

Dziewczyna
lat średnich, posiada dobre świa-
dectwa i polecenia, znająca wszy-
skie prace oraz prasowanie wzy-
wkę bielizny, szuka posady od 1.
10. lub 15. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 568

Biuralistka
z praktyką poszukuje posady. —
Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 29 557

Pokojowa
z szyciem, sztywnem prasowa-
niem, dobre polecenia, poszukuje
posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 354

Panienska
poszukuje posady do niemowle-
cia, dobrze obeznana na pielęgn-
acji dziecka, Kowalska, szpital
dziecięcy, Piekary 14. zdg 29 369

Starsza
dziewczyna, zaufana, z gotowa-
niem, ośkołwiek szyciem, szuka
posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 548

Pokojowa
znająca życie sprzątania i do-
bra obsługa szuka posady w Po-
znanu lub prowincji od 1. 15. X.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 309

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami i do-
brzym poleceniem szuka posady
od 1. X. Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 276

Pomocnik
piekarski poszukuje posady za-
raz. Miejsce obojętne. Oferty
Kurjer Poznański zdg 29 278

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady do
wszystkiego. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 29 316

Dziewczyna
lat 31. poszukuje posady od za-
raz z praniem. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 321

Posługi
za pokój poszukuje. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 29 327

Samodzielna
kucharka zaprawa, z praniem
lub do dzieci. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 29 328

Panienia
dobrej rodziny, długoletnie świa-
dectwa poszukuje posady do dzie-
ci lub pokojowej od 1. 10. Miejs-
ce obojętne. Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego zdg 29 345

Sierota
poszukuje posady do
gotowania. Oferty
Kurjer Poznański zdg 29 350

Królewianka
poszukuje posady cały dzień
z gotowaniem. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 29 412

Szofer
kawaler z dobrymi poleceniami
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 413

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego
z gotowaniem od 1. 10. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 29 424

Posługaczka
poszukuje posady lub posady z
gotowaniem. Zgłoszenia Kurjer
Pozn. zdg 29 425

Kuchmistrz
samotny, starszy, mogący się o-
kazać chlubnymi świadectwami,
szuka posady. Zgłoszenia Za-
worski, Poznań, Piekary 8a, m.
23. zdg 29 430

Panna
inteligentna, uczciwa, przyjmie
posadę najchętniej do obsługi go-
ści. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 408

Fryzjerka
manikurzystka poszukuje pracy
w domu i poza domem, farbowanie
włosów rzesi i brwi. Oferty
Kurjer Poznański zdg 3290

Uczniwa
panienka poszukuje posady biu-
ralistki lub kasjerk. Zgłoszenia
ul. Żydowska 10, mieszkanie 6.
rg 3 352

TEATRY

Teatr Polski: Z powodu przy-
gotowań do rozpoczęcia zimo-
wego sezonu, teatr zam-
knięty do 1. 10. b. r.

Teatr Nowy: Dziś — „We-
sele Arletty” z Antonim
Różyckim.

Środa, 28. 9. — „Wesele Ar-
letty” z Antonim Różyckim.
Czwartek, 29. 9. — „Wesele
Arletty” z A. Różyckim.

Komedja Muzyczna: Dziś —
„Sen nocy letniej”.

Środa, 28. 9. — „Sen nocy
letniej”.

Czwartek, 29. 9. — „Sen no-
cy letniej”.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Dzikie Pola”.
Aurora: „Djabelski reporter”.
Corso: „Lotnik”.
Colosseum: „Czterech dja-
błów”.

Muza: „Madame Szatan”.
Metropolis: „Mitość Zorzety”.
Odeon: „Głód miłości”.
Orzeł: „Prawo pięści”.

Roxi: „Żeński Batalion
Śmierci”.
Renaissance: Żebak z Stam-
bulu.

Sfinks: „Czego mężatce nie
wolno” oraz „Harold Lloyd
na scenie”.

Słońce: „Niepotrzebna”.
Tecza: „Naszynki Królowej”.
Wilsona: „Idjota”.

Dziewczyna
chętna, uczciwa, szuka posady do
wszystkiego. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 436

Posługaczka
z dobrem poleceniem poszukuje
posady. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 29 440

1 000 zł
kaucji złożyć za utrzymanie posady
placowego, woźnego, inkasenta.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 451

Sierota
nawskroś uczciwa szuka posady
do wszystkiego od 1. 10. Oferty
Kurjer Poznański zdg 29 514

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem z do-
brzymi świadectwami poszukuje
posady do wszystkiego 1. 10. Oferty
Kurjer Poznański zdg 29 513

Panienia
z ukończoną Szkołą Handlową z
znajomością pisania na maszynie
i stenografii poszukuje posady
biuralistki od zaraz. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 29 510

Służąca
poszukuje posady od 1. 10. 32.
lub od 15. 10. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 1 777

Początkująca
biuralistka poszukuje posady. —
Zgłoszenia ul. Żydowska 10, m. 6.
rg 3 353

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem i z
dobrymi świadectwami poszukuje
posady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 540

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady poko-
jowej lub do wszystkiego z goto-
waniem. Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 536

Służąca
czysta i sumienna szuka posady
do wszystkiego. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 535

Dzielnia
ekspedjentka do kolonialki poszu-
kuje jakiegokolwiek posady z
utrzymaniem. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 29 529

Dziewczyna
lat 15 poszukuje posady. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. zdg 29 612

Kucharka
uczciwa, dobrem gotowaniem szu-
ka 1. 10. posady lepszym domu.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 619

Posługaczka
poszukuje posady z gotowaniem,
długoletnie świadectwa. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 29 628

Dziewczyna
uczciwa, sumienna, szuka posady,
dobrem gotowaniem do prac
domowych. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 29 630

Dziewczyna
w średnim wieku, z dobrem go-
towaniem, poszukuje posady od
1. 10. Miejsce obojętne. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 631

Dziewczyna
do wszystkiego poszukuje posady.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 705

Panna
z dobrymi świadectwami szuka
posady do dzieci. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 707

50
zł wynagrodzenie dam za wskaza-
nie mi stałej pracy. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 29 495

Dziewczyna
lat 28, sumienna, pracownica poszu-
kuje posady do wszelkiej pracy z
gotowaniem w Poznaniu od 1. 10.
Łaskawe oferty do Kurjera Pozn.
zdg 29 489

Urzędnik gospodarczy
kawaler, lat 30, z wykształce-
niem fachowym z praktyką poszu-
kuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 487

Dziewczyna
do wszystkiego. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 477

Dziewczyna
z gotowaniem, uczciwa, pracownica
z syciem poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 29 476

Korepetytorka
języka niemieckiego, doświadczo-
na towarzysząca do dzieci. Niemiec-
ki, dyplom pedagogiczny. Znaj-
omość sportów. Konwersacja nie-
miecka poszukuje zajęcia na go-
dziny popołudniowe. Zgłoszenia
Kurjer Poznański ng 5527

Sierota
lat 24, z dobrej rodziny, szuka po-
sady jako gospodyni do samotnej
osoby. Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 691

Panienia
sierot z dwuletnią praktyką jako
wychowawczyni poszukuje posady
do dzieci albo jakiegokolwiek bez
gotowania. (Pracowała w magi-
strackiej instytucji w Sierocińcu).
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 29 484

Dziewczyna
z dobrymi poleceniami, poszukuje
posady do wszystkiego lub po-
kójową z syciem. Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 29 586

Posługaczka
z dobrymi poleceniami poszukuje
posady przed południem. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 29 587

Służąca
poszukuje posady z cośkolwiek
gotowaniem. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 29 590

Posługaczka
poszukuje posady. Zgłoszenia ul.
Gąsiorowskich 5a, Wiczorek.
zdg 29 602

Posługi
przed południem bardzo dobrem
poleceniem szukam od 1. 10. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 603

Osoba
spokojna, rzetelna, szuka posady
(Wilda). Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 604

Poszukuje
posady za pokój. Oferty Kurjer
Pozn. zdg 29 605

Dziewczyna
dobrem gotowaniem, — dobrymi
świadectwami poszukuje posady
od 1. Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 694

Mamka
młoda, zdrowa, szuka, posady za-
raz. Oferty Kurjer zdg 29 456

Dziewczyna
młodsza uczniwa poszukuje po-
sady od 1. 10. do wszystkiego lub
do dzieci. Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 699

KINO
COLOSSEUM
Ostatnie dni!
Najpiękniejsze arcydzieło
dziewkowe świata p. t.:
Czterech Djabłów
W roli gł
Janet Gaynor
Nast. Program
Harry Piel.
Pg 4 609 39.68

Posługi
szuka dobrze poleconą z gotowa-
niem. Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 082

Szukam
posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 080

Uczniwa
dziewczyna poszukuje posady z
gotowaniem do wszelkich prac.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 29 077

Krawcowa
poszukuje pracy po domach. —
Oferty proszę kierować do Kur-
jera Pozn. zdg 29 075

Dziewczyna
do wszystkiego gotowaniem szu-
ka posady na wyjazd. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 29 074

Strzelec - służący
nawskroś uczciwy posiada dobre
świadectwa poszukuje posady od
każdego czasu. Obecnie po woj-
skowości. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 29 205

Kucharka
poszukuje posady z gotowaniem
do wszelkich prac. Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 026

Freblanka
wykwalifikowana, dzielnia wycho-
wawczyni, doskonała praktyka,
czysta, akurata i sumienna, we-
szołego usposobienia, młodej po-
wierliwości, przyjmie posadę
do dzieci zaraz, 3-8 lat. Oferty
Kurjer Pozn. zdg 29 115

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady bez
gotowania, miejscowość obojętne.
Oferty Kurjer Pozn zdg 29 100

Dziewczyna
uczniwa, chętna poszukuje posady
do wszelkiej pracy z gotowa-
niem. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 28 912

Stenotypistka
początkująca przyjmie posadę za
skromnym wynagrodzeniem. Marta
Woźniakowska Ostrów Kre-
pa, Kaliska 1. zdg 28 877

Kucharka
starsza, dobrem gotowaniem, pra-
cowaniem sztywnej bielizny, po-
szukuje posady od 1. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 28 879

Elewka
poszukuje posady początkującej
gospodyni lub innej posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 28 883

Leśniczy
z 1000 zł kaucji lat 31 kawaler,
z 12 letnią praktyką, szuka po-
sady zaraz lub później. Łaskawe
oferty uprasza: Fr. Słomiński
Nowy Tomyśl, Poznańska 6,
zdg 28 605

Służąca
skromna uczniwa szuka posady
gotowaniem. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 28 917

Służąca
poszukuje posady do wszystkiego
z gotowaniem. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 28 906

Poszukuje
pracy do wszystkiego. Znajomość
szycia. Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdg 28 864

Chłopiec
uczniwy do posyłek z szkołą ha-
ndlową. Zgłoszenia do Kurjera
Poznańskiego zdg 28 868

Rządca
kawaler, lat 38, poszukuje od 1
stycznia na intensywnym majątku
posady. 15 letnia praktyka, w
tem 4 lata we Francji. Na ży-
czenie służy większa kaucja. —
Zgłoszenia do Kurjer Pozn.
zdg 28 608

Stenotypistka
młodsza, znająca regestraturę
adwokacką. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 27 996

Książkowy-
bilansista długoletnia praktyka
poszukuje jakiegokolwiek posady,
wymagania skromne. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 27 963

Pisarz
praktykant gospodarczy, ukoń-
czone 6 kl. gimnazjum, z dwu-
letnią praktyką w wzorowych
majątkach, obeznany z hodowlą
księgowością i sołectwem poszu-
kuje posady. Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 27 878.

Krawcowa
z dobrym krojem 2.50 dziennie
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 28 637

Gospodyni-kucharka
poszukuje posady od 1. 10. 32. do
samodzielnego prowadzenia, znam
dobrą kuchnię, pieczenie ciast,
prasowanie sztywnej bielizny,
chów drobiu. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 28 643

Poważna
panna wykształcona sympatyczna
przyjmie posadę jako wycho-
wawczyni do 1 lub 2 dzieci rów-
nież zajmie się gospodarstwem
najchętniej tam gdzie brak matki.
Zgłoszenia do Kurjera Pozn.
zdg 28 644

Bufetowa
z kaucją 100 zł szuka posady. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 28 308

Krawcowa
wykonuje płaszcz, suknie, ko-
stjumy, dziecięca garderoba
przyjmuje w domu, poza dom wy-
jeżdża na wieś. Wtorkowska, Ra-
tajczaka 9, front. zdg 28 621/2

Polecam
moje 2 służące, czyste uczciwe
gotowaniem, dobrymi świadec-
twami. Roehrowa, Pensjonat
Sielanka, Puszczękovo.
zdg 28 594

Posługaczka
młoda, sumienna, uczniwa i czy-
sta poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 28 192

Absolwentka
szkoły handlowej przyjmie posadę
początkującą do biura. Oferty
Kurjer Poznański zdg 28 196

Sierota
szuka posady najchętniej Łazarz
Jeżyce Świadectwa bardzo
dobre. Oferty Kurjer Poznański
zdg 28 206

Praczką
rzetelną, uczniwą czystą niedrogo
poszukuje prania Łaskawe ofe-
ry do Kurjera Pozn. zdg 28 209

Uczeń piekarski
2 lata nauki, szuka dalszej naj-
chętniej na prowincji. Oferty
Kurjer Poznański zdg 28 217

Szukam
posady u 1 lub 2 osób z gotowa-
niem. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 28 227

Gospodyni - kucharka
w średnim wieku przyjmie posadę
zaraz. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 28 244

Panna
ukończona gimnazjum — 3 letni
kurs architektury biegła steno-
grafistka, szuka posady. Zgłosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
zdg 28 254

Inteligentna
panienka, 6 klas gimn., poszukuje
posady biurowej lub innej od-
powiedniego zajęcia. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 28 255

Kucharka
młodsza, samodzielna szuka po-
sady do dworu od 1. 10. Oferty
Kurjer Poznański zdg 29 159

Kucharka
z dobrem gotowaniem poszukuje
posady do wszystkiego lub posady
od 1. 10. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 29 160

Panna
z dobrymi świadectwami szuka
do dzieci. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 29 008

28 WOLNE MIEJSCA

Uczennice
z ukończoną szkołą handlową
przyjmie od 1. 10. br. do mego
składu szkła i porcelany w Po-
znanu. Zgłoszenia do „Par” Al.
Marcinkowskiego 11 pod 39.70.
Pg 4 617-39.70

Stróż
z psem (emeryt, urzędnik) dzień
i noc od 1 października. Zgłosze-
nia Wielkie Garbary 1, mieszk. 7.
Pg 4 616-39.69

300
zapracujesz miesięcznie maszyną
pończosniczą. Wpłata 200 resztę
ratami. Wyroby mogą odbierać,
przeźre dostarczać. Zofia, Szkol-
na 9, m. 9. zdg 29 483

Przyjmę
uczniwą panią wzgl. sierotę do
prac domowych zamian za całko-
wite utrzymanie oraz niskim wy-
nagrodzeniem. Mostowa 30, m. 6.
zdg 29 457

Poszukuje
współnika fachowca do hurtowni
wan. Oferty Kurjer Poznański
zdg 29 685

Młodszy
pomocnik piekarski na prowincji
potrzebny. Oferty Kurjer Po-
znański rg 3 351

Szofer
mechanik, trzeźwy, pracowity i
sumienny, może się zgłosić w po-
sadę do autobusu od 1. 10. 32.
Kaucja konieczna. Zgłoszenia do
Kurjera Pozn. ng 5 529

Stała
pensję zapewnią sobie inteligentni
i chętni do pracy, obejmując
zastępstwo poważnej instytucji
bankowej. Zgłoszenia: Krajowy
Związek Spółdzielczy — Lwów,
zdg 1 181

Nauczycielki
poszukuje na majątek do dwóch
chłopców około 7 lat, z dobrym
francuskim i muzyką. Radzywiń-
ska, Mały Garc, poczta Subko-
wo (Pomorze). zdg 29 103

Służąca
potrzebna. Rybaki 29, m. 4.
zdg 29 311

Poszukuje
dziewczyny od 1. 10. do wszel-
kich prac domowych bawienia
2 dzieci 5 7 lat, nie wyżej lat 20
z lepszej rodziny Oferty Kurjer
Poznański zdg 29 262

Poszukuje
od 1. 10. gospodyni dobrą zna-
jomością gotowania oraz wycho-
wania dwojga dzieci tylko z lep-
szej rodziny nie wyżej lat 30. —
Oferty z fotografią i podaniem
pensji do Kurjera Poznańskiego
zdg 29 261

Służąca
polecona Szwarczka dwojga osób
dziecko. Zgłoszenia Kreta 6, m.
1. zdg 29 566

Agentów
do sprzedaży obligacji państwo-
wych przyjmujące Reprezentacja
Kasy Pożyczkowej, Marszałka
Focha 55, m. 6. zdg 29 560

Praczką
potrzebna czysta, która ładnie
piecze, z świadectwami. A. Wu-
jec, Kraszawskiego 7. jg 1 174

Dziewczyna
przygodnia do dzieci potrzebna
Zgłoszenia ul. Ratajczaka 11a
mieszkanie 27. zdg 29 348

Dziewczyna
praniem. Grobla 18, mieszkanie 7,
zdg 29 414

Humor zagraniczny

Pocieszyl go...
— Powiedz no, Sumba, czy tu niema rekinów?
— Gdzie tam! One boją się ogromnie krokodyłów!
(Berl. Illustr.). S. F.

Przedpłata na miesiąc październik 1932 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Pozna-
niem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abo-
nenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-ramowej 25 gr., na stronie 4-ramowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej 100 gr., na stronie drugiej 120 gr., przed wiadomościami potoczniemi 200 gr. od 1-ramowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wy-
dania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 w stro-
dę; do wydania wieczornego „drobne” do godz. 11, większe według możliwości. Drobnie ogło-
szenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówekowych): słowo nagłówekowe (tłuste) 25 gr. każde
dalej sze 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek
matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.